

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక

OFFICIAL REPORT

శుక్రవారం, మార్చి 11, 2011

13 వ శా. స. VII సమావేశం, వాల్యూం -- III_నంబరు -- 4

శక సంవత్సరం - 1932, ఫాల్గుణం - 20

FRIDAY, THE 11th MARCH, 2011

13 L.A. VII SESSION, VOL—III No. - 4

20 - Phalgun, 1932 - S.E.

#

శాసన సభ సచివాలయం

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

LEGISLATURE SECRETARIAT

PUBLIC GARDENS

HYDERABAD

500 004.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ

ప్రధాన అధికారులు

ఉప సభాపతి	:	శ్రీ నాదెండ్ల మనోహర్
కార్యదర్శి	ః	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారాం
అదనపు కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎం.వి.వి.సత్యానందం
ఉప కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ డి. నర్సింహులు శ్రీ కె. సుభాష్ చంద్రబోసు శ్రీమతి వి.గిరిజాసుందరి శ్రీ కె. సత్యనారాయణ రావు
సహాయ కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ మహ్మద్ జహీరుద్దీన్ శ్రీ జి. వెంకటకృష్ణ శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీమతి వై. వెంకట రమణమ్మ శ్రీ వి. నరసింహాచార్యులు శ్రీమతి బి. నర్సమ్మ శ్రీమతి టి. సుశీల శ్రీ ఎమ్.వి.ఎస్. బాపిరాజు శ్రీ జె. రామలింగేశ్వర రావు శ్రీ ఎల్. తిరుమల రావు శ్రీ కె. వెంకటేశ్వర రావు శ్రీ హెచ్. ఎ. షఫీ శ్రీ ఎం. విజయ రాజు శ్రీ వి. రమేష్ కుమార్
చీఫ్ రిపోర్టర్	ః	శ్రీ ఎస్. రామ నరసింహం

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(13వ శాసన సభ)

(7వ సమావేశం : పదహారవ రోజు)

శుక్రవారం, మార్చి 11, 2011

సభ ఉ. గం. 9.00 లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి
2. సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి(కొనసాగింపు)
3. సభా కార్యక్రమం
4. సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్ర
5. ప్రభుత్వ బిల్లు
2011, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయ (నవరణ) బిల్లు (ప్రవేశపెట్టబడినది)
6. ప్రకటన
తేది10.3.2011న మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా చోటుచేసుకున్న సంఘటన గురించి
7. లఘు చర్చ
తేది10.3.2011న మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా చోటుచేసుకున్న సంఘటన గురించి

(సభ ఉ. 9.00 గం.లకు ప్రారంభమైనది)
(గౌ. ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

* * *

సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

(తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యులు తమ తమ స్థానాలలో నిలబడి “తెలుగు సంస్కృతిపై అరాచకవారుల దాడి, తెలుగు సంస్కృతిని కాపాడాలి” అని ప్లకార్డులు చూపిస్తూ, శాంతి భద్రతలు కాపాడలేని ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా చేయాలని నినాదాలు చేయసాగారు)

MR. DEPUTY SPEAKER: First, let me read out the notices given for Adjournment Motions.

I have with me two Adjournment Motions.

- 1) An Adjournment Motion given notice of by Sri G. Mallesh Garu and others from CPI, regarding the “unfortunate incidents that took place following the Million March Rally conducted on the Tank Bund on 10-03-2011”.
- 2) A similar Adjournment Motion given notice of by Sri P. Keshav Garu and others from TDP, regarding the “Unfortunate incidents that took place following Million March Rally conducted on Tank Bund on 10-03-2011.”

Both the notices have been disallowed.

(తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ వై. శ్రీనివాసరావు తమ స్థానంలో నిలబడి ముందు నుండే చెబుతున్నా కూడా విగ్రహాలను ఎందుకు రక్షించలేకపోయారని అన్నారు)

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమనాయుడు “ మీ తెలంగాణా సభ్యులు ఎక్కడ ” అంటూ తమ స్థానంలో నిలబడి (కాంగ్రెస్ పార్టీ వైపు చూస్తూ) మాట్లాడసాగారు)

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు కొందరు ప్లకార్డులు పట్టుకొని పోడియం వద్దకు చేరుకొని నినాదాలు చేయసాగారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మీరు లేవనెత్తే అంశం మీదనే చర్చించండి. పోడియం దగ్గర కాదు. నిన్నటి సంఘటనలు అందరికీ బాధను కలిగిస్తున్నాయి. సభ ఏక తాటిపై నిలబడి ఖండించాలి. ఆ విషయాన్ని మీరందరూ ఖండించండి. పోడియం దగ్గర నిరసన తెలపడం కాదు. మీ మీ స్థానాలలోకి వెళ్లి మాట్లాడండి. తెలుగు జాతికి అవమానం జరిగిందని అందరూ భావిస్తున్నారు. చర్చలో పాల్గొని ఖండించండి. రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి తెలిపే విధంగా మాట్లాడండి.

(అంతరాయం)

(ఈ సందర్భంలో పోడియం వద్ద ఉన్న తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యులు 'విగ్రహాలను కాపాడలేని వారు ప్రజలను ఏమి కాపాడతారు, తెలుగు సంస్కృతిని కాపాడలేని ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా చేయాలి, తెలుగు సంస్కృతిని రక్షించని ప్రభుత్వం రాజీనామా చేయాలి' అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు)

MR. DEPUTY SPEAKER: Now, the House is adjourned for half-an-hour.

(The House then adjourned at 9-04 AM for half-an-hour)

ఉ.9.40

(The House re-assembled at 09.42 AM with the Hon'ble Deputy Speaker in the Chair)

....

సభా కార్యక్రమం

వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

(కొనసాగింపు)

(కొంత మంది తెలుగు దేశం పార్టీ శాసన సభ్యులు పోడియం వద్దకు వచ్చి 'తెలుగు సంస్కృతి పై అరాచకత్వ దాడిని ఖండించాలి'. 'తెలుగు జాతిపై విధ్వంసాన్ని ఖండించాలి'. 'విధ్వంసాన్ని ఆపలేని చేతకాని ప్రభుత్వం నశించాలి' అంటూ నినాదాలు చేశారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ ; దయచేసి కూర్చోండి. Please go back to your seats.

(అంతరాయం)

శ్రీ డి. నరేంద్రకుమార్(పొన్నూరు) : ట్యాంకు బండ్పై ఉన్న మహనీయుల విగ్రహాలను కూడా కాపాడలేని అసమర్థ పరిస్థితుల్లో ఈ ప్రభుత్వం ఉందా? ఇక ప్రజలను ఎట్లా కాపాడుతుంది. వారు జాతికి కీర్తి తెచ్చిన మహనీయులు.

(అంతరాయం)

(కొంత మంది తెలుగు దేశం పార్టీ శాసన సభ్యులు 'సడి రోడ్డుపైన తెలుగు గౌరవానికి ఉరి' అని వ్రాసి ఉన్న ప్లకార్డులను ప్రదర్శించారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : నిన్న జరిగిన సంఘటన ఖచ్చితంగా మనందరం బాధ పడాల్సిన విషయం. మహనీయుల విగ్రహాలను ధ్వంసం చేయడం చాలా బాధాకరం. I think we all share the same sentiments. దయచేసి మీరంతా సహకరిస్తే సభను జరుపుకోడానికి అనువుగా ఉంటుంది. ఆ విధంగా ముందుకు వెళదాం. I think the mood of the House is that we should all expect a Statement from the Government. వినండి. The Government should be ready to place a Statement on the Floor of the House.

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు (శాసన సభ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన సంఘటన చాలా దురదృష్టకరమైంది. ఆ సంఘటనను ముక్త కఠంతో అందరం కూడా ఖండించాల్సింది. మన ఖ్యాతిని అంతర్జాతీయ స్థాయిలో పెంపొందించే విధంగా ఆ మహనీయులు కృషి చేశారు. వారందరి విషయంలో ఇటువంటి సంఘటన జరగడం చాలా దురదృష్టకరం. బాధాకరం. దీంట్లో ఎవరూ కూడా విభేదించడం లేదు. మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులను కోరేదేమంటే, ప్రశ్నోత్తరాల సమయం ముగిసిన వెంటనే హోం శాఖ మంత్రి గారు మీ ఆదేశానుసారం తప్పకుండా స్టేట్మెంట్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

(అంతరాయం)

(‘తెలుగు సంస్కృతిని నాగరికతను కాపాడలేని ప్రభుత్వం నశించాలి’ అంటూ పలుమార్లు తెలుగుదేశం పార్టీ శాసన సభ్యులు నినాదాలు చేశారు.)

MR. DEPUTY SPEAKER: I think the Government should prepare to lay a Statement on the Floor of the House.

(అంతరాయం)

సభ జరిగినప్పుడు, మనం చర్చించుకొన్నప్పుడు రాష్ట్ర ప్రజలకు మనం కూడా ఒక మంచి సంకేతం ఇచ్చినట్లు అవుతుంది. మీ మీ అవకాశాలను ఉపయోగించుకొని మాట్లాడండి. ముఖ్యమంత్రి గారు ఇక్కడే ఉన్నారు. He will come. There is no problem.

(అంతరాయం)

It is very unfortunate. I think all the Members are feeling the same way. నిన్న జరిగిన సంఘటన పైన మంత్రిగారు చెప్పినట్లు ప్రతి ఒక్కరూ కూడా బాధపడుతున్నాం. తప్పకుండా ప్రభుత్వం నుండి స్టేట్మెంట్ వచ్చిన తరువాత we will take an opportunity.

(అంతరాయం)

సభ జరుపుకోడానికి సహకరించాలి కదా. I request all the Floor Leaders to come to my Chambers for 15 minutes.

The House is adjourned for 15 Minutes.

(The House then adjourned at 09.45 AM)

ఉ.10.50

(విరామం అనంతరం సభ ఉదయం 10.56 గంటలకు పునఃప్రారంభమైనది. గౌరవ ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

సభా కార్యక్రమం

MR.DEPUTY SPEAKER: All the questions have been postponed. All the papers included in the agenda are deemed to have been laid.

సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రం

1. "A copy of the Notification issued in G.O.Ms.No.20, School Education (PE- Prog.1) Department, dated 03.03.2011, as required under Section 38(4) of the Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009.

(INTERRUPTIONS FROM MEMBERS, TDP)

ప్రభుత్వ బిల్లు

**2011, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయ (సవరణ) బిల్లు
(ప్రవేశపెట్టబడినది)**

Now, let us take up the introduction of the Bill.

SRI RAMREDDY VENKAT REDDY: Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Horticultural University (Amendment) Bill, 2011."

MR.DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Horticultural University (Amendment) Bill, 2011."

(PAUSE)

The motion was carried and the Bill was introduced.

MR.DEPUTY SPEAKER: I shall now request the Minister for Home to read the Statement on yesterday's incident.

(ఈదశలో తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు పోడియం దగ్గరకు వచ్చి ... మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా ల్యాంక్బండ్పై జరిగిన సంఘటన మీద ముందు హోం మినిష్టర్ స్టేట్మెంటు ఇవ్వకుండా బిల్లు తీసుకోవలసిన అవసరం ఏమొచ్చిందంటూ గౌరవ ఉప సభాపతితో వాగ్వాదానికి దిగారు.)

శ్రీ పి. కేశవ్ (ఉరవకొండ): రాష్ట్రం తగలబడిపోతుంటే ఈ బిల్లుల అవసరం ఏమొచ్చింది సార్? ఈ శాసన సభ ఉన్నది ప్రభుత్వాన్ని కాపాడడానికి కాదు, రాష్ట్ర ప్రజలను కాపాడడానికి సార్. మధ్యలో ఈ బిల్స్ ఏమిటి?

MR.DEPUTY SPEAKER: What is she doing now? What is this? Please go back to your seats. Tempers are very heated. I request the Members to please have some restraint.

(గౌరవ ఉప సభాపతి నూచన మేరకు పోడియం దగ్గర వున్న టిడిపి సభ్యులు వెనక్కి వెళ్లి తమ తమ సీట్లలో ఆసీనులయ్యారు.)

Distribute the copies of the Statement to all the Members.

SRI AKBARUDDIN OWAISI (Chandrayanagutta): I just want to make one small appeal before the Statement is made.

MR.DEPUTY SPEAKER: Yes, you can.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Hon'ble Deputy Speaker Sir, through you I would like to just make a small appeal regarding the Statement to be made. We would be having a discussion on the incident which had happened yesterday. In a healthy Democracy and in a healthy debate, it is always better that the versions of both sides are heard.

ఉ.11.00

I think sir, the people of the State want to hear the version of the Telangana Congress Legislators, the Telangana TDP Legislators and Telangana TRS Legislators also. If only one-sided debate is allowed, the House can't send a good message. Through you, I would like to make an appeal to all the Congress Telangana Legislators, the TDP Telangana Legislators and TRS Telangana Legislators to please come and participate in this Debate to enable the House to hear their version also. The State also wants to hear their version. I therefore, request you to make an appeal to them to please come and participate in this Debate. Let us have a healthy and fruitful discussion on the issue.

ప్రకటన

తేది 10.3.2011న మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా చోటుచేసుకున్న సంఘటన గురించి

శ్రీమతి పి. సబిత (హోం శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, నేను స్టేట్మెంట్ని సభకు చదివి వినిపిస్తున్నాను.

10-03-2011 తేదీన హైదరాబాదులో తెలంగాణ రాజకీయ సంయుక్త కార్యచరణ కమిటీ నిర్వహించిన " మిలియన్ మార్చ్ " కార్యక్రమం సందర్భంగా చోటుచేసుకొన్న సంఘటనపై ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభలో గౌరవ హోంశాఖ మంత్రిగారు చేయు వివరణ.

తెలంగాణ జైసి, ఇతర ప్రతిపక్ష పార్టీలు 10-3-2011 తేదీన " మిలియన్ మార్చ్ " కు పిలుపునిచ్చాయి. తెలంగాణ జిల్లాలు, హైదరాబాదు, హైదరాబాద్ నుండి ప్రజలను రోడ్ల మీదకు రమ్మని కోరి, అక్కడే రోడ్లపై వంటావార్చు, ఇతర కార్యకలాపాలను చేపట్టాలని, తద్వారా హైదరాబాదు నగరంలో సాధారణ జన జీవనం స్తంభింపచేయాలని నిర్వాహకులు మొదట కార్యక్రమాన్ని ప్రకటించారు. తరువాత ఈ కార్యక్రమాన్ని ట్యాంక్ బండ్ పై ర్యాలీలు, ధర్నాగా మార్చడం జరిగింది. తెలంగాణ జిల్లాల నుండి ప్రజలను హబ్బిగూడ, నిజాం కళాశాల, జూబ్లీ బస్స్టాండ్, నెక్లస్ రోడ్డు రోటరీ వద్ద గుమిగూడాలని నిర్వాహకులు సూచించారు. అక్కడ గుమిగూడిన తర్వాత, ఉన్నాయీమా విశ్వవిద్యాలయం, నిజాం కళాశాల నుండి విద్యార్థులు, న్యాయవాదులతో పాటుగా ఈ బృందాలు ట్యాంక్ బండ్ వైపు ర్యాలీగా కదలాలని సూచించడం జరిగింది.

దీనికి అనుగుణంగా, అన్ని తెలంగాణ జిల్లాలలోను, రెండు కమీషనరేట్లలోను సాధ్యమైనంత ఎక్కువ మందిని సమీకరించాలనే సూచనలతో నిర్వహణ కమిటీలను ఏర్పాటు చేసుకొన్నారు.

ఈ కార్యక్రమాన్ని గూర్చి వార్తా పత్రికలలో ప్రచురించిన కథనాలకు స్పందిస్తూ, శాసనసభ సమావేశాలు జరుగుతున్నందున, అట్టి ర్యాలీలు, ధర్నాలకు అనుమతిని ఇవ్వలేమని, సిఆర్పిసి లోని 144 సెక్షన్ అమలులో ఉన్నదని హైదరాబాదు పోలీసు కమీషనరు మీడియాలో ప్రకటించారు. హైదరాబాదు సిటీ పోలీసు చట్టం క్రింద రెగ్యులేటరీ ఆదేశాలు కూడా జారీ చేశారు.

జూబ్లీ బస్ స్టేషన్, బాగ్ లింగంపల్లి నుండి ర్యాలీలు ట్యాంక్ బండ్పై చేరుకుని ధర్నాని నిర్వహించడమవుతుందని, దీనిని సమాచారం కోసం హైదరాబాదు పోలీసు కమీషనరుకు ఇవ్వడమవుతున్నదని తెలియజేస్తూ, 7-3-2011 తేదీన హైదరాబాదు పోలీసు కమీషనరుకు తెలంగాణ సంయుక్త కార్యచరణ కమిటీ వైర్లన్ ప్రొఫెసర్ ఎం. కోదండరాం ఒక లేఖను పంపారు.

నగరంలోని ముఖ్యమైన రోడ్లు, ప్రధాన ప్రాంతాలలో ర్యాలీలు, ధర్నాల వల్ల జనజీవనం అస్తవ్యస్తమవుతుందని, గౌరవ హైకోర్టు పరిశీలనల దృష్ట్యా, అటువంటి ర్యాలీలు, ధర్నాలకు అనుమతిని ఇవ్వలేమని సరిగ్గా మరుసటి రోజున లిఖితపూర్వకంగా నిర్వాహకులకు హైదరాబాదు పోలీసు కమీషనరు తెలియజేశారు. శాంతి భద్రతలను నిర్వహించడానికి నగర పోలీసులు, అలాగే తెలంగాణ జిల్లాలలోని జిల్లా పోలీసులు విస్తృత నివారక చర్యలను చేపట్టారు.

ఇంటర్మీడియేటు, సిబిఎస్ఇ, ఐఎస్సీ పరీక్షలు 10-3-2011 తేదీన ఉదయం 8.00 నుండి 11.00 వరకు, ఉదయం 10.00 నుండి 1.00 వరకు, మధ్యాహ్నం 2.00 నుండి 5.00 వరకు నగర వ్యాప్తంగా అనేక పాఠశాలలు, కళాశాలలలో జరుగవలసి వున్నందున విద్యార్థులు వారి పరీక్షా కేంద్రాలకు సురక్షితంగా చేరుకోవడం కోసం విస్తృత బందోబస్తు ఏర్పాట్లను చేయడమైంది. సిబిఎస్ఇ, ఐఎస్సీ పరీక్షలతో సహా, పరీక్షా నిర్వాహకులతోను, విద్యార్థులతోను సమావేశాలను నిర్వహించడమయింది.

జిల్లా పోలీసు, వైబరాబాదు పోలీసులు నగరంలోకి వచ్చే ఆందోళనకారులను అన్ని ప్రవేశ పాయింట్ల వద్ద చెక్ పోస్టులను ఏర్పాటు చేసి నిరోధించడం జరిగింది. నగరంలోకి ప్రవేశించకుండా అనేకమంది ఆందోళనకారులను నిలుపు చేయడం జరిగింది. ఆందోళనకారులు నగరంలో విస్తృతమైన హింసకు పాల్పడతారనే సమాచారం వుండడంతో, ముందస్తు అరెస్టులను చేయడం జరిగింది.

శాసనసభ సమావేశాలు జరుగుతున్నందున, సచివాలయం, రాజ్ భవన్, ఇతర కీలక సంస్థలకు సమర్థవంతమైన రక్షణను ఇవ్వడం కోసం ప్రధాన ప్రాంతం చుట్టూరా ట్రాఫిక్ ను పరిమితం చేయడమయింది.

విద్యార్థులందరూ పరీక్షా కేంద్రాలకు సకాలంలో చేరుకోని, పరీక్షలను విజయవంతంగా పూర్తి చేయగలిగారు.

సుమాతు మధ్యాహ్నం 12.30 గంటల సమయంలో, కొన్ని వెలుపలి శక్తులతోపాటు ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయ విద్యార్థులు ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయం నుండి బయటకు వచ్చి ట్యాంక్ బండ్ వైపు ర్యాలీగా వెళ్లడానికి మూడుసార్లు గట్టి ప్రయత్నం చేశారు. ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయం గేటు పూర్తిగా ధ్వంసమయింది. అక్కడ భారీగా రాళ్లను రువ్వడం జరిగింది. గుంపును చెదరగొట్టడానికి పోలీసులు బాష్ప వాయువును ప్రయోగించారు.

ఇదే సమయంలో టీఆర్ఎస్ శాసనసభ్యులు, టిడిపి శాసన సభ్యులు, న్యాయవాదులు, బిజెపి కార్యకర్తలు, వామపక్ష పార్టీలు, వాటి అనుబంధ సంస్థలు, జిల్లాల నుండి వచ్చిన ప్రజలుతోసహా వివిధ గ్రూపులు వివిధ దిశల నుండి అప్పర్ ట్యాంక్ బండ్ పైకి వెళ్ళాలని గట్టిగా ప్రయత్నించారు. ప్రొఫెసర్ కోదండరాం, టీ.ఆర్.ఎస్. శాసన సభ్యులు, టిడిపి శాసనసభ్యులు, ఇతరులతోపాటు అనేక మందిని కస్టడిలోకి తీసుకోవడం జరిగింది. సుమారు 4000 వేల మంది ఆందోళనకారులు బ్యారీయర్లను విరగొట్టి అప్పర్ ట్యాంక్ బండ్ పైకి వచ్చారు. 33 ఏగ్రహాలలో 16 ఏగ్రహాలను ధ్వంసం చేశారు. చిక్కడపల్లి ఎసిపి వాహనానికి నిప్పు పెట్టారు. వీడియో కెమెరాలను ధ్వంసం చేశారు. మీడియా ఒపి వ్యాన్ ను దహనం చేశారు. కొన్ని ఇతర ఆస్తులను కూడా ధ్వంసం చేశారు. 8 మంది పోలీసు అధికారులపై దాడి చేసి, గాయపరిచారు. కొంతమంది ప్రజాప్రతినిధులు, మీడియా వ్యక్తులపై కూడా ఆందోళనకారులు దాడి చేశారు.

పోలీసులు పూర్తి సంయమనంతో వ్యవహరించారు. పరిస్థితిని అదుపుచేయడానికి బాష్పవాయువు ప్రయోగించి, లాఠి ఛార్జి చేశారు. సంఘటనలపై కేసులను నమోదు చేయడమయింది. చట్ట ప్రకారం చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీమతి పి. నవితా రెడ్డి,
హోం, ట్రైల్స్, అగ్నిమాపక వర్కీసులు,
సైనిక సంక్షేమ, ముద్రణ, స్టేషనరీ శాఖ మంత్రి.

లఘు చర్చ

తేది 10.3.2011న మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా చోటుచేసుకున్న సంఘటన గురించి

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు (నగరి) : అధ్యక్షా, నిన్న మొత్తం జాతంతా కూడా తలవంచుకోవలసిన రోజు. మీకు తెలుసు. తెలుగు భాషకి సంబంధించి ఆంధ్రప్రదేశ్ కే కాదు భారతదేశానికే వన్నె తెచ్చిన మహానుభావులు చాలా మంది ఉన్నారు. కందుకూరి వీరేశలింగం గారైతే బాల్య వివాహాలను ఆపించి, దేశ వ్యాప్తంగా పోరాడిన సంస్కరణ కర్త. శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు కర్నాటకలోని హంపిని రాజధానిగా చేసుకొని మంచి పరిపాలనను ఇచ్చారు. పట్టాభిషేక ఉత్సవాలను హైదరాబాదుతో సహా మిగిలిన ప్రాంతాలలో మనం జరుపుకున్నాము. కృష్ణదేవరాయల పరిపాలన స్వర్ణ యుగంగా చెప్పుకుంటాము. రాయలసీమలో రత్నాలు, వజ్రాలు బజార్లలో అమ్మారు, అటువంటి మంచి పరిపాలన వచ్చిందని, ఎంతో మంది రైతులకి జీవించడానికి ఆస్కారం కల్పించారని అన్నారు. తెలుగు భాషకి అష్టదిగ్గజాలను పరిచయం చేశారు. అటువంటి ఆయన విగ్రహాన్ని ..... అదే విధంగా అన్నమాచార్యుల విగ్రహం. తిరుమల వెంకటేశ్వర స్వామి దగ్గరకు వెళ్లని వారుండరు. వాటికన్ సిటీ తరువాత సుప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రం ఏదైనా ఉందంటే అది తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం. కుల, మత, ప్రాంతాలకు అతీతంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని 23 జిల్లాలలోనే కాకుండా కర్నాటక, కేరళ, తమిళనాడు, ఉత్తరప్రదేశ్, ఢిల్లీ, ఫారినీ నుండి కూడా భక్తులు ఇక్కడికి వస్తుంటారు. ఈనాయకులంతా ఎప్పుడో చనిపోయారు. వీరంతా ఇప్పుడున్న వారు కారు. స్వాతంత్ర్యం రాకముందు ఉండేవారు. మన రాష్ట్రానికి కీర్తి తెచ్చిన ఎంతో మంది మహానువులున్నారు. " దేశం అంటే మట్టి కాదోయ్ దేశమంటే మనుషులోయ్" అని గురజాడ అప్పారావు గారు అన్నారు. అటువంటి గొప్ప వ్యక్తులు వీళ్లంతా. సి.ఆర్. రెడ్డి గారు గొప్ప విద్యా వేత్త, బళ్లారి రాఘవ గారు, సర్ ఆర్థర్ కాటన్ వీళ్లంతా గొప్ప వ్యక్తులు. మనకు తెలుసు ఆంధ్రప్రదేశ్ ను అన్నపూర్ణగా మార్చడానికి గోదావరి, కృష్ణా బ్యారేజీలను నిర్మించారు. ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టును కట్టాలని ఆయన ఎప్పుడో చెప్పారు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో గోదావరి పై గొప్ప ప్రాజెక్టులను కట్టవచ్చని చెప్పిన మహనీయుడు. అటువంటి వ్యక్తి ఆయన. గుర్రం జాషువా మంచి కవి. శ్రీ శ్రీ గారు, రఘుపతి వెంకయ్య నాయుడు గారు, క్షేత్రయ్య గారు, బ్రహ్మనాయుడు గారు ఈ విధంగా చాలా మంది ఉన్నారు. కూచిపూడి నృత్యాలను ప్రపంచ వ్యాప్తంగా చాటిన వ్యక్తి యోగి గారు. ఏర్రాప్రగడ కూడా గొప్ప వ్యక్తి. నన్నయ్య, తిక్కన, యర్రాప్రగడ ముగ్గురిని కవిత్రయం అంటారు. యర్రాప్రగడ విగ్రహాన్ని పూర్తిగా ధ్వంసం చేశారు. నన్నయ విగ్రహాన్ని పక్షాధికంగా ధ్వంసం చేశారు.

ఉ.11.10

మీడియాకు సంబంధించిన కెమెరాలను ధ్వంసం చేశారు. మీడియా అంటే ప్రజాసామ్యూనికీ నాలుగో స్తంభం. ప్రజా ప్రతినిధులుగా మనం చేసే పనులకు కవరేజ్ ఇస్తుంటారు. ఒక ప్రాంతం అని కాకుండా అన్ని ప్రాంతాలలో వారు కవరేజ్ చేస్తుంటారు. వారు వారి విధులు నిర్వహిస్తుంటారు. జర్నలిస్టులను కొట్టారు, మహిళా జర్నలిస్టులను కూడా కొట్టారు. దాదాపు 25 కెమెరాలను లాక్సోని హాస్పిటల్ సాగర్ లోకి విసిరేశారు. ఓ.బి వ్యాన్ ను ధ్వంసం చేశారు. ఆ విధంగా జరిగిన విధ్వంసకాండ తెలుగు జాతికి అప్రతిష్ట తెచ్చే విధంగా ఉంది. మీకు అంతా తెలుసు. ఎన్.టి.రామారావు గారు తెలుగువారి ఔన్నత్యాన్ని చాటాలని, తెలుగు వైతాళికుల పేరుతో తెలుగుజాతికి గర్వకారణమైన వారి విగ్రహాలు పెట్టాలని 1986 సెప్టెంబర్ నెలాఖరులో నిర్ణయం తీసుకొన్నారు. 1984లో ల్యాంక్ బండ్ రోడ్డు చాలా ఇరుకుగా ఉండి రెండు వాహనాలు మాత్రమే వెళ్లడానికి వీలుగా ఉండేది.

దానికి ఆనుకొని పెద్ద గోడ కట్టించి, ఆ ప్రాంతాన్ని అంతా మట్టితో నింపే కార్యక్రమాన్ని 30 రోజులలో అనగా అక్టోబర్ నెలాఖరుకు రూ.3.5 కోట్ల రూపాయలతో పూర్తి చేశారు. భారీ గోడ నిర్మించడానికి, ఆ ప్రాంతాన్ని పూర్తిగా నింపడానికి, విగ్రహాలు ప్రతిష్ఠింపజేయడానికి వెంటనే ఆదేశించి పూర్తి చేశారు.

బౌద్ధమత స్థాపకుడైన గౌతమ బుద్ధుని విగ్రహాన్ని హుస్సేన్ సాగర్ మధ్యలో ప్రతిష్ఠించి, ఆ విగ్రహానికి ఎదురుగా ట్యాంక్ బండ్ పై 33 విగ్రహాలను స్థాపించి తెలుగువారికి దైవనమానమైన ప్రదేశంగా ఆ ప్రాంతాన్ని మార్చిన మహానుభావుడు ఆయన. అక్టోబర్ నెలాఖరుకు ఆ పనులను పూర్తి చేసి వాటిని ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ దినోత్సవమైన నవంబర్ 1వ తేదీనాడు ప్రారంభించారు. నాడు ఎన్టీ రామారావుగారు అంత గొప్ప పని చేశారు. నిపుణులు, పెద్దలతో సంప్రదించి, ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేసి వివిధ రంగాలలో తెలుగుజాతికి వన్నె తెచ్చిన 33 మంది మహానుభావుల విగ్రహాలను అక్కడ స్థాపిస్తే మీరు వాటిని రక్షించలేకపోయారు. జాతి, కుల, మత, లింగ, ప్రాంత వివక్ష లేకుండా తెలుగుజాతి ఆత్మగౌరవం కాపాడే విధంగా ట్యాంక్ బండ్ ను తీర్చిదిద్దిన మహానుభావుడు ఆయన. అప్పుడు కూడా కొన్ని విమర్శలు వచ్చినా, వాటినిన్నింటిని తట్టుకొని నిర్ణయించిన కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేసి ట్యాంక్ బండ్ ను కళావేదికగా తీర్చిదిద్దారు. హైదరాబాదుకు ఎవరు వచ్చినా ట్యాంక్ బండ్ కు వెళ్లి ఆ విగ్రహాలను చూసే విధంగా అప్పుడు తయారుచేశారు. తెలుగువారి ఔన్నత్యాన్ని నలుదిశలా చాటాలని, ఆ మహానుభావుల స్ఫూర్తిగా తీసుకొని భావితరాలు స్ఫూర్తితో ప్రయాణం చేయాలని, వారిని ఆదర్శంగా తీసుకోవాలని, ఆ ప్రాంతాన్ని ఆధ్యాత్మికంగా తీసుకురావాలని, టూరిస్ట్ సెంటర్ గా, దైవ సందేశ ప్రాంతంగా పరిగణించాలని వారు కోరారు.

అధ్యక్షా, మిలీనియం మార్చి గురించి నిన్నే చెప్పారా? ఎన్నో రోజులనుంచి వారు ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. మీకు కూడా పోలీసు నిఘా వ్యవస్థ ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వ నిఘా వ్యవస్థ కూడా ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఇంటెలిజెన్స్ బ్యూరోతోబాటు, రాష్ట్ర నిఘా విభాగం కూడా ఉంది. మిలీనియం మార్చ్ కోసం 14 వేల మంది పోలీసులను మోహరించారు. రాష్ట్ర రాజధానిని దాదాపు కర్ఫ్యూ మాదిరిగా తయారుచేశారు. సాధారణ ప్రజానీకం ఎవరూ కూడా తిరగలేని పరిస్థితి కల్పించారు. రాష్ట్ర సచివాలయానికి ట్యాంక్ బండ్ కేవలం 200, 300 గజాల దూరంలో ఉంటే, దానినే మీరు రక్షించుకోలేకపోతే, మహానుభావుల విగ్రహాలను కాపాడలేకపోతే, ప్రభుత్వాన్ని నడిపే హక్కు మీకు ఏముందని అడుగుతున్నాను. మీరు ప్రభుత్వాన్ని ఏ విధంగా నడుపుతారు? మీది అసమర్థ ప్రభుత్వం కాబట్టే వాటిని నివారించలేకపోయారు. జరిగిన సంఘటనలకు అన్నింటికీ ప్రభుత్వ వైఫల్యమే కారణమని తెలియజేస్తున్నాను. మీరు ట్యాంక్ బండ్ కు వచ్చే మార్గాలన్నింటిలో బ్యారికేడ్లు పెట్టారు. ట్యాంక్ బండ్ కు రావడానికి ఎన్ని మార్గాలున్నాయి? ట్యాంక్ బండ్ కు అటువైపు ఒకటి, ఇటువైపు ఒకటి, మధ్యలో నాలుగుచోట్ల పైకి రావడానికి మెట్ల మార్గాలున్నాయి. ఆ మెట్ల మార్గాలలో మీరు పోలీసులను మోహరించకుండా ట్యాంక్ బండ్ పైన విగ్రహాలను కాపాడలేకపోయారంటే మీరు ఎంత సమర్థవంతంగా పనిచేస్తున్నారో అర్థమవుతుంది. మేం ట్యాంక్ బండ్ వరకు వస్తామని, మాకు అనుమతించడని, ట్యాంక్ బండ్ మీద సమావేశమవుతామని మీకు ప్రా.కోదండరాం లేఖ రాశారు. మీకు నిఘా వర్గాలనుంచి సమాచారముందో తెలియదు గానీ, ట్యాంక్ బండ్ పైన విగ్రహాలను ధ్వంసం చేస్తారని జనంలో మాత్రం బాగా ప్రచారం జరిగింది. అల్లర్లు జరుగుతాయని, విగ్రహాలు పగలగొడతారని చాలా మందికి తెలుసు. అయినా కానీ పోలీసులు ట్యాంక్ బండ్ పై లేరు. అటువైపు, ఇటువైపు పోలీసులను పెట్టారు కానీ, కిందవైపునుంచి మెట్ల మార్గం వైపు పోలీసులు లేరు. ఆందోళనకారులు లోయర్ ట్యాంక్ బండ్ లోని మ్యారేజ్ హాల్ లో సమావేశమై, అక్కడ నుంచి ట్యాంక్ బండ్ పైకి వచ్చి విధ్వంసం సృష్టిస్తుంటే నిరోధించడంలో మీరు ఎందుకు విఫలమయ్యారు? గొడ్డళ్లు,

గడ్డపారలతో విగ్రహాలు ధ్వంసం చేస్తుంటే పోలీసులు ఏమి చేస్తున్నారు? తెలుగుదేశం పార్టీ అధ్యక్షులు, శాసన సభ్యులం కూడా వెళ్లి చూసి వచ్చాం. ఆ విగ్రహాలు ఎంత స్ట్రాంగ్ గా ఉన్నాయంటే, వాటిని రంపాలతో కోశారు. విగ్రహాలను రంపాలతో కోసి కింద పడవేయడానికి వారికి నాలుగు గంటల సమయం పట్టింది. ఆ నాలుగు గంటల కాలంలో పోలీసులు ఏమి చేశారు? అంత మంది పోలీసులు అటు వెళ్లు, ఇటువైపు ఉండి ఏమి చేశారు. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వైఫల్యం కాదా అని అడుగుతున్నాను. అక్కడ జరుగుతున్న ఆందోళనను ముఖ్యమంత్రి, హోం మంత్రి, డిజిపి, నగర పోలీసు కమీషనర్ ఎందుకు మానిటర్ చేయలేదు? వారిని ఎందుకు కంట్రోల్ చేయలేకపోయారు? వారిని బ్యాంక్ బండ్ పైకి ఎందుకు అనుమతించారని ప్రశ్నిస్తున్నాను. మీరు బ్యారికేడ్లు పెట్టినా ఆందోళనకారులు బ్యాంక్ బండ్ పైకి ఎలా వచ్చారు? జిల్లాలనుంచి వస్తున్నవారికి ఎక్కడికక్కడ ఆపివేశారు, అరెస్ట్ చేశారు. నగరంలో తెలుగుదేశం శాసన సభ్యులు ధర్మాగా వెళుతుంటే అసెంబ్లీ నుంచి 200, 300 గజాలు వెళ్లగానే అరెస్ట్ చేస్తారు, కానీ ఆందోళనకారులను ఎందుకు నియంత్రించలేకపోయారు? ఐకాస కన్వీనర్ ప్రొ.కోదండరాంను అరెస్ట్ చేశారు. బిజెపి నాయకులు దత్తాత్రేయ, కిషన్ రెడ్డి గారిని పదిలివేశారు. పార్లమెంటు సభ్యులు కేశవరావు, మధుయాష్కిలను డిసిపి ఎస్కార్ట్ ఇచ్చి పంపారు. చంద్రశేఖర్ రావు గారు వస్తే ఒక డిసిపి తీసుకువెళ్లిపోతారు. కొంత మందిని అక్కడ వదలడం ఏమిటి? కొంత మందిని ఆవడం ఏమిటి? చట్టం అంటే అందరికీ ఒకటిగా ఉంటుందా, ఉండదా? ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం మోసం చేసింది, కుట్ర చేసింది. ప్రభుత్వానికి దీనితో సంబంధం ఉంది. ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమైంది. ఈ ప్రభుత్వం చేతగాని ప్రభుత్వం. చేతగాని ప్రభుత్వం వల్లనే ఇదంతా జరిగింది. ఈ రాష్ట్రం బ్రహ్మాండంగా గుజరాత్ రాష్ట్రంతో అభివృద్ధిలో పోటీ పడింది. గుజరాత్ రాష్ట్రాన్ని మించిపోయి అభివృద్ధిలో మొదటి స్థానంలో ఉండాలింది. చంద్రబాబు నాయుడు గారు హైదరాబాద్ లో చేసిన అభివృద్ధి వల్ల గానీ, ఐటీ రంగ అభివృద్ధి గానీ.....

(అధికార పక్ష సభ్యులచే అంతరాయం)

వినండి మీరు. మీకు వినే ఓపిక లేకపోతే మేమేమీ చేయలేం. ఆయన చేసిన అభివృద్ధి వల్ల, సంస్కరణలవల్ల బాగా ఆదాయం పెరిగి అభివృద్ధి చెందుతున్న సమయంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ చిచ్చు పెట్టింది. 2009 డిసెంబర్ 9వ తేదీన పెట్టిన చిచ్చుకు రాష్ట్రం అగ్ని గుండం అయింది. కానీ ఇతర పార్టీల మీద నింద వేస్తారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం శ్రీకృష్ణ కమిటీని నియమించింది. ఆ కమిటీ నివేదిక కూడా ఇచ్చింది. రాష్ట్రంలో ఎవరు అధికారంలో ఉన్నారు? పరిపాలన చేయమని మమ్మల్ని రాష్ట్ర ప్రజలు నిర్ణయించారు. మీరే రూలింగ్ చేస్తున్నారు. ఇదే శాసన సభలో గత సమావేశంలో తెలంగాణ కోసం ఉద్యమించిన విద్యార్థులపై పెట్టిన కేసులను ఎత్తివేయమని అన్ని పార్టీల వారు అడిగారు. అడిగితే మీరేమి చేశారు? ప్రతిపక్ష సభ్యుల కోరికను మీరేమైనా గౌరవించారా, లేదు. కానీ ఒక రోజు మీ పార్లమెంటు సభ్యులు న్యూ ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్స్ కు వెళ్లి నిరాహార దీక్ష చేస్తామంటే మీరు మీరు లాలూచీ పడి కేసులు ఎత్తివేశామని చెప్పారు. అంతకు ముందు ఈ శాసన సభలో ఎత్తివేయలేమని చెప్పిన ప్రభుత్వం, కోర్టులు ఒప్పుకోవని చెప్పిన ప్రభుత్వం, మీ పార్లమెంటు సభ్యులు కె.కేశవరావు తదితరులు నిరాహార దీక్ష చేస్తే, రాజకీయ లబ్ధి పొందాలని మీరు కేసులు ఎత్తి వేశారు తప్ప రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలు కాపాడాలని, తెలుగు జాతి సమైక్యంగా ఉండాలని, రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందాలని మీరు ఏ కోశానా యోచన చేయడంలేదు. మన జాతికే అప్రతిష్ట, భారతదేశానికి అప్రతిష్ట తీసుకొచ్చారు. తెలుగు వారు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్నారు. విదేశాలకు వెళ్లిన డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు బ్రహ్మాండంగా రాణిస్తున్నారు. అటువంటి వారందరూ సిగ్గుతో తల దించుకోవాల్సిన పరిణామమిది. బ్యాంక్ బండ్ మీద ధ్వంసం జరిగిన తర్వాత అక్కడికి వెళ్లి ఆ ధ్వంసం రచన చూస్తుంటే

తెలంగాణ ప్రజలు కూడా ఇది చాలా అన్యాయని, అక్రమమని మాతో చెప్పారు. ట్యాంక్ బండ్ మీద మేం నడచి వెళుతుంటే, న్యూటర్ల మీద, కార్లలో ప్రయాణిస్తున్నవారు ఏమిటీ దౌర్జన్యం, ఈ విగ్రహాలు ఏమి చేశాయి, వారికి ఏమైనా ఈ ఇస్కూతో సంబంధం ఉందా, వారు స్వాతంత్ర్యానికి ముందే చనిపోయినారని చెప్పిన ప్రజలు హైదరాబాదులో ఉన్నారు. ఇది చాలా అన్యాయం, అక్రమం. ఇందుకు కారణం పూర్తిగా ప్రభుత్వ వైఫల్యమని చెప్పవచ్చు. కావున ఈ ప్రభుత్వానికి రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించే హక్కు ఏ మాత్రం లేదు. ఈ చిచ్చుకు అంతా కూడా, హైదరాబాదు రెండేళ్లుగా అభివృద్ధి చెందకపోవడానికి, వెనక్కి పోవడానికి, రాష్ట్రం అగ్ని గుండంగా తయారుకావడానికి కాంగ్రెస్ పార్టీ, సోనియా గాంధీ, చిదంబరం గారే కారణమని సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. దీనికి ప్రతిఫలం అనుభవించాల్సి వస్తుంది. మేం అధికారంలో ఉన్నాం కదా, మాకు పదవులున్నాయి కదా అని అనుకుంటున్నారు కానీ ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు మొన్న మాట్లాడుతూ, మీకు మేం జవాబు చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు, మేం ప్రజలకు జవాబు చెప్పతామంటున్నారు. ప్రజలు అంతా చూస్తున్నారు. మీరు చేసే నిర్వాకం ఏ విధంగా ఉందో, మీ పరిపాలన ఏ విధంగా ఉందో, మీ అసమర్థత ఏ విధంగా ఉందో, ప్రభుత్వాన్ని ఏ విధంగా నడుపుతున్నారో, శాంతభద్రతలను కాపాడడంలో మీ పాలన ఏ విధంగా ఉందో చూస్తున్నారు. 14 వేల మంది పోలీసులను భద్రతకు మోహరించినా కూడా ట్యాంక్ బండ్ మీద ఉన్న మహానుభావుల విగ్రహాలను నాలుగు గంటలపాటు ధ్వంసం చేస్తుంటే నివారించలేక వెళ్లి టియర్ గ్యాస్ వేశామని చెబుతున్నారు.

ఉ.11.20

హోం మినిస్టర్ గారి స్టేట్మెంటులో కంట్రోల్ చేసామని ఏమన్నా ఉందా? ఈ స్టేట్మెంటులో మేము అది చేశాం, ఇది చేశాం, కొంత మందిని అరెస్ట్ చేశాం, టియర్ గ్యాస్ వేశాం అన్నారు. కానీ ఉద్యమకారులు అనుకున్న పని అయిపోయింది, వాళ్లు అనుకున్న లక్ష్యం నెరవేరింది, వాళ్లు విగ్రహాలు ధ్వంసం చేయాలనుకున్నారు, చేశారు. అదే విధంగా ఆస్కా పోరాములను కాల్చడం, డ్యాక్రా బిల్డింగులను కూల్చడం, కొన్ని హోటళ్లను ధ్వంసం చేయడం, ఒక బ్యాంకు ఏటిఎమ్ను తగలబెట్టడం ఈ విధంగా విధ్వంసం చేస్తే ఈ ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది? మీరేమి ప్రిపేర్ చేశారు? ఎందుకు మీరు (ప్రభుత్వం) విఫలమయ్యారు? మీరు పూర్తిగా విఫలమైనందుకు ఈ ప్రభుత్వం దిగి పోవాలని, ఈ ప్రభుత్వానికి పరిపాలన చేసే హక్కు లేదని, ఈ ఇన్సిడెంట్కు అంతా • ★★ ప్రధాన కారకులని నేను తెలియచేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం జాతికి క్షమాపణ చెప్పాలని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ దానం నాగేందర్ (కార్మిక, ఉపాధి లక్షన శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, సోనియా గాంధీ గారి గురించి, చిదంబరం గారి గురించి సభలో లేని వాళ్ల గురించి వాళ్లు మాట్లాడారు. అసలు వాళ్ల స్టాండ్ వాళ్లకు (టిడిపి నుద్దేశించి) క్లియర్ గా లేదు. జరిగిన దాని మీద అందరూ విచారం వ్యక్తం చేశారు. కానీ సభలో లేని వాళ్ల గురించి పేర్లు మెన్షన్ చేశారు. వాటిని మీరు రికార్డుల నుంచి రిమూవ్ చేయాలి సార్. సభలో లేని వాళ్ల గురించి వాళ్లు ఎందుకు మెన్షన్ చేస్తారు?

• Expunged as ordered by the chair.

MR.DEPUTY SPEAKER: The practice of the House is very clear. I request the Honourable Members not to use the names of the Members who are not present in the House. Such names will be deleted from the records.

SRI P.ASHOKA GAJAPATHI RAJU (Vizianagaram)(without mike): Sir, one submission.

MR.DEPUTY SPEAKER: It is a practice in the House. Gajapathi Raju garu leave it that.

(శ్రీ పి.కేశవ్చే అంతరాయం)

You can't frame new Rules here Mr.Keshav. Please sit down.

శ్రీ పి.అశోక గజపతి రాజు : సార్, సభలో లేని వాళ్ల గురించి ఇక్కడ పేర్లు ప్రస్తావించ రాదంటే it is wrong. సార్, derogatory sense లో ప్రస్తావించరాదు. అఫిషియల్ సెన్స్లో ఖచ్చితంగా ప్రస్తావించవచ్చు. లేకపోతే there is no debate.

MR.DEPUTY SPEAKER: The reason that practice is adopted because that particular person cannot come into the House and defend himself or herself. That is the reason we do not mention their names. That is the standard parliamentary practice.

శ్రీ పి.అశోక గజపతిరాజు : సార్, సభలో లేని వాళ్ల పేర్లు ఈ సభలో చాలాసార్లు ప్రస్తావనకు వచ్చాయి. నేను 1978 వ సంవత్సరం నుంచి చూస్తున్నాను. There is no blanket order like that. అయితే ఆ వ్యక్తులను అగౌరవ పరచరాదు. అఫిషియల్ కెసెసిటీలో ఖచ్చితంగా పేర్లు వస్తాయి. రాకపోతే గవర్నమెంటుకి అకౌంటబిలిటీ ఉండదు.

(శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమనాయుడు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వమని కోరసాగారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు గారూ ఇంక ఈ ఇన్యూను పదిలేయండి. You have spoken elaborately. You have expressed your views.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు : సార్, నేను ★★ గారి పేరు ఎందుకు చెప్పాల్సి వచ్చిందంటే ఇదే ముఖ్యమంత్రి గారు మా ★★ గారు అవి చేశారు, ఇవి చేశారు అని చెప్పుకున్నారు. మీరు రికార్డులు చూడండి. ప్రధానమంత్రి గారి పేరంటే ఆయన దేశ ప్రధానమంత్రి కాబట్టి ఓకె. కానీ మా ★★గారు చేశారని చెప్పారు. కానీ నేను ★★ మీదేమీ పైల్డ్ ఎలిగేషన్ చేయలేదు. సమస్యను పరిష్కారం చేయవలసిన వ్యక్తి మాత్రమే నేను చెబుతున్నాను. అంత కన్నా మించి నేనేమన్నాను?

MR.DEPUTY SPEAKER: The point is well taken. Let us not deviate. This is a very important debate.

---

* Expunged as ordered by the chair.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు : సమస్య ఆమె చేతుల్లో ఉంది. వాళ్ళే చెబుతున్నారు కదా! ఇచ్చే వాళ్ళం మేమే, తెచ్చే వాళ్ళం మేమే అని వాళ్ళే చెబుతున్నారు. మేము అనుకుంటే 24 గంటల్లో ★★ ఇంటర్వ్యూ తెచ్చుకుంటామని చెబుతున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : దయచేసి డీవియేట్ కావద్దు. Please sit down.

(ఈ సందర్భంలో శ్రీ దానం నాగేందర్ మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వమని కోరసాగారు)

No, no. I will take care of that. I will straight the records. దయచేసి కూర్చోండి. Let the debate go on. Please sit down.

శ్రీ దానం నాగేందర్ : అధ్యక్షా, డీవియేట్ కావడానికి నేను మైకు తీసుకోవడం లేదు. నారు సోనియా గాంధీ గారు అవి చేశారు, ఇవి చేశారని అంటే they are all facts. ఎన్టీ రామారావు గారి గురించి వారు చెప్పారు. మేమేమన్నా అబ్జెక్షన్ చెప్పామా? ఎందుకంటే వారు చేశారని చెప్పారు. నిజంగానే భారత దేశం గర్వ పడేలా ఆ విగ్రహాలను పెట్టారని చెప్పారు. దానికి మేము అభ్యంతరం చెప్పలేదు. కానీ ఆ ఇన్సిడెంట్ కు వీళ్లు బాధ్యులనే విధంగా స్వీపింగ్ రిమూర్స్ చేయడం కరెక్ట్ కాదని చెబుతున్నాను. దాన్ని విత్ డ్రా చేయమని చెబుతున్నాను తప్ప నేను వేరే విధంగా చెప్పానా?

MR.DEPUTY SPEAKER: He has already clarified. Please sit down.

శ్రీ చిన్నం రామకోటయ్య (నూజివీడు): అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన విగ్రహాల ధ్వంసం విషయంలో గౌరవ హోంశాఖ మంత్రి గారు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ లో శాసన సభ సమావేశాలు జరుగుతున్నందున ర్యాలీలు, ధర్నాలకు అనుమతి ఇవ్వలేదని సిఆర్ పిసి సెక్షన్ 144 అమలులో ఉందని హైదరాబాద్ పోలీస్ కమిషనర్ మీడియాలో ప్రకటించారని చెప్పారు. హైదరాబాద్ సిటీ పోలీస్ చట్టం క్రింద రెగ్యులేటరీ ఆదేశాలు జారీ చేశారు. తరువాత శాంతి భద్రతలను నిర్వహించడానికి నగర పోలీసులు, తెలంగాణా జిల్లాల్లోని పోలీసులు విస్తృత నివారక చర్యలు చేపట్టారు. ఇవి ప్రికాపినరీ మెజర్స్. నిన్న మధ్యాహ్నం ఒంటి గంట వరకు దేదీప్యమానంగా జాతి గర్వించే విధంగా ట్యాంక్ బండ్ పైనున్న సాహితీ మూర్తుల, చరిత్రకారుల విగ్రహాలు నిన్న సాయంత్రం 5 గంటలకు లేపు. మిలియన్ మార్చ్ ట్యాంక్ బండ్ మీద పెట్టుకుంటామని వాళ్లు ముందస్తుగానే చెప్పడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఆ మార్చ్ ను ఎట్లా ఆపాలనే ఉద్దేశంతో పోలీసులతో నగరాన్ని దిగ్బంధనం చేసి పరీక్షలకు వెళ్ళే వాళ్లు గానీ, ఆఫీసులకు ఉద్యోగాలకు వెళ్ళే వాళ్లు గానీ వివిధ వృత్తులకు వెళ్ళే వాళ్లు గానీ వాళ్ల ఐడెంటిటీ చూపించనిదే వదలని పరిస్థితి నిన్నంతా ఉంది. ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగకూడదని 144 సెక్షన్ పెట్టామని చెప్పారు. దాన్ని అతిక్రమించిన వారిపై చర్యలు తీసుకుంటామన్నారు. మరి ట్యాంక్ బండ్ పై ఉన్న విగ్రహాలను కాపాడే చర్యలు ఎందుకు చేపట్టలేదనే విషయం స్టేట్ మెంట్ లో ఎక్కడా లేదు. ప్రజాస్వామ్యంలో ఉద్యమాలు జరుగుతుంటాయి. ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకుని ఆ ఉద్యమాల ద్వారా అవాంఛనీయ సంఘటనలు ఏమీ జరుగకుండా నివారించాలి. ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లుగా నటించి ఇట్లాంటి విధ్వంసాలను ఆపలేని పరిస్థితి రాకూడదు.

శాసన సభా ప్రాంగణంలోనే శాసన సభ్యుడినైన నన్నే మూడు, నాలుగు సార్లు నువ్వెవరని ప్రశ్నించారు. అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్న యంత్రాంగం ఇంత పెద్ద మార్చ్ జరుగుతున్నప్పుడు ఇట్లాంటి విధ్వంసాలు

జరుగుతాయని ఊహించలేని పరిస్థితుల్లో ఉందా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇది ఉద్యమకారుల చర్య అని సరిపెట్టడం సరి కాదు. అసలు ప్రజాస్వామ్యం ఎందుకు? ప్రజలను కాపాడటానికి, ప్రజల ఆస్తులను కాపాడటానికి, జాతి సంపదను కాపాడటానికి ప్రజాస్వామ్యం ఉంది. ఆ ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నిక కాబడ్డ శాసన సభ్యుల ద్వారా ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడుతుంది. ప్రభుత్వం బాధ్యత ఏమిటి? ప్రజలను కాపాడాలి, ఆస్తులను కాపాడాలి, జాతి సంపదను కాపాడాలి. ఆ విషయాన్ని మరచి పోయి ఇవాళ ప్రభుత్వాన్నే కాపాడుకుందామనే పనిలో పడబట్టే ఈ పరిణామాలన్నీ ఏర్పడుతున్నాయని నేను చెబుతున్నాను. ఇందులో ప్రభుత్వమే వైఫల్యం చెందిందా, లేదా ప్రజాస్వామ్యమే వైఫల్యం చెందిందా అనే దానికి మనం సమాధానం చెప్పాలి. సచివాలయం నుంచి, డిజిపి ఆఫీసు నుంచి కూతవేటు దూరంలో ఉన్న ట్యాంక్ బండ్ పైన ఉన్న విగ్రహాలనే రక్షించలేకపోతే ఈ రాష్ట్రంలో ప్రజలను ఏమి రక్షిస్తారని కూడా నేను అడుగుతున్నాను. నిన్నుగాక మొన్న కాకరాపల్లిలో ఈస్ట్ కోస్ట్ కంపెనీ మమ్మల్ని కాపాడండిని ఉత్తరం రాస్తే ప్రభుత్వం అత్యంత జాగ్రత్తలు తీసుకుంది. అక్కడ కాల్పులు జరిగితే ఇద్దరు చనిపోయిన సంఘటన కూడా మనం చూశాం. మరి ఇక్కడ ఎందుకు శ్రద్ధ వహించలేదు? ఎందుకు జాగ్రత్తలు తీసుకోలేదు? ట్యాంక్ బండ్ పైన ఆ విగ్రహాలు తప్ప ఇంక మనం కాపాడవలసిందేముంది? అవి కాపాడటానికి కూడా ఎలాంటి చర్యలు ప్రభుత్వం చేపట్టలేదని నేను చెబుతున్నాను. ముఖ్యంగా ఆ రోజు ఎన్ టీ రామారావు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న సమయంలో ఈ మహనీయుల విగ్రహాలు స్థాపించబడితే గౌరవనీయులు కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న సమయంలో ఇవి కూల్చి వేయబడ్డాయి. దీన్ని చరిత్ర మరచిపోదు.

ఉ. 11.30

ప్రభుత్వం వారు చాలా తేలికగా తీసుకున్నారు. విగ్రహాలు ధ్వంసమయ్యాయని, అవమానం పొందామని, ప్రజలకు భద్రత ఏదని ఇవాళ ప్రతి ఒకరు రాష్ట్రంలో బాధ పడుతున్నారు. ఈ ఘటనపై కేసులు నమోదు చేశామని, వారిపై చట్టం ప్రకారం చర్యలు తీసుకుంటామని చాలా సింపుల్ గా చెప్పారు. ఇంతేనా సార్ ప్రభుత్వం చేపట్టే చర్య? కాదు. ప్రభుత్వం దీనికి పూర్తిగా బాధ్యత వహించాలి. ప్రజలకు సమాధానం చెప్పాలి. కంటితుడుపు సమధానాలతో సరిపోదు. కాబట్టి ఇకనుంచైనా ఇటువంటి చర్యలు పునరావృతం కాకుండా చూసి ఆ విగ్రహాలను వెంటనే పునర్నిర్మించేట్లుగా చేసేందుకు ప్రజలకు మనం ఏ సమాధానం చెప్పాలో ఈ సభ ద్వారా ఇప్పుడే ఒక తీర్మానం కూడా చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ కూసమనేని సాంబశివ రావు (కొత్తగూడెం): అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన ఘటనలో ఒక వైపు నాలుగు కోట్ల మంది తెలంగాణా ప్రాంత ప్రజల అభీష్టానికి అనుగుణంగా మిలియన్ మార్చ్ పేరుతో పిలుపు ఇచ్చారు. ఆ మిలియన్ మార్చ్ తెలంగాణా ప్రజల హృదయ స్పందనకు వ్యతిరేకంగా, దానిని ఒక దురదృష్టకరమైన ఘటనగా కొద్దిమంది దుండగులు సమన్వయం పక్కదారి పట్టించటానికి ప్రయత్నం చేయటం, తద్వారా తెలుగు జాతి చరిత్రలో, ఆంధ్ర రాష్ట్ర చరిత్రలో, భారత దేశ చరిత్రలో ఇది ఒక చీకటి రోజుగా నిన్న జరిగిన పరిణామాలు మిగిలిపోవటానికి దారి తీశాయి. దాని పట్ల మేము కమ్యూనిస్టు పార్టీగా పూర్తి విచారం తెలియజేస్తున్నాము. వాస్తవంగా మేమందరం కూడా పాల్గొన్నాం. ప్రత్యక్షంగా మేం జేవీసీగా లేనప్పటికీ కూడా తెలంగాణా ప్రజల అభీష్టానికి అనుగుణంగా తీవ్ర సంఘీభావాన్ని తెలియజేశాము. అటువంటి పరిణామాలు తలెత్తుతాయని మేం ఊహించలేదు. వాస్తవంగా నిన్న జరిగినటువంటి దాడి యావత్ జాతిపైన జరిగిన దాడి. యావత్ ప్రజానీకంపై జరిగిన దాడి. దళితులపైన, దోపిడీకి గురవుతున్న వర్గాలపై జరిగిన దాడిగా మేం భావిస్తున్నాము. కారణం

ఎవరెవరో విగ్రహాలు..... దాదాపు పన్నెండు విగ్రహాలు పూర్తిగా నేలమట్టమయ్యాయి. మరికొన్ని విధ్వంసమయ్యాయి. విచిత్రమేమిటంటే ప్రతి విగ్రహం వెనుక ఒక చరిత్ర కూడా ఉంది. తెలంగాణా ఏర్పాటును కోరుకుంటూ చరిత్ర సృష్టించి, కొత్త చరిత్రకు శ్రీకారం చుట్టాలని అనుకుంటున్న వారి ఆశలకు, ఆశయాలకు వ్యతిరేకంగా చరిత్ర సృష్టించిన భారత దేశంలో అగ్రభాగాన లబ్ధప్రతిష్ఠలుగా పేరు గాంచిన వారి విగ్రహాలను కూల్చటమనేది విచిత్రమైనటువంటి, విచారకరమైనటువంటి విషయంగా నేను భావిస్తున్నాను.

(విచారించాల్సిన విషయం కాదు ఖండించాల్సిన విషయం అని అధికార పక్ష సభ్యుల నుంచి వినిపించింది.)

ఖండిస్తున్నాను..... వీటన్నిటికీ కారణం మీరే కాబట్టి మీ వైఖరిని కూడా ఖండిస్తున్నాను. వీటన్నిటికీ మీ అవకాశవాద వైఖరి, మీ చేతకాని తనం కారణం. మీకు ఢిల్లీలో కుర్చీని కాపాడుకోవాలనే స్వార్థం, రాజకీయ లక్ష్యం. దీనివల్ల ఈ దుష్పరిణామాలు జరిగాయి. అందువల్ల సమస్యను సమస్యగా చూద్దాము. సమస్యను ఎక్కడ ఏ మేరకు చర్చించాలో ఆ మేరకు చర్చిద్దాము. మీరు అన్నిటిని కలగాపులగం చేయకండి. చేస్తే మొదటి ముద్దాయి మీరే అవుతారు. నేను వ్యక్తిగతంగా అనటం లేదు. మీ విధానాలే ఈ రాష్ట్రానికి దుర్గతిని తీసుకొచ్చాయని మేం భావిస్తున్నాము. తెలంగాణా ప్రజల మనోభావాలతో, జీవితాలతో ఆడుకుంటున్నారు. 2000 సంవత్సరం నుండి అనేక దఫాలుగా తెలంగాణా ఇస్తామన్నట్లుగా మీరే చెబుతున్నారు. 2004 ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టోలో మీరే ప్రకటన చేస్తారు. అక్కడ యుపిఏ ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టోలో కూడా మీరే ప్రకటన చేస్తారు. రాష్ట్రపతి ప్రసంగంలో కూడా మీరే చెప్పిస్తారు. అదే విధంగా గత సంవత్సరం డిసెంబర్ 9వ తేదీన కేంద్ర మంత్రి చిదంబరం గారితో కూడా మీరే ఒక ప్రకటన ఇచ్చిస్తారు. వస్తుందో రాదో అని ఎదురు చూస్తున్న ప్రజలకు లేని ఆశలు కల్పిస్తారు. ఒక్కసారిగా వారి దగ్గర్నుంచి భోజన పాత్రను లాగేసినట్లుగా చేస్తున్నారు. దానివల్ల ఆవేశకావేశాలు ప్రజల్లో ఎక్కువైపోతున్నాయి.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: స్పీజ్ అడ్రెస్ ది ఛైర్ .....

శ్రీ కూనమనేని సాంబశివ రావు: సారీ అధ్యక్షా, సందర్భం కాబట్టి సమస్య మూల కారణాలను కూడా మనం చర్చించాలి. నిన్న జరిగిన పరిణామాన్ని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాము. దాని వెనుక ఉన్న కారణాలేమిటి, హేతువాద మేమిటి అనేది కూడా చర్చించకపోతే ఈ రాష్ట్రం మరింత దురదృష్టకరమైన పరిణామాల వైపు నెట్టివేయబడుతుందన్న ఒక బాధతో ఈ విషయాలు చెబుతున్నాను. ఆ విధంగా ఒక్కొక్క విగ్రహానికి సంబంధించి ఆ వ్యక్తి ప్రతిష్ఠ కాదు. ఆ వ్యక్తి చరిత్ర కాదు. జాతి చరిత్ర ఆ విగ్రహం వెనుక ఉంది. బ్రహ్మ నాయుడు ..... పౌరుషానికి ప్రతీక. సామాజిక న్యాయానికి చిహ్నం. చాపకూటి సిద్ధాంతాన్ని వెలుగులోకి తెచ్చిన గొప్ప కమ్యూనిస్టు. సామ్యవాది. అదే విధంగా మతాలకు, కులాలకు అతీతంగా మూల కన్నమదాసును సైన్యాధిపతిగా ఏర్పాటు చేసుకున్న వాడు. ఆనాడు అతని భాష ఏమిటి, మతమేమిటి అన్నది ఆయనకు తెలియదు. సామాజిక న్యాయం కోసం నిలబడ్డాడు. అదే విధంగా జాషువా కవి. ఆయన దళిత కులం నుండి ఒక కవిగా ఉద్భవించి, గబ్బిలం అనే ఒక మహా కావ్యాన్ని రాసి ఆనాడే దళితులకు ఆలయ ప్రవేశంపై పోరాటం చేసి తద్వారా దళితులకే కాక తెలుగు జాతికే మకుటాయమానంగా నిలిచిన వ్యక్తి. వారి విగ్రహాన్ని కూల్చివేయటం వల్ల ఈ ప్రాంతాల్లోని దళితుల మనోభావాలు దెబ్బతిన్నాయని నేను మీకు సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా కందుకూరి వీరేశలింగం గారికి జాతిని అంటగడతామా? ప్రాంతాన్ని ఆపాదిస్తామా? లేకపోతే భాషను ఆపాదిస్తామా? రాజా రామ మోహన్ రాయ్ గారి అడుగుజాడలలో నడుస్తూ,

బాల్య వివాహాలకు ఆనాడే పెద్ద యెత్తున సామాజిక విప్లవానికి శ్రీకారం చుట్టినటువంటి గొప్ప ప్రవృత్తి ఆయన. అటువంటి వీరేశలింగం గారి విగ్రహాన్ని కూల్చటం వల్ల ఏ సంకేతమిస్తున్నామో తెలుసుకోవలసిన అవసరముంది.

అదే విధంగా మహాభారతాన్ని తెలుగు ప్రజలకు అందించిన నన్నయ, తిక్కనలు మధ్యలో ఆపేస్తే దానిని పూర్తి చేసినటువంటి ఎర్రావ్రగ్గడ విగ్రహాన్ని కూల్చినవారు. ఇక శ్రీకృష్ణ దేవరాయలును తెలుగువాడు అనాలో, కన్నడ వ్యక్తి అనాలో తెలియదు. ఆయన భాష తెలుగా, కన్నడమా అన్నది తెలియదు. కాని మనం తెలుగువాడిగా భావిస్తున్నాము. శ్రీకృష్ణ దేవరాయలను కన్నడ వారు తమ ఆరాధ్యునిగా భావిస్తున్నారు. ఆయన విగ్రహాన్ని కూల్చారు. అదే విధంగా పదకవితా పితామహుడు అన్నమాచార్య విగ్రహాన్ని కూల్చారు. అదే విధంగా త్రివర్ణ పతాక సృష్టికర్త పింగళి వెంకయ్య విగ్రహాన్ని కూల్చారు. హేతువాదానికి లబ్ధప్రతిష్ఠలైన త్రిపుర నేని రామస్వామి విగ్రహాన్ని కూల్చారు. అదే విధంగా సర్ ఆర్థర్ కాటన్ కు కులం, జాతి, మతం దేశం ఏదీ లేదు. ఎక్కడనో పుట్టాడు. ఎక్కడికో వచ్చాడు. వచ్చి మన రాష్ట్రం మొత్తానికి ఆధునిక దేవాలయాలగా భావించే ప్రాజెక్టులకు రూపకల్పన చేశాడు. ఆయన విగ్రహాన్ని కూల్చేశారు. ఈ విధంగా చూసుకుంటూ పోతే ఒక గురజాడ అప్పారావు, ఒక బళ్లారి రాఘవ ..... ఇటువంటి పేర్లను చూసుకుంటూ పోతే నిజంగా ఎంత సంకుచిత మనస్సు గల వారు కూడా అటువంటి సాహసం చేయరని నేను అనుకుంటున్నాను.

ఉ.11.40

మేం వాస్తవంగా ప్రత్యక్ష పిలుపులో భాగం కాకపోయినప్పటికీ తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజల మనో భావాలకు వారి అభిప్రాయాలకు గౌరవంగా మేం కూడా పార్టీసిపేట్ అయి నేను కూడా అరెస్ట్ అయ్యాను. శ్రీ శ్రీ విగ్రహాన్ని కూలగొట్టబోతుంటే ఇవి శతాబ్దం నాటివని ధైర్యంగా గుండెమీద చెయ్యేసి ఎలుగెత్తి చాటినటువంటి కార్మిక కష్టజీవుల కొరకు ఆయన ఒక ప్రతీకగా నిలబడిన వ్యక్తి శ్రీ శ్రీ, ఆయన ప్రపంచానికే ఒక ముద్దుబిడ్డలాంటి శ్రీ శ్రీ ఒక తెలుగుజాతికే కాదు, ఒక భారతదేశానికే కాదు అటువంటి ఆయన విగ్రహాన్ని కూడా కూల్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తే మా ASF విద్యార్థులు దానిని అడ్డుకున్నారు, ఇవ్వాలి అది పత్రికలలో కూడా రావడం జరిగింది. జరిగిన దురదృష్టకర పరిణామాలను సభ మొత్తం కూడా యునానిమస్ గా ఏకగ్రీవంగా ఖండిస్తూ ఇటువంటి సాంస్కృతిక నిధ్వంసాలు, ఇటువంటి జాతి నిధ్వంసాలు అదే విధంగా ప్రజల మనోభావాలపైన జరిగిన దాడిని ఏకవాక్య తీర్మానం ద్వారా ఖండించవలసిన అవసరమున్నదని నేను మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. అదే సందర్భంలో అసలు దీనికంతటికీ కారణం ఏమిటి? నిన్న జరిగిన మిలియన్ మార్చ్ కు పోలీసులే ఈ దిగ్బంధనాన్ని నిర్వర్తించి పెట్టారు. ముఖ్యమంత్రి గారు యువకులు కాబట్టి ఈ రాష్ట్రానికి ఏదో చేయాలనే తపన కలిగినటువంటి వారు, నాకు అదే బాధ అనిపిస్తున్నది. రాష్ట్రంలోని పరిస్థితులు వారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చే సరికే అలా ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితులను సరైన మార్గంలో నడుపుతూ, నిర్దేశిస్తూ చేయడానికి వారికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. ఇటువంటి పరిణామాలు తలెత్తుతున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు ఢిల్లీలో కూర్చుని దేశ ప్రధానమంత్రి గారైన డా.మనోహర్ సింగ్ గారు లేదంటే దానికి మార్గదర్శకత్వం వహిస్తున్న యూపీఏ ఛైర్ పర్సన్ శ్రీమతి సోనియాగాంధీ గారి దగ్గర కూర్చుని ఈ రాష్ట్రానికి స్పెయిల్ మేట్ ఎక్కడో ఒకచోట బ్రేక్ చేయాలి. ఈ రాష్ట్రాన్ని ఒక నిర్దిష్టమైన అభివృద్ధి పథంలో ముందుకు తీసుకెళ్లేందుకు అవసరమైన మార్గమేమిటని అక్కడ కూర్చుని వారితో చర్చించి పరిష్కారం చేయవలసిన అవసరమున్నది.

ముఖ్యమంత్రి గారు ఆయనకు ఉన్న దాంట్లో సర్దుకోవడానికే ఆయనకు సమయం సరిపోతున్నది. దీనిని ఆనరాగా చేసుకుని జరిగిన సంఘటనలు ఆయన ప్రమేయంతో అని నేను అనను గాని ఒక పోలీసు రాజ్యంగా, అన్ డిక్లెర్డ్ ఎమర్జెన్సీగా ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నదని చెప్పడానికి నేను విచారపడుతున్నాను. మిలియన్ మార్చ్కు పర్మిషన్ ఇవ్వడానికి విద్యార్థుల పరీక్షలు మొదలైనవి అనేక రకాలైన ఇబ్బందులున్నాయి, ఆ పిలుపు కూడా అందరితో సంప్రదించి ఇచ్చినటువంటి పిలుపు కాదు. అయినా కూడా వారు వెనక్కి పోవడం లేదు. వెనక్కి పోనప్పుడు ఇంకా **how effectively we can handle the situation** అనే దానిపైన సీరియస్ గా ఉద్యమకారులతో సమావేశం ఏర్పాటు చేసుకుని మీరు చర్చించారా? వాళ్లు ఉద్యమం నుంచి వెనక్కి పోమంటున్నారు. ఏదో ఒక పద్ధతిలో వారితో కూర్చుని చర్చించి అంటే ఉద్యమం నుంచి వెనక్కి పోవడానికి మీరు ఒప్పించలేరు కానీ దానిని **how best we can handle** అనే అంశంపైన మీరు చర్చించి ఉంటే మంచి పరిష్కారం లభించేదని నా భావన. అలా కాకుండా, మిలియన్ మార్చ్కు దాదాపుగా రెండు మూడు రోజులనుంచి పెత్తనమంతా పోలీసులు తీసేసుకున్నారు. దీనిపైన సంబంధిత ప్రకటనలను హోం మినిస్టర్ గారు కాకుండా డి.జి.పి గారే ఇచ్చేస్తున్నారు. పోలీసు అధికారులే దీనిని అణచివేస్తాం, అలా చేస్తాం, ఇలా చేస్తాం అంటే ఇవి దేనికి సంకేతాలిస్తాయి. అసలు మనం ప్రజాస్వామ్యంలోనే ఉన్నామా లేదంటే ప్రజలచేత ఎంపిక కాబడినటువంటి పాలకుల పరిపాలనలో ఈ రాష్ట్రం ఉన్నదా లేదంటే రాష్ట్రం పోలీసుల పరిపాలనలో ఉన్నదా అనేది అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరమున్నది. ఆ స్థితే నిన్న జరిగినటువంటి దురదృష్టకర పరిణామాలకు కారణంగా నేను భావిస్తున్నాను.

అలా కాకుండా, అందరితో ముందు సమావేశం జరుపుకొని కొన్ని రెస్టిక్వెస్ట్ పర్మిషన్స్ నైనా సరే ఇచ్చి ఆ కార్యక్రమం జరపడానికి అవకాశం ఉన్నట్లయితే ఈ ఇబ్బంది ఉండేది కాదు. కానీ అలా జరుగలేదు కాబట్టి వారి ఇష్టా రాజ్యంగా ఎవరి పద్ధతులలో వారు బిహేవ్ చేశారు. కొద్ది మంది స్వార్థపూరితమైన శక్తులు కొద్ది మంది దుండగులు, అనాలోచనతో చేసినటువంటి ఆ దుష్టకార్యక్రమం వలన యూవత్ ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రజల హృదయ స్పందనకు, కోతకు గురైంది. ప్రత్యేకించి నాలుగు కోట్ల మంది తెలంగాణ ప్రజలు కూడా దానిని హర్షించడం లేదని నేను మనవి చేస్తూ ఈ అంశంపైన ఇక జాగు చేయడం మంచిది కాదు. దీనిపైన ఏదో ఒక పరిష్కారం లభించాలి. ఇంతటితో ఇది అయిపోలేదు. దీనికి ఎక్కడో ఒకచోట ఎండ్ కావాలి. ఎండ్ కావాలంటే ఏం చేయాలి? నిన్న జరిగిన ఘటనను ఖండిద్దామా లేదంటే జరిగిన ఘటనకు బాధ్యులెవరో వారిపైన చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయండి. దీని గురించి కమిటీ వేస్తారా ? ఎందుకంటే చాలా మంది ఉద్యమకారులు, కోదండరాం గారు చెబుతున్నదేమిటంటే మళ్ళీ డ్రెస్ లో ఉండే పోలీసులే చేశారని చెబుతున్నారు. అసలు వారు చేశారా లేదంటే అసాంఘిక శక్తులేమైనా జొరబడి చేశారా లేదంటే ఉద్యమకారులు చేశారా, ఏది ఏమైనా సరే జరగరానటువంటి దురదృష్టకర పరిణామం జరిగింది. జరిగిన పరిణామం గురించి ఒక న్యాయ మూర్తితో కమిటీని వేయండి. భవిష్యత్తుకు మార్గదర్శకాలు రూపొందించి ఇటువంటి ఘటనలు జరగకుండా ఉండే నిధంగా ప్రయత్నం చేయండి. ఇదే కాకుండా శాశ్వత పరిష్కారం వైపు ఆలోచన చేయండి. శాశ్వత పరిష్కారం క్రమంలో ఇంకా మరిన్ని విద్వేశాలు పెరగొద్దు. అన్నదమ్ముల్లాగా కలిసి బ్రతుకుతున్నాం, అన్నదమ్ముల్లాగా విడిపోయే పరిస్థితులు కల్పించండి. బలవంతాన కలిసి ఉంచడానికి సాధ్యం కాదు. బలవంతాన కలిసి ఉంచేదానికంటే అన్నదమ్ముల్లాగా విడిపోయి అన్నదమ్ముల్లాగా కలిసి బ్రతకడం నేర్చుకునే నిధంగా మంచి పరిష్కారం చూపిద్దండి. అప్పుడు మాత్రమే తెలుగు మాట్లాడే ప్రజలు రెండు రాష్ట్రాలైనా సరే అందరు అన్నదమ్ముల్లాగా మంచి అభివృద్ధి పథం వైపు ముందుకు పోవడానికి అవకాశముంటుంది.

అలా కాకుండా, కేవలం కేంద్రంలో ఉండే వారు వారి రాజకీయ అవసరాల కోసం మే నెల వరకు దీనిని గడుపుతామని లేదంటే చిదంబరం గారు ఒక ప్రకటన, వీరప్పమొయిలీ గారు ఒక ప్రకటన చేస్తుంటే చాలా అనుమానాలు కూడా వస్తున్నాయి. ఆంధ్ర రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందడం వారికి ఇష్టం లేదనే భావన కూడా వస్తున్నది. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రి గారు ఎక్కువ చొరవ తీసుకొని ఖచ్చితంగా ఈ అసెంబ్లీ సమావేశాలు పూర్తయిన తర్వాత అయినా సరే ఢిల్లీలో కూర్చుని ఏదో ఒక పరిష్కారం చేయాలి. ఆనాడు బూర్గుల రామకృష్ణారావు గారు ఈ రెండు రాష్ట్రాలను కలపడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు ఆయనంతటికి ఆయనే స్వచ్ఛందంగా ముందుకొచ్చి ఆయనంతట ఆయనే ఒక మార్గాన్ని సుగమం చేశాడు. పంతాలకు పోకుండా అదే పద్ధతిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నటువంటి నేను నా ద్వారా దీనికి ఎలా శ్రీకారం చుట్టాలని అనుకోవలసిన పని లేకుండా ఒక మంచి మార్గంలో వెళ్లాలి ఎందుకంటే ముఖ్యమంత్రి గారు యువనేత కనుక ఆయనకు విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే **you please go to Delhi and have discussion with your High Command** ఆ విధంగా మీరు పరిష్కారం చేసి తద్వారా అన్నదమ్ముల్లాగా విడిపోయే మార్గం చూపెట్టండి. పరస్పర ఘర్షణలు లేకుండా ఎవరు ఎక్కడున్నా మనకు పాస్ పోర్టులు, వీసాలు అవసరం లేదు. అటువాళ్లు ఇటు రావచ్చు, ఇటువాళ్లు అక్కడికి పోవచ్చు. అదే విధంగా ఎవరి ఆదాలేమిటి, ఎవరి వనరులేమిటి, ఎవరి ఆస్తులేమిటి, జాగ్రత్తగా పంచుకుందాం, అక్కడ రాజధాని ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి అవసరమైనటువంటి మార్గానికి శ్రీకారం చుట్టండి. వారికి కూడా ఇబ్బంది లేకుండా వారందరిని ఒక వేదికపైకి తీసుకొచ్చి వాళ్లను అవమానపర్చడం, రెచ్చగొట్టడం కాకుండా ఆ ప్రాంత ప్రజల మనోభావాలు దెబ్బతినకుండా చూడాలి. ఎందుకంటే మనోభావాలు దెబ్బతినడం వలన ఉద్యమానికి నష్టం వస్తుంది. అదే సందర్భంలో ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకొని నేను ఉద్యమకారులకు కూడా విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే దుందుడుకు ఉద్యమాలకు పిలుపునివ్వడానికి వీలు లేదు. ఉద్యమకారులు కూడా దుందుడుకుతనంతో ఏక పక్షంగా ఆలోచన లేనటువంటి పిలుపులిస్తే అంతిమంగా మన ఉద్యమ లక్ష్యం పక్కదారి పడుతుంది. హింసకు అవకాశం కల్పిస్తే అది రాజహింసగా మారుతుంది. గవర్నమెంటు కూడా బహుశా అదే కోరుకుంటుంది. హింసాత్మకంగా ఈ ఉద్యమం రూపాంతరం చెందితే అల్టిమేట్ గా లక్ష్యాన్ని మనం సాధించుకోలేమనే సందేశాన్ని అసెంబ్లీ ద్వారా ఉద్యమకారులకు ఇవ్వాలని చెబుతున్నాను. అల్టిమేట్ గా కూలగొట్టిన విగ్రహాలన్నింటి పునఃప్రతిష్ఠాపన చేయాలి. విగ్రహాలను పునఃప్రతిష్ఠాపన చేయడంతోపాటు ఇరువురు ప్రాంతాల మేధావులను కూర్చోబెట్టి ఎక్కడైతే మనోభావాలు దెబ్బతిన్నాయో ఆ దెబ్బతిన్న మనోభావాలను తిరిగి పునఃప్రతిష్ఠాపన చేసే విధంగా కృషి చేయాల్సిన అవసరమున్నది. ఆ విధంగా మంచి కోసం మనందరం కలిసి పని చేయాలని మీ ద్వారా తెలియజేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

ఉ.11.50

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి (బాపట్ల): అధ్యక్షా, మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా నిన్న ట్యాంక్ బండ్ మీద జరిగిన సంఘటనను మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి హిందూ, ముస్లిమ్, క్రిస్టియన్ రిలీజియన్స్ కు చెందిన వారు మాత్రమే కాదు, తెలుగు వారే కాదు, పదిహేను, పదహారు కోట్ల మంది తెలుగు భాష మాట్లాడే వారు దేశంలోని కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాల్లో ఉన్నారు, ఇంకా ప్రక్క రాష్ట్రాల్లో కూడా ఉన్నారు. నేనదేమిటంటే, నిన్నటి సంఘటన యావత్తు దేశంలో నివసించే తెలుగు జాతికే అవమానకరమైనటువంటి దినం, దురదృష్టకరమైన దినం, దుర్దినం. తీవ్రంగా ప్రాంతాలకు, కులాలకు, మతాలకు అతీతంగా మన మందరం కూడా ఆ సంఘటనను ఖండించవలసిన విషయమని నేను ఈ సందర్భంగా మీ ద్వారా అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను.

తద్వారానే ఈ శాసన సభలో మన మందరం కూడా ఏకగ్రీవ తీర్మానం చేసి, ఈ సంఘటనను ఖండించవలసిన అవసరముందని మీకు మనవి చేస్తున్నాను.

రెండవ విషయమేమిటంటే, ఆనాడు ట్యాంక్ బండ్ పై విగ్రహాలను ఏర్పాటు చేసిన వారిని కీర్తించడమే కాదు, ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి గారైన స్వర్గీయ శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు గారు తెలుగు జాతి యొక్క విలువలను కాపాడాలని, సాంస్కృతికంగా, కళారంగంలో, సాహితీ రంగంలో ఎవరైతే ప్రముఖులున్నారో, మన మందరం కూడా వాళ్ల జ్ఞాపకాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని వాళ్ల విగ్రహాలను స్థాపించాలని వారు తీసుకున్న నిర్ణయం మనతో పాటు ఆంధ్ర జాతి యావత్ అంతా కూడా గర్వించదగిన విషయమని నేను మీ ద్వారా సభాముఖంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఆనాడు మొత్తం ఆ కోణంలో 33 విగ్రహాలను వారు స్థాపించారు. వాటిలో 17 విగ్రహాలను నిన్న ఆందోళనకారులు కూల్చడం గానీ, ధ్వంసం చేయడం గానీ జరిగింది. ఈ 17 విగ్రహాలు కూడా ఎవరెవరివనే విషయాన్ని సభ్యులు ఇప్పుడే సభలో ప్రస్తావించడం జరిగింది. అయినప్పటికీ మరొకసారి వారి జ్ఞాపకాలను చదువుకోవాల్సిన మరియు తెలుసుకోవాల్సిన అవసర ఉందని కూడా నేను ఈ సందర్భంగా సభ దృష్టికి మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

సర్ సి.ఆర్. రెడ్డి గారు అందరికీ సుపరిచితుడు. ఆయన గారు వైస్ ఛాన్సలర్ గా పనిచేసి ఒక విద్యావేత్తగా, సాహిత్య విభాగంలో కొత్త పుంతలు తొక్కించిన సాహితీవిజ్ఞుడుగా అందరికీ కూడా తెలిసినవారు. నిన్నటి సంఘటనలో వారి విగ్రహాన్ని కూల్చివేయడం చాలా విచారించదగ్గ విషయం.

గురుజాడ అప్పారావు గారు ఆధునికాంధ్ర కవితా వైతాళికుడు అనే విషయాన్ని మనం గుర్తుకు తెచ్చుకోవాలనే విషయమై మనవి చేస్తూ, వారి విగ్రహాన్ని కూడా ధ్వంసం చేయడం జరిగింది.

బళ్లారి రాఘవాచారి గారు కళా రంగానికి కీర్తి ప్రతిష్టలు సంపాదించినటువంటి వ్యక్తి అయినటువంటి వారి విగ్రహాన్ని కూల్చివేయడం జరిగింది.

సర్ ఆర్థర్ కాటన్ దొర గారు 1857-58 సంవత్సర కాలంలో కృష్ణా నది మీద ఆనాడు కరువు ప్రాంతమైనటువంటి ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఆనకట్టను నిర్మించి, 13 లక్షల ఎకరాల భూమిని సాగులోకి తీసుకు వచ్చిన ఘనత కల్గినటువంటి వ్యక్తి వారని గుర్తుచేస్తున్నాను. అట్లాగే గోదావరి నదికి ధవళేశ్వరం వద్ద ఆనకట్టను నిర్మించి కరువు ప్రాంతాలను సాగులోకి తీసుకు వచ్చినటువంటి వ్యక్తి వారని కూడా ఆంధ్ర దేశంలో మంచి విజ్ఞానవంతులైన వారు, సంస్కారవంతులైనటువంటి వారి విగ్రహాల్ని ధ్వంసం చేయడం చాలా బాధాకరమైనటువంటి అంశం అని, అలా చేయడమనేది యావత్ ఆంధ్ర దేశాన్ని అగౌరవ పర్చినవాళ్లమవుతామని కూడా నేను ఈ సందర్భంగా సభకు గుర్తు చేస్తున్నాను.

త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి గారు సంఘ సంస్కర్త. సంఘంలో, సమాజంలో ఎన్నో మార్పులను తీసుకువచ్చినటువంటి వ్యక్తి. వారి విగ్రహాన్ని కూడా నిన్న కూల్చడమనే విషయం చాలా దారుణమైన విషయమని మీ అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను.

కందుకూరి వీరేశ లింగం పంతులు గారు సమాజంలో సంఘ సంస్కరణలు తీసుకువచ్చినటువంటి వ్యక్తి. వారి విగ్రహాన్ని కూడా నిన్న కూల్చివేయడం జరిగిందనే మాటను గుర్తు చేస్తున్నాను.

గుర్రం జాషువా గారు ఒక దళిత కుటుంబంలో జన్మించి, కళా ప్రావీణ్యం సంపాదించి, భావ కవిత్వంలో అమోఘమైనటువంటి విధంగా హరిశ్చంద్ర నాటకంలో పద్యాలు చదువుతుంటే, మనమందరం కూడా వారి పద్యాలు చదివి ఆనందించినటువంటి వాళ్లం. సమాజంలోని పరిస్థితుల గురించి తెలియజెప్పినటువంటి గుర్రం జాషువా గారి విగ్రహాన్ని కూల్చివేయడం ద్వారా అందరి మనస్సులు గాయపడినవనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అట్లాగే ముట్నూరి కృష్ణా రావు గారు ఆయన కృష్ణ వత్రిక ఎడిటర్ గా ఉండి చాలా సంవత్సరాలు పనిచేసినటువంటి వ్యక్తి. ఆయన విగ్రహాన్ని కూడా నిన్నటి సంఘటనలో ఆందోళనకారులు ధ్వంసం చేయడం చాలా దురదృష్టకరం.

శ్రీ శ్రీ గారు. శ్రీ శ్రీ కవిత్వమంటేనే ఒక రకమైన ఆనందం. శ్రీ శ్రీ గారు ఒక అభ్యుదయ కవి. సమాజంలో మార్పు రావాలి, పేద, బడుగు వర్గాల్లో కూడా మార్పు రావాలని, అలాగే సమాజంలో కూడా మార్పు రావాలనే ఉద్దేశంతో ఎన్నో కవితలను వ్రాసినటువంటి వ్యక్తి శ్రీ శ్రీ అనే విషయాన్ని కూడా మీకు నేను మనవి చేస్తూ, అలాంటి మహానీయుని విగ్రహాన్ని ధ్వంసం చేయడం చాలా బాధాకరం.

అలాగే రఘుపతి వెంక రత్నం నాయుడు గారు బ్రహ్మ సమాజాన్ని స్థాపించి, కులపతిగా సమాజంలో మార్పులు తీసుకువచ్చినటువంటి ఆయన యొక్క విగ్రహాన్ని కూల్చడం చాలా విచారకరమనే విషయాన్ని మీకందరికీ గుర్తు చేస్తున్నాను.

అలాగే శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు వారు. వారు ఒడిషా రాష్ట్రాంలోని ప్రాంతాలు, ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోని ప్రాంతాలు, అట్లాగే కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని ప్రాంతాలన్నింటిలో మీకు మరొకసారి నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. ఏమిటంటే, అన్ని ప్రాంతాల్లో అనేక బ్రహ్మాండమైనటువంటి దేవాలయాలను నిర్మించినటువంటి మహానీయులు వారు. శ్రీకాళ హస్తీశ్వర దేవస్థానం, తిరుపతి దేవస్థానం వంటి వాటిని నిర్మించిన మహానుభావులు వారు. అటువంటి వారి విగ్రహాన్ని కూలదోయడం దురదృష్టకరమనే విషయాన్ని నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. దాని ఆంతర్యమేమిటో తెలియాల్సిన అవసరం ఉందని కూడా నేను ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను.

అలాగే బ్రహ్మ నాయుడు గారు, అట్లే ఈ విధంగా చెప్పుకుంటూపోతే చాలా ఉన్నాయి. అందరి కంటే ముఖ్యమైన వారు ఎర్రన గారు. భారతాన్ని పూర్తి చేసినటువంటి వ్యక్తి ఎర్రన కవి అనే విషయాన్ని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఎర్రా వ్రగడ గారి విగ్రహాన్ని కూడా కూలదోయడం జరిగిందనే విషయం అందరి హృదయాలను గాయపరచిందని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అట్లాగే అన్నమయ్య గారు. అన్నమయ్య గారి కీర్తనలు ఆంధ్ర ప్రాంతంలోనే కాదు, తెలంగాణ ప్రాంతంలో కూడా బ్రహ్మాండంగా విని, ఆనందించి భక్తి స్వరాలతో గుర్తు చేసుకోవాల్సినటువంటి అన్నమయ్య

విగ్రహాన్ని కూడా పడగొట్టారంటే, అంతకంటే దారుణమైన సంఘటన మరొకటి ఉండదనే విషయాన్ని కూడా నేను ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ సందర్భంగా ఒక విషయాన్ని మనమంతా బాగా జ్ఞాపకం చేసుకోవాల్సి ఉంది. ఏమిటంటే, రాజకీయాల గురించి చాలా మంది చాలా విషయాలను మాట్లాడారు. కొన్నింటిని నేను ఈ సందర్భంగా మెన్షన్ చేస్తున్నాను.

2004వ సంవత్సరం వరకు, 2008వ సంవత్సరం వరకు సి.పి.ఐ. పార్టీ కానివ్వండి, సి.పి.ఎం. పార్టీ కానివ్వండి. సి.పి.ఎం.పార్టీ ఇప్పుడు కూడా అదే మాటపై ఉంది. తెలుగు దేశం పార్టీ కానివ్వండి, సమైక్య రాష్ట్రం కావాలని కోరుకునే పార్టీలన్ని కూడా, నేను మీకు మనవి చేస్తున్నాను. కానీ, దురదృష్టకరమేమిటంటే, 2007-08వ సంవత్సరంలో, మరి ఇప్పుడు కారణాలు ఏమైనా ఉండొచ్చు. రాజకీయ కారణాలు గానీ లేకపోతే వ్యక్తిగత కారణాలు గానీ ఏమైనా కావచ్చు. లేకుంటే, పొలిటికల్ ఎగ్జిస్టివ్ కోసం కావచ్చు. ఏదైతే తెలంగాణ ప్రాంతీయ వాదాన్ని బలపరుస్తున్న తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి పార్టీ ఏదైతే ఉందో, వాళ్లతో కలిసి ఎన్నికల్లో పోటీ చేయడమోగానీ, లేకపోతే అక్కడ ఉన్న ప్రణబ్ ముఖర్జీ కమిటీకి రిపోర్టు ఇవ్వడం గానీ, మేము తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని కోరుతున్నామని చెప్పినటువంటి పార్టీ ఏదైనా ఉంది అంటే, అది తెలుగు దేశం పార్టీ అని మర్చిపోకూడదని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

అటు సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం. పార్టీ వారు 2004వ సంవత్సరంలో మాతో కలిసి ఎన్నికల్లో పోటీ చేసినాయి. తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి పార్టీ వాళ్లు కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ అభ్యర్థలకందరికీ వ్యతిరేకంగా అభ్యర్థులను పోటీ పెట్టినారు. సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం. పార్టీ అభ్యర్థులకు ఆనాడు సమైక్య వాదాన్ని బలపరుస్తున్న పార్టీల అభ్యర్థులకు వ్యతిరేకంగా అభ్యర్థులను పోటీ పెట్టిన తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి పార్టీకి ఆ ఎన్నికల్లో డిపాజిట్ రాలేదనే విషయాన్ని కూడా నేను ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను.

అంటే ఇవన్నీ కూడా ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, అప్పటి దాకా మాట్లాడిన సి.పి.ఐ. పార్టీ వారు, ఇప్పుడు ఎందుకు వారి అభిప్రాయాన్ని మార్చు కున్నారో, ఎందుకు మార్పు ఆలోచన వచ్చిందో కూడా మనకు తెలియదు.

(ఆ సందర్భంగా భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ సభ్యులైన శ్రీ కూసంనేని సాంబశివ రావు గారు మైక్ లేకుండా "మేము ఎప్పుడు కూడా ఒకే మాట మాట్లాడతాం" అని అన్నారు).

సాంబశివ రావు గారు ఇప్పుడు నేను చెప్పేవన్నీ కూడా నిజాలు.

MR. DEPUTY SPEAKER: Gade Venkata Reddy garu, please restrain yourself to the yesterday's incidents only. Let us not go into any political debate.

(అంతరాయం)

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి: ఇవన్నీ చరిత్ర సత్యాలు. దీన్ని మార్చిపోతే కష్టమవుతుందనే మాటను మీ అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: No deviation, please.

SRI GADE VENKATA REDDY: I am not deviating.

MR. DEPUTY SPEAKER: Don't deviate. Yes.

SRI GADE VENKATA REDDY: I am not deviating. They have expressed some thoughts. వారు మెన్షన్ చేశారు కాబట్టే నేను డీవియేట్ అవుతాను. కానీ, వేరే ఉద్దేశం కాదు అని కూడా తమరి ద్వారా నేను వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నానని మనవి చేస్తున్నాను. However, I do not want to bring that controversy into this debate.

అందుకు దారి తీసిన పరిణామాలేమిటి? వారు కారకులా, వీరు కారకులా అనే సమస్యను ఇక్కడ చర్చించుకోవడానికి చాలా సమయం పడుతుంది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడే అవసరం ఉందా, లేదా? ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం సమైక్యం రాష్ట్రంగా కంటిన్యూ కావాలా, లేదా? ఆ విషయం చర్చలోకి వస్తే, చాలా విషయాలు మాట్లాడుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. I don't want to bring that controversy. మేమంతా సమైక్యవాదులమనే విషయం ఇప్పటికీ ఎల్లా చెబుతున్నామో చూడండి. రాష్ట్రం సమైక్యంగా ఉండాలని కోరుకునే వాళ్లలో నేను ప్రథముడిని. నేను మొదటి నుండి సమైక్యవాదినే. ఎప్పుడు కూడా నేను సమైక్యవాదినే. ముందు నుంచి కూడా నేను సమైక్యవాదిననే నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయాన్ని నేను ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

("ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో ఆ అంశాన్ని ఎందుకు చేర్చారు మీ కాంగ్రెస్ పార్టీ వాళ్లు" అని మైక్ లేకుండా భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నాయకుడు శ్రీ కూననేని సాంబశివ రావు అన్నారు).

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి: నేను చెప్ప లేదు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: వెంకట రెడ్డి గారు, ఇప్పుడు నిన్న జరిగిన ఇన్సిడెంట్పైన మాత్రమే మనం చర్చించుకుంటున్నాం. ఆ అంశంపైనే మనం ఫోకస్ చేసి మాట్లాడుకోవాలి. You will focus on yesterday's incident. No deviation please. వెంకట రెడ్డి గారు వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలు చెప్పకండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి: నేను లోతుకు పోదలచుకోలేదు. 2000, 2004 సంవత్సరాల తీర్మానాలు ఏమిటి?

MR. DEPUTY SPEAKER: Let him complete. He has not stated anything against you. ఆయన మిమ్మల్ని ఏమీ అనలేదు.

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి: అందువల్ల నేను లోతుకు పోదలచుకోలేదు. తద్వారా మనం వైషమ్యాలు తగ్గించాలి. ఎప్పుడు కూడా మనమంతా సమైక్యంగా ఉండి, సోదర భావంతో కలిసి ఉండాలనే భావనతోనే నేను మాట్లాడుతున్నాను. అంతకు తప్ప వేరే భావనతో మాట్లాడలేదనే విషయాన్ని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

నిన్న కూడా మనవి చేశాను. తెలంగాణ ప్రాంతానికి చెందిన తెలుగు దేశం పార్టీ వారిని.....

(ప్రతిపక్ష పార్టీకి చెందిన సభ్యులు సర్వ శ్రీ ధూళిపాళ్ల నరేంద్ర కుమార్, గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు, దేవినేని ఉమా మహేశ్వర రావు మరియు బొజ్జల గోపాల కృష్ణారెడ్డి మరియు తదితరుల చేత సభకు అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: దయచేసి అందరు కూడా కొంచెం సంయమనంతో కూర్చోండి. **Once again I am appealing to all the Members. Please restrain yourself to yesterday's incidents.**

(అంతరాయం)

Let us not make it a bigger issue. Let us not make it as an issue at all.

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి: అందువల్ల నేను మనవి చేస్తున్నాను. నిజాలు వచ్చినాయి కాబట్టి నేను చెప్పక తప్పదనే ఉద్దేశంతో ఇప్పటికీ కూడ నేను అంటున్నాను. 2009 డిసెంబర్ 9వ తేదీన స్టేట్ మెంట్ వచ్చిందా, తరువాత స్టేట్ మెంట్ వచ్చిందా అనేది కాదు. ఈ విషయాన్ని ఏదైతే కేంద్ర ప్రభుత్వం.....

(తెలుగు దేశం పార్టీకి చెందిన శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు వారి స్థానంలో నిల్చి "రెండు నాల్కల దోరణి మీది" అని అంటూ సభకు అంతరాయం కల్గించ సాగారు).

ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు మొదట నా భావనను చెప్పనీయండి. ఆటంకం కల్గించ వద్దు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు దయచేసి కొంచెం ఓపిక పట్టండి.

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి: ఈ రోజున నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఏమిటంటే, 2009, డిసెంబర్ 9వ తేదీన కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఒక స్టేట్ మెంట్ వచ్చింది. తర్వాత పరిస్థితులు మారాయి. శ్రీ కృష్ణ కమిటీని సమస్య పరిష్కారానికి వేసినారు. సమస్య ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం చేతిలో ఉన్నది. మా వద్దతిలో మేము మాట్లాడేదేమిటంటే, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏ నిర్ణయం చేస్తే, ఆ నిర్ణయానికి మేము కట్టుబడి ఉండాలని నా అభిప్రాయం ఉంది.

మ.12.00

డిసెంబరు 9న స్టేట్ మెంట్ వచ్చింది. తరువాత శ్రీకృష్ణ కమిటీని వేసారు. ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం చేతిలో ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమి నిర్ణయం తీసుకుంటే ఆ నిర్ణయానికి మేము కట్టుబడి ఉండాలనేది మా అభిప్రాయము. మెజారిటీ సభ్యుల అభిప్రాయము అదే అని తమరికి తెలియచేస్తున్నాను. సమైక్యం అనే ప్రత్యేక వాదం గురించి మాట్లాడడం చుకోలేదు. మిలియన్ మార్చ్ కి ఎంత మంది వచ్చారు, ఎంత మంది పోయారనే అంశం కాదు. ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యల వల్ల ఎవరూ చనిపోకుండా, హైరింగ్ ఓపెన్

కాకుండా, కష్టనష్టాలు పడకుండా, ప్రజలకు ఇబ్బందులు లేకుండా చేసిన ప్రక్రియ వారు కూడా ఒప్పుకొని ప్రభుత్వాన్ని అభినందించాలి.

(శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమనాయుడు “నాలుగు గంటలు విగ్రహాలను వారంతా ధ్వంసం చేస్తే ఏమీ కాదా” అని అన్నారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: అందరూ ఓపికతో ఉండండి. సంయుక్తాన్ని పాటించండి. రిపీటెడ్లీ.....

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి: అధ్యక్షా, అధ్యక్షా ముద్దు కృష్ణమనాయుడు గారు సీనియర్ సభ్యులు. ఐదారుసార్లు శాసన సభకు వచ్చారు. మేము ఎప్పుడూ వారు మాట్లాడటప్పుడు ఓపికతో వింటూ ఇంటర్వే చేయకుండా ఉంటాము. నేను ఒక క్రమ పద్ధతిలో ఎవరినీ నోప్పించకుండా మాట్లాడుతున్నాను. సమస్య పరిష్కారం కావడానికి మాట్లాడుతున్నాము. ఈ విషయంలో ఎవరినీ ఉద్దేశించి మాట్లాడలేదు. అయితే ద్వేషభావాలతో, రెచ్చగొట్టే ప్రకటనలు ఈ రాష్ట్రంలో ఎవరు చేసినా, ఆ విధమైన ప్రక్రియ చేసిన వారిని ఆవహలసిన అవసరం ఉంది. దానిని కట్ చేయాలి. ఆ విధంగా చేసిన వారి మీద చర్యలు తీసుకోవాలి. వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ విధంగా చేస్తారని తప్పకుండా అనుకుంటున్నాను. నిన్న జరిగిన సంఘటనలో విగ్రహాలను పగులగొట్టిన 45 మందిని అరెస్ట్ చేయడం జరిగింది. అరెస్ట్ చేసినంతమాత్రాన ప్రయోజనం లేదు. ఎఫ్ఐఆర్., కోర్ట్లో ఛార్జీషీట్ ఫైల్ చేయడం మొదలైనవి జరగాలి. అలా జరగకుంటే, ఊరికే వ్యాన్లో తీసుకువెళ్లడం, పోలీస్ స్టేషన్లో పెట్టడం అలా కాదు. ధ్వంసకాండ సృష్టించిన వారి మీద చర్యలు తీసుకోకుండా ఉండే ప్రక్రియ కాదు. అది ప్రభుత్వ పద్ధతి కాదు. ఏది ఏమయినా చెప్పవలసిన విషయాలు చాలా ఉన్నాయి.

(అంతరాయం)

మనలను నిజాం నవాబు ఒకప్పుడు పరిపాలించారు. వారి కట్టడాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. గోల్కొండ, చార్మినార్, సాలార్జంగ్ మ్యూజియం మొదలైనవన్నీ అందరూ గౌరవించే స్థితిలో ఉన్నాయి. ఈ మాన్యుమెంట్స్ని పోగొట్టుకోవడం మంచి పద్ధతి కాదు. అదే విధంగా బ్రిటిష్వారు కట్టిన కట్టడాలు కొన్ని ఉన్నాయి. వారితో మన పోరాటం అయినప్పటికీ, వారు కట్టిన మాన్యుమెంట్స్ చెడగొట్టలేదు. ఆంధ్ర దేశంలో ఉన్న చరిత్రకారుల విగ్రహాలను పడగొట్టడం తెలంగాణా నాయకుల సంస్కృతి కాదు. అది తెలంగాణా సంస్కృతికి చెడ్డపేరు తెచ్చింది. ఇటువంటి భావాలు మంచిది కాదు. తెలంగాణా రాష్ట్రం కోసం శాంతియుతంగా పోరాటం చేయాలి. అయితే ఇటువంటి భావాలు మంచిది కాదు. తెలంగాణా ఇస్తారు, కానీ శాంతియుతంగా దానిని తెచ్చుకోమనండి. దౌర్జన్యంతో చేయడం మంచిది కాదు. గవర్నర్ గారి సంఘటన చూసాము. జయప్రకాష్ నారాయణ గారి సంఘటన చూసాము. నిన్న విగ్రహాలను పడగొట్టిన సంఘటన చూసాము. అయితే ఇటువంటి కార్యక్రమాలు ఎందుకు? ఈ విధంగా చేయడం మంచి పద్ధతి కాదు. అవుతుందో, లేదో కానీ ప్రభుత్వ నిర్ణయానికి కట్టుబడి ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. అన్నింటికన్నా ప్రధానమైనది సమగ్రత. **Integrity and Sovereignty of this country is very important, rather than all these fissiparous tendencies,** అనే మాట చెబుతూ, నాకు మాట్లాడడానికి ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. జైహింద్.

శ్రీ జె. రంగారెడ్డి (మిర్యాలగూడ): అధ్యక్షా, నిన్న మహనీయుల విగ్రహాలను ధ్వంసం చేయడం చాలా దుర్మార్గమైన చర్య తప్ప మరొకటి కాదు. దానిని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఎంతో చరిత్ర ఉన్న మేధావులు, కవులు, రచయితలు, సమాజం కోసం సంఘ సంస్కరణలకు, సమ సమాజం కోసం ఎన్నో రకాలుగా ప్రజల కోసం వారంతా ఎన్నో రచనలు, కవిత్వాలు రచించారు. వారు సమాజానికి ఆ విధంగా ఉపయోగపడే పద్ధతులను వ్యక్తం చేసిన మహా మేధావులు. అసలు వారికి ఈ దేశం, ఆ దేశం, ఈ కాలం, ఆ కాలం అనే హద్దులు లేవు. మొత్తం సమాజానికి చేసారు. వారికి ఈ దేశం, ఆ దేశం అనీ, ఈ రాష్ట్రం, ఆ రాష్ట్రమని లేదు. అన్ని ప్రాంతాలకు ఉపయోగపడే పద్ధతిలో వారు రచనలు, కవితలు, సందేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. అటువంటి వారి విగ్రహాలను ధ్వంసం చేయడం చాలా దుర్మార్గమైన పద్ధతి. దానిని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాము.

అదే విధంగా, ఎలక్ట్రానిక్, ఫ్రింట్ మీడియా వారి మీద కూడా దాడి జరిగింది. ఒక ఉద్యమం నడుస్తున్నప్పుడు ఖచ్చితంగా వారు ఉంటారు. వీడియో కెమెరాలతో ఫోటోగ్రాఫర్లు ఉంటారు. వారి మీద దాడులు చేసి కొంత మందిని దెబ్బ కొట్టడం, కెమెరాలను ధ్వంసం చేయడం, వారి మీద దాడి చేయడం జరిగింది. అది సహించరాని పద్ధతి. దానిని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాము. కొన్ని వాహనాలను కూడా ధ్వంసం చేసారు. వారి ఆస్తులు కూడా ధ్వంసం చేసారు. ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ఎవరయినా, ఏ ఉద్యమం అయినా, అజెండా ప్రకారంగా నడుపుకోవడానికి అవకాశం ఉంది. కానీ నిన్నటిలాగా చేయడం ఏ మాత్రమూ సరైనది కాదు. ఈ రోజు ఏ విగ్రహాలను వారు ధ్వంసం చేసారో, వారి చరిత్ర చూసినట్లయితే వారు ఎప్పుడూ కూడా తెలంగాణ ప్రాంత విషయంలో తెలంగాణ ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా ఏ రోజూ మాట్లాడిన వారు కాదు. వారు ఎప్పుడూ కూడా తెలంగాణాకి వ్యతిరేకంగా వ్యవహరించిన వారు కాదు.

ఆ మహనీయుల విగ్రహాలను ధ్వంసం చేసిన మాట వారే అర్థం చేసుకోవాలి. అది వారి విజ్ఞతకే వదులుతున్నాను. ఒక ప్లాన్ ప్రకారంగా, రాళ్లు తెచ్చి, గడ్డపారలు, సుత్తి మొదలైనవి తెచ్చి విగ్రహాలను ధ్వంసం చేసిన విషయం టి.వీలో చూసాము. గౌరవ మంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేట్మెంట్ చూసాము. అది చూస్తే ఎలా ఉందంటే, **operation success patient died** అన్నట్లుగా ఉంది. ప్రభుత్వం తరపున ఏమీ జరగకుండా, బ్రహ్మాండంగా, కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాటు చేసామని చెప్పారు. కాపాడామని ప్రభుత్వం వారు అనుకుంటున్నారు. జె.వి.సి, వారు, ఆ కార్యక్రమాన్ని నడిపించిన వారు, ఆందోళనకారులు, ప్రభుత్వం అన్ని రకాల కట్టుదిట్టమైన ఆకాంక్షలు పెట్టినా, అనేక మందిని ఆరెస్ట్ చేసినా మా మిలియన్ మార్చ్ కార్యక్రమం ఆగలేదు. మేము జయప్రదంగా మా కార్యక్రమాన్ని నడిపించుకొన్నామని అనుకుంటున్నారు. ఇక్కడ ప్రభుత్వం, అక్కడ వారు అదే చెప్పుకుంటున్నారు. రెండు పద్ధతులూ ఉంటాయి. ఎవరయినా ఒక సభ పెట్టాలన్నా, ర్యాలీ నిర్వహించాలన్నా, ప్రభుత్వం పద్ధకు వచ్చి ముందుగా అనుమతిని అడిగినప్పుడు, వారికి స్పెసిఫిక్గా పలానా లోకేషన్లో సభా కార్యక్రమం, ధర్నా మొదలైనవి చేయండని అనుమతిని ఇవ్వాలి.

మ.12.10

పరిష్కారం ఏ పరిస్థితుల్లో కూడా ఇవ్వరాదన్న ఖచ్చితమైన ఆలోచనతో మీరు ఉన్నప్పుడు, వారు ఏ ఉద్దేశ్యంతోనైనా ఆ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించాలని అనుకున్నప్పుడు, వారి రానీయకుండా, కట్టుదిట్టమైన

చర్యలు తీసుకోవాలి. మీరు పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు, ఇవ్వకపోయినా వారు ట్యాంక్ బండ్ పైకి వచ్చి పెద్ద ఎత్తున ఆ రకంగా చేయడం, విగ్రహాలను, వాహనాలను ధ్వంసం చేయడం, మీడియాపై దాడి చేయడం వంటి సంఘటనలు ఎట్లా జరిగాయి? దీనికి మీ సమాధానమేంటి? రెండే రెండు పద్ధతులు ఉంటాయి. పర్మిషన్ ఇవ్వడం, లేకపోతే వారిని రాకుండా అడ్డు కోవడం. మీరు పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు. అయినా వారు వచ్చారు. వారు చేయాల్సిన కార్యక్రమాలు చేశారు, వెళ్లి పోయారు. దీన్ని మీరు సమర్థించుకొనే పద్ధతుల్లో 'ఎవరూ చనిపోకుండా, కాల్యులు లేకుండా మొత్తం మేము కంట్రోల్ చేశాం, ఇదే చాలా గొప్పతనమని మీరనుకుంటున్నారు'. అది సరి కాదు. దీంట్లో మీ లోపాలు కూడా ఉన్నాయి. విగ్రహాలు ధ్వంసం చేస్తుంటే ఎందుకు ప్రేక్షక పాత్ర వహించారని, ఎందుకు ఆపలేకపోయారని, దీంట్లో ఉన్న ఉద్దేశ్యం ఏమిటని కొంత మంది అనుకుంటున్నారు. వీటన్నిటి విషయంలో సమగ్రమైన విచారణను జరపాలి. నిన్న అక్కడ విగ్రహాలను ధ్వంసం చేసిన వారెవరు? మీడియాపై దాడి చేసిన వారెవరు? మీడియా వాహనాలను తగుల పెట్టిన వారు ఎవరు? వారందరిపైన సమగ్రమైన విచారణ జరిపి శాసనసభ సమావేశాలు ముగిసే లోపైనా అసలు నేరస్థులు ఎవరన్న విషయాన్ని సభ ముందు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆ విగ్రహాలను వెంటనే పునః ప్రతిష్ఠించాలి. నా రిక్వెస్ట్ ఏమంటే, నాటి తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం సందర్భంగా, ఎన్నో త్యాగాలు చేసి చనిపోయిన చరిత్ర ఉన్న నాయకులు ఉన్నారు. అటువంటి వారి విగ్రహాలు పెట్టడానికి నిర్ణయం తీసుకోండి. ప్రభుత్వానికి కూడా గౌరవంగా ఉంటుంది. ఈ డిమాండ్ కూడా ప్రభుత్వం ముందు ఉంది. అటువంటి వారి విగ్రహాలను కూడా పెట్టడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోని, వీటితోబాటు వాటిని కూడా ప్రతిష్ఠించడానికి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. వీటన్నిటికీ అసలు మూలం ఏమిటి? ఈ విధంగా మనం సమావేశాలను రాష్ట్ర శాసన సభ చరిత్రలో ఎప్పుడైనా జరుపుకొన్నామా? రెండు ప్రధాన పార్టీలకు సంబంధించినటువంటి ఒక ప్రాంత శాసన సభ్యులు సభకు రాకుండానే మనం సభను నడుపుకొంటున్నాం. ఈ రోజు ప్రాంతాల వారీగా మంత్రులు, ఎమ్.పి.లు, ఎమ్.ఎల్.ఎ.లుగా విడిపోయి, ఆ రకంగా ఎవరికి వారు మాట్లాడుకొనే పద్ధతి వచ్చింది. ఆ రకంగా ప్రాంతీయ వైషమ్యాలు విపరీతంగా పెరిగిపోయి, ఎవరి పద్ధతుల్లో వారు వ్యవహరిస్తున్న తరుణంలో ఈ రోజు శాసన సభ సమావేశాల్ని మనం నడుపుకొంటున్నాం. మీరు కూడా సభను సజావుగా నడిపించాలని, అనేక ప్రజా సమస్యలు సభ దృష్టికి రావాలన్న ఉద్దేశ్యంతో, మీరు సభని నడపాలని చూస్తున్నారు. కానీ, అక్కడ సభ నడుస్తున్న తీరు వేరేగా ఉంది. ఈ పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది? కారణమేంటి? నేడు ఎవరి కంట్రోల్లో ఎవరు ఉన్నారు. ఇవన్నీ కూడా ఆలోచించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. కొంత కాలం నుండి మన రాష్ట్రంలో రాజకీయ అనిశ్చితి ఏర్పడి, ప్రభుత్వ పాలనా వ్యవస్థ అంతా నిర్విర్యమై పోయి, మంత్రులు ఎవరికి వారు ప్రాంతాల వారిగా విడిపోయి, అధికారులు పనిచేయకుండా, ఏ పని చేయకుండా, నేడు పెద్ద ఎత్తున నష్టం జరుగుతోంది. దీనికి కారణం, కారకులు ఎవరు? ఇంత జరుగుతున్నా ఈ సమస్య పరిష్కారం కోసం కమిటీలపై కమిటీలను వేశారు. సమావేశాలపై సమావేశాలను జరిపారు. ఫైనల్ గా శ్రీ కృష్ణ కమిటీ వేశారు. వారు రిపోర్టుని కూడా సబ్మిట్ చేయడం జరిగింది. శ్రీ కృష్ణ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత కూడా ఎందుకు దీన్ని క్లింప్ చేయడం లేదు. ఏదోఒకటి చేయాలి కదా. రిపోర్టుని నాన్పు తున్నారు. నాన్పుడు ధోరణి అవలంబిస్తున్నారు. దీని వల్లే నేడు పార్టీలు చీలిపోతున్నాయి. ప్రాంతాల వారీగా ప్రజలు, పార్టీలు, లాయర్లు, ఉద్యోగులు, అధికారులు, మేధావులు, జర్నలిస్టులు మీరు వారు అని లేకుండా అందరూ డివిజన్ వచ్చినట్లుగా విడిపోయారు. వైషమ్యాలు అన్ని రకాలుగా పెరిగిపోవడం జరుగుతోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం, కాంగ్రెస్ పార్టీ ఒక స్పష్టమైన వైఖరిని తీసుకోలేకపోతోందని ఒక మిలియన్ ప్రశ్నలు ఎదురౌతున్నాయి. మిలియన్ మార్చ్ లాగా. దీనికి సమాధానమేం చెబుతారు? ముఖ్యమంత్రి గారు కాని, ఇక్కడున్న కాంగ్రెస్ నాయకులు కానీ, మా చేతుల్లో ఏమీ లేదని, ఢిల్లీ చేతుల్లోనే ఉందని అంటున్నారు. కేంద్రం చేతిలో తాళం ఉంటే ఇక్కడ మీరంతా ఏమి చేస్తున్నారు.? మీరంతా

అక్కడకు వెళ్లి 'ఏదో ఒకటి తేల్చే దాక శాసన సభను నడవలేం, నడిపే పరిస్థితి లేదు, మీరేదో ఒకటి తొందరగా తేల్చండి' అని చెప్పడానికి ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రులు అంతా ఢిల్లీ వెళ్లి కూర్చోండి. మేం ఏదడిగినా కూడా ఢిల్లీ చేతుల్లో ఉంది, అమ్మ చేతుల్లో ఉందంటే కొడుకులు ఇక్కడెందుకు కూర్చోవాలి. మీరంతా ఇక్కడ కూర్చోని చేసేదేముంది. ఈ రోజు గొడవలొతున్నాయి, ఎంతో మంది చనిపోతున్నారు. ఎన్నో లూటీలు జరుగుతున్నాయి, మీరంతా ఇక్కడ ఉంది ఎంత నష్టం జరుగుతోంది లెక్కేసి చెప్పడానికా అని అడుగుతున్నాను. ఇక్కడ శాసన సభను నడిపే పరిస్థితి ఉండదు. ప్రభుత్వం నడిచే పరిస్థితి ఉండదు. ముఖ్యమంత్రి గారు చెపితే మంత్రులు ఏనే పరిస్థితి ఉండదు. ఈ రోజు ప్రభుత్వం నడిచే పరిస్థితి ఉండదు. ఇటువంటి అనిశ్చితి రాష్ట్రంలో ఏర్పడడం తరువాత, సంవత్సరాల నుండి కేంద్రం ఎందుకు కళ్లప్పుగించి ప్రీక్షక పాత్ర వహిస్తోంది? ఎందుకు క్లింప్ చేయరు? ఏదో ఒకటి తేల్చేయండి. యు.పి.ఏ. వన్ ప్రభుత్వంలో ఉన్నప్పుడు సి.పి.ఐ., సి.పి.ఐ.ఎమ్ వారు ఒప్పుకోవడం లేదని, అందుకనే మేం చేయలేకపోతున్నామని అన్నారు. అప్పుడు మా నాయకులు చెప్పారు 'అయ్యా, మా భుజాలపై తుపాకులు పెట్టి కాల్చాలని చూడకండి. మహాసుభావా! మీ రేం చేయదలచుకొంటే అది చేయండి. మా అభిప్రాయాలను మేం చెప్పాం. మేం పద్దన్నవి మీరు చాలా చేశారు. ఇప్పుడు యు.పి.ఏ. 2 ప్రభుత్వానికి వామపక్షాల మద్దతు లేకుండానే ఈ రోజు ప్రభుత్వాన్ని నడిపే అవకాశం ఉంది. మీకు ఇప్పుడేమి అడ్డం వస్తుంది. ఇప్పుడేం చెబుతారు మీరు? అందుకనే, ఈనాడు, కేంద్ర ప్రభుత్వం కాంగ్రెస్ పార్టీ అవకాశ వాదంగా వ్యవహరించడం వల్ల, ఒక స్పష్టమైన రాజకీయ వినాదం తీసుకొని, ఈ రాష్ట్రంలోని అనిశ్చిత పరిస్థితిని తొలగించకపోవడం వల్ల ఈనాడు మన రాష్ట్రం మొత్తం నాశనమైపోతోంది. అనేక ప్రాంతాల్లో ఏ పని జరిగే పరిస్థితులు లేకుండా పోతున్నాయి. గవర్నర్ ప్రసంగం రోజు జరిగిన సంఘటన శాసన సభ చరిత్రలో ఎప్పుడైనా చూశామా? జయప్రకాష్ నారాయణ్ గారిపై ఇక్కడ దాడి జరిగింది. అటువంటి సంఘటనను చూశామా? కొంత మంది ఎమ్.ఎల్.ఏ., ఎమ్.పి.లపై దాడులు జరుగుతున్నాయి. ఇటువంటివి ఎప్పుడైనా చూశామా? ఇవన్నీ వరుసగా జరుగుతున్నాయంటే, ఇదే కారణం తప్ప, వేరో కారణం లేని పరిస్థితి వచ్చింది. అందుకే ముఖ్యమంత్రిలపై ఒక బాధ్యతను పెట్టి, వారికిచ్చే అధికారాలతో ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమాన్ని తీసుకొని, ఈ పద్దతుల్లో నడవండి అంటే నడవవచ్చు. కానీ జరుగుతోందేమంటే, మీరు ముళ్ల కిరీటంపై కూర్చోని 'నా చేతుల్లో ఏమీ లేదు అంతా వారి చేతుల్లోనే ఉందని, గౌ. ముఖ్యమంత్రి గార్ని ఒకే విషయాన్ని చెబుతున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ నాయకులకు, పెద్దలు గాదె వెంటకరెడ్డి వంటి సీనియర్ నాయకులకు కూడా ఒకటే చెబుతున్నాం. 'అయ్యా ఒకరి మీద ఒకరు, ఒక ప్రాంతం వారు మరో ప్రాంతం వారిపై విమర్శలు చేసుకోవడం కాదు' నిజంగా ఈ సమస్య పరిష్కారం కాకుండా ఉంటే రాష్ట్రం ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు పోదు. ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వ్యవసాయక రంగంలో గానీ శాంతి భద్రతల విషయంలో కానీ, ఈనాడు శాసన సభ సజావుగా నడవాలన్నా, ప్రభుత్వం సజావుగా నడవాలన్నా, రాష్ట్రం అభివృద్ధి కావాలన్నా ఈ సమస్యను క్లింప్ చేయాలి. అది చేయకపోతే, నాన్నుడు ధోరణి అవలంబిస్తుంటే, ఎవరుపడితే వారు ఈ పిచ్చి పనులు చేస్తున్నారు. నాయకులపై దాడులు చేస్తున్నారు. విగ్రహాలను, వాహనాలను ధ్వంసం చేస్తున్నారు. ఇప్పటికైనా మీరు తొందరగా ఢిల్లీ వెళ్లి కూర్చోండి. ఈ సమస్యను పరిష్కరించే వరకు మేం ఢిల్లీ వదిలి వెళ్లం అని చెప్పండి. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా అక్కడ మాకాం వేసి కూర్చోవాలి. 'మీరేదో ఒకటి చేసే వరకు ఈ రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రిగా నేను కూర్చోని పరిపాలన చేసేది లేదు, నేనేమి చేయలేకపోతున్నాను, మీరు ఏదో ఒకటి తేల్చండి' అని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పండి. ఈ విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వంపై కాంగ్రెస్ పార్టీపై వత్తిడి తేండి. సోనియా గాంధీ గారి ఇంటి ముందు కూర్చోనైనా ఈ సమస్యకు ఒక పరిష్కారం తీసుకు రండి. అప్పుడు మాత్రమే ఈ రాష్ట్రం చక్కగా ఉంటుంది. ఇక్కడున్న అన్ని సమస్యలు పరిష్కారమౌతాయి. ఆ రకమైన బాధ్యత తీసుకొనే ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. నిన్న జరిగిన సంఘటనను మేము తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాం. ముఖ్యంగా ఈ విగ్రహాలు ఏవైతే ధ్వంసం అయ్యాయో

వాటి స్థానంలో కొత్త వాటిని ఏర్పాటు చేయాలి. వాటితోబాటే చరిత్ర ఉన్నటువంటి తెలంగాణా నాయకుల విగ్రహాలను ఏర్పాటు చేయండి. మీడియాపై జరిగిన దాడి అమానుషం. దాన్ని కూడా తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాం. ఏవైతే అస్తులు ధ్వంసమయ్యాయో వాటిని కూడా తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాం. వీటన్నిటి పైన ఒక సమగ్రమైన విచారణ జరిపి వాస్తవాలను తెలుసుకొని, వీటన్నిటిపైన ఒక ప్లేట్‌మెంట్, లేకపోతే, ఒక పత్రాన్నో ఈ శాసన సభ సమావేశాలు ముగిసే లోపు సభ ముందు పెట్టాలని కోరుకొంటూ శెలవు తీసుకొంటున్నాను.

మ.12.20

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క (మధిర): అధ్యక్షా, దేశమంటే మట్టి కాదోయ్, దేశమంటే మనుషులోయ్ అని గొప్ప మానవత్వాన్ని మనుష్యుల గురించి మనకందరికీ నేర్పించినటువంటి ఒక మహానుభావుడు గురజాడ అప్పారావు గారు. ఏ సంస్కృతికి మనం ఈ రోజు అద్దం పడుతున్నామో, ఏ సభ్యత, ఏ సంస్కృతి గురించి మనం మాట్లాడుకుంటున్నామో, ఏ నాగరికత గురించి మనం ఈ రోజు మాట్లాడుకుంటున్నామో, అటువంటి నాగరికత కోసం, సంస్కృతి కోసం, సమాజంలో ఉన్నటువంటి అనేక సాంఘిక దురాచారాలను తొలగించడం కోసం పోరాటం చేసినటువంటి మహానుభావుల విగ్రహాలను కూల్చేసినటువంటి సంఘటన గురించి ఈరోజు మనం మాట్లాడుకుంటున్నాం. నాకు తెలిసినంత వరకు బహుశా ఈ తెలుగు జాతి మొత్తానికీ అత్యంత బాధాకరమైన రోజుగా నేను దీన్ని భావిస్తున్నాను. అత్యంత చీకటి రోజుగా నేను దీన్ని భావిస్తున్నాను. ట్యాంక్‌బండ్ మీద పెట్టినటువంటి విగ్రహాలను చూసి .... ఈ రోజు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి వాళ్లు గానీ, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వున్నటువంటి వాళ్లు గానీ, రాయలసీమలో ఉన్నటువంటి వాళ్లు గానీ, అమెరికాలో వున్నటువంటి వాళ్లు గానీ, ఆస్ట్రేలియాలో వున్నటువంటి వాళ్లు గానీ, ఆరబ్ దేశాలలో వున్నటువంటి వాళ్లు గానీ, ఎవరైనా సరే - గొప్పగా మా బ్రతుకులను మార్చిన వాళ్లు వీళ్లు, మా నాగరికతను ముందుకు తీసుకొచ్చిన వాళ్లు, మా సమాజంలో వున్నటువంటి అనేక సాంఘిక దురాచారాలను తొలగించి, పోరాడి మా అందరికీ కూడా మంచి నాగరికతను అందించినటువంటి వాళ్లు అని చెప్పుకున్నటువంటి మహానుభావుల విగ్రహాలను మనం కూల్చేసుకుని ఈ రోజు మనం ఏమి సాధించామని ఒకసారి ఆలోచిస్తే .. బాధాతప్త హృదయంతో ఈ రోజు సభలో మాట్లాడుకోవలసిన పరిస్థితి ఉత్పన్నమైందని నేను భావిస్తున్నాను. ఒకసారి ఆలోచన చేయండి. అత్యంత దురదృష్టకరమైన, అత్యంత అమానుషమైన, సాంఘిక దురాచారమైన అస్పృశ్యత కు వ్యతిరేకంగా పోరాడినటువంటి మహానుభావుడు గుర్రం జాషువా గారు. ఈ భారత సమాజంలో వున్నటువంటి సాంఘిక దురాచారానికి వ్యతిరేకంగా ఆనాడు ఆయన పోరాటం చేసి, తన " గబ్బిలం" ద్వారా, అంటే ఒంటరిగా గుడిసెలో నిట్టాడుతున్న, అందుబాటులో వున్నటువంటి ఒక గబ్బిలం ద్వారా పరమ శివుడికి సందేశాన్ని పంపించాడు. ఈ సమాజంలో వున్నటువంటి బాధలు, కష్టాలు, రుగ్మతలను తొలగించడం కోసం పరమ శివుడికి ఒక్కడికే చెప్పుకునే మార్గం వుందని భావించి, ఒక సందేశాన్ని పంపించి, ఈ దురాచారానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేసిన మహోన్నత నాయకుడు గుర్రం జాషువా గారు. అటువంటి గుర్రం జాషువా గారి విగ్రహాన్ని కూల్చి, మనం ఈ రోజు ఈ దేశానికి, ఈ జాతికి, ఈ ఆంధ్ర ప్రజానికానికి ఎటువంటి సందేశం ఇస్తున్నామో ఒకసారి ఆలోచన చేస్తే, అత్యంత బాధాకరమైన అంశంగా మనకు కనిపిస్తోంది అధ్యక్షా! అంతే కాదు మరొక మహానుభావుడు శ్రీ శ్రీ గారు ... ఈ తెలుగు జాతి లోనే కాదు, ప్రపంచంలో ఉన్నటువంటి అత్యంత తాడితులు, వీడితులు, బాధితుల గురించి ఆయన ఎలుగెత్తి చాటారు. తాడితులారా, వీడితులారా, బాధితులారా, బాధా సర్పదమ్మలారా - ఏడ్వకండి, ఏడ్వకండి అని ఎలుగెత్తి చాటిచెప్పిన మహాకవి శ్రీ శ్రీ గారి విగ్రహాన్ని కూల్చి ఏమి సాధించాం, ఏమి సందేశం ఇస్తున్నాం, ఏ తాడితుల కోసం పోరాడుతున్నాం, ఏ బాధితుల

కోసం పోరాడుతున్నాం, ఎవరి కోసం ఈ పోరాటం చేస్తున్నామో ఒకసారి ఆలోచన చేయండి. అటువంటి తాడితులు, పీడితుల కోసం పోరాటం చేసిన మహానుభావుల విగ్రహాలను కూల్చుకుని మనం ఏ సందేశాన్ని ఈ జాతికి ఇస్తున్నామో, ఎవరి కోసం పోరాటం చేస్తున్నామో ఒకసారి ఆలోచన చేస్తే మన బాధ ఎవరికి చెప్పుకోవాలో అర్థం కాని పరిస్థితుల్లో వున్నాం .

ఇంకొక మహానుభావుడు - ఈ భారత జాతిలో ఉన్నటువంటి మహిళల ఆత్మాభిమానం కోసం పోరాటం చేసిన మహానుభావుడు కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు గారు. బహుశా నాకు తెలిసినంత వరకు భారతదేశ సమాజంలో ఉన్నటువంటి మహిళల కోసం, వారి ఆత్మాభిమానం కోసం .... బాల్య వివాహాలు జరుగుతుంటే, వితంతువులకు పెళ్లి కాకుండా వుంటే, ' సతి ' అనే దురాచారంతో అనేక రకాలైన ఇబ్బందులు మహిళలు పడుతుంటే, ఈ దేశంలో సగం వున్న మహిళల ఆత్మాభిమానం కోసం, అత్య గౌరవం కోసం పోరాటం చేసిన కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు గారి విగ్రహాన్ని కూడా కూల్చేస్తే ... ఇక ఎవరి ఆత్మ గౌరవం కోసం ఈ రోజు మనం పోరాటం చేస్తున్నామో ఒకసారి మనం ఆలోచన చేసుకోవలసిన ఆవశ్యకత వుందని నేను భావిస్తున్నాను. మీ ద్వారా నేను సభలో వున్న పెద్దలందరికీ చెబుతున్నాను. ఈ జాతి కోసం, మన తెలుగు వారి కోసం పోరాటం చేసిన మహానుభావులకు చెందిన 16 విగ్రహాలను కూల్చేయడం అత్యంత దురదృష్టకరమైన రోజుగా ఈ దేశ చరిత్రలోనే నిలబడిపోయే విధంగా చేసిన సంఘటనను చూసి చాలా బాధాతప్త హృదయంతో, సిగ్గుపడే విధంగా వుంది. ఈ రోజు సభలో మాట్లాడిన పెద్దలందరూ కూడా ఈ సంఘటనను ఖండించారు. నేను ఒకటే వారి దృష్టికి తీసుకెళ్లదలిచాను. మనం ఖండించాం, తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి మాట్లాడుకున్నాం . గురజాడ అప్పారావు గారు రాసిన కన్యాశుల్కం కావ్యంలో ఒక డైలాగుంది - తాంబూలాలు ఇచ్చాం, తన్నుకు చాపడని. ఏమి చేస్తున్నాం మనం? ఈ దేశంలో జరిగినటువంటి సంఘటనలను తప్పనిసరిగా ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేయవలసిన అవసరం వుందని నేను భావిస్తున్నాను. అత్యంత దురదృష్టకరమైన సంఘటన, బాబీ మసీదును కూల్చేసినపుడు, కూల్చేసిన వాళ్లది మాత్రమే తప్పిదంగా మనం చూడలేదు. ఈ దేశంలో అత్యున్నత న్యాయస్థానంగా వున్న సుప్రీంకోర్టు తప్పు పట్టింది, కూల్చేసినటువంటి వాళ్లే కాదు, ఈ పిలుపు ఇచ్చిన వాళ్ల, ఈ కూల్చివేతకు కారణభూతమైన వాళ్ల, ఈ కూల్చివేతకు ప్రేరణ కల్పించిన వాళ్లను కూడా తప్పు బట్టి వాళ్ల మీద చర్యలు తీసుకోమని చెప్పింది. మురళీ మనోహర్ జోషి, కళ్యాణ్ సింగ్ లాంటి అనేక మంది నాయకులను కూడా తప్పు పట్టింది. విగ్రహాలను కూల్చేసిన వారందరినీ మనం ఖండిస్తున్నాం, తప్పు లేదు. కానీ మనకు తెలియంది కాదు. నగరంలో మిలియన్ మార్చ్ పెట్టారు, దాదాపు పది లక్షల మందిని నగరంలోకి తీసుకొచ్చి పెద్ద ఎత్తున ఆందోళన చేయాలనే ఆలోచన చేశారు. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం స్పందించింది. శాసన సభ సమావేశాలు జరుగుతున్నాయి, విద్యార్థులు పరీక్షలు రాయడానికి పోతున్నారు, ఇటువంటి సందర్భంలో మీకున్నటువంటి ఆలోచన గానీ, మీ లక్ష్యాలను గానీ వ్యతిరేకించడం లేదు, దానికి మేము వ్యతిరేకంగా మాట్లాడడం లేదు, మీ లక్ష్యాలను మీరు సాధించుకోవలసిన అవసరం వున్న పరిస్థితుల్లో మీ మార్గాలు కూడా గొప్పగా, ఉన్నతంగా వుండాలి, దాన్ని సాధించుకోవడానికి కావలసిన మార్గాలు వేరే రకంగా వున్నాయి, ఇప్పుడున్నటువంటి పరిస్థితుల్లో విద్యార్థులకు సప్టం జరుగుతుంది కాబట్టి వద్దని చెప్పి సవినయంగా వారికి విజ్ఞప్తి చేయడం జరిగింది. నగరంలో ఉన్నటువంటి పౌర జీవనానికి గానీ, విద్యార్థుల పరీక్షలకు గానీ ఇబ్బందులు కలుగకుండా వుండే విధంగా, సభ్య సమాజంలో నాయకత్వం వహిస్తున్న నాయకులందరికీ కూడా విజ్ఞప్తి చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఒకేసారిగా పది లక్షల మంది ప్రజానీకం నగరంలోకి ప్రవేశించినపుడు జరిగే పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉంటుందో నాయకత్వం వహించే రాజకీయ పార్టీల నాయకులకు తెలియంది కాదని నేను భావించడం లేదు. తెలిసీ కూడా దానికి మనం సంఘీభావం

ప్రకటించి, మిలియన్ మార్చ్ లో మేము పాల్గొంటామని చెప్పి అక్కడికి పోయి అక్కడ ఉద్రిక్త పరిస్థితులను కల్పించిన వారు కూడా - కూల్చేసిన వాళ్లు ఎంత శిక్షార్హులలో, అటువంటి పరిస్థితి కల్పించినటువంటి నాయకులు కూడా అంతే శిక్షార్హులని నేను భావిస్తున్నాను. క్షణికాపేషంలో అక్కడ వున్నటువంటి వాళ్లు, బాధ్యత లేనటువంటి వాళ్లు ఎవరైనా చేసి వుండవచ్చును గానీ, బాధ్యతాయుతంగా వుండి నాయకత్వం వహిస్తున్న నాయకులు మాత్రం అటువంటి చేయవలసిన కార్యక్రమం కాదని సభా దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఈ నిండు సభలో ఉన్నటువంటి అన్ని రాజకీయ పార్టీల నాయకులకు ఒక విజ్ఞప్తి చేయదలుచుకున్నాను. మనం ఏ అవసరం, ఏ అవకాశం కోసం పోరాటం చేస్తున్నామో ఆ అంశం ఇక్కడ చర్చించుకున్నాం, ఆ అంశం లోతుకు వెళ్లకుండా ... ఎవరెవరి మనోభావాలు, ఎవరెవరి ఆలోచనలు, ఎవరెవరి ఆకాంక్షలు వాళ్లు వ్యక్తం చేసుకునే విధంగా తాను రచించిన రాజ్యాంగంలో హక్కు కల్పించారు డాక్టర్ బాబా సాహెబ్ అంబేద్కర్ . దాంట్లో రెండవ ఆలోచన లేదు. కానీ మనం సాధించాలనుకున్న లక్ష్యాలను చేరుకోవడానికి ఎంచుకునే మార్గాలు కూడా ఉన్నతమైనవిగా ఉండవలసిన అవసరం, ఆవశ్యకత వుంది.

మ. 12.30

మనం ఎంచుకున్న మార్గాలు సరైన విధంగా లేకపోతే మనం ఏ లక్ష్యాలైతే అనుకున్నామో ఆ లక్ష్యాలను చేరుకోవడానికి తప్పనిసరిగా ఇప్పుడున్న మార్గాలే అడ్డంకులుగా కాబోతున్నాయి. ఇప్పుడు నాకంటే ముందు మాట్లాడినటువంటి పెద్దలందరూ మొక్కుబడిగా ఖండించారు. జరిగినటువంటి సంఘటన దురదృష్టకరంగా ఖండించారు. భవిష్యత్తులో ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి, జరిగినటువంటి సంఘటనలకు బాధ్యులైనటువంటి వారి పై తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి మనం మాట్లాడాలి. తగిన చర్యలు తీసుకోవడానికి రాజ్య పరిపాలనలో భాగంగా గౌరవ ప్రతిపక్షనాయకులు ప్రభుత్వానికి నిర్మాణాత్మకంగా సలహాలు, సూచనలు ఇచ్చి, బాధ్యత గల నాయకులుగా తప్పనిసరిగా దీంట్లో పాలుపంచుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. చర్యలు తీసుకోవడానికి కావలసినటువంటి సలహాలు, సూచనలను చేస్తే బాగుంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. కూల్చినటువంటి విగ్రహాలను తిరిగి వెంటనే పునర్నిర్మించుకోవాలి. జరిగిన సంఘటనను తీవ్రంగా ఖండిస్తూ ఈ దుశ్చర్యలకు పాల్పడిన వ్యక్తుల పైన కఠిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా మీ ద్వారా వారిని కోరుతూ ఇటువంటి చర్యలను ప్రోత్సహించిన నాయకులకు తప్పనిసరిగా వారి బాధ్యతలను గుర్తు చేయవలసిందిగా మీకు నేను మరొకసారి విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

SRI AKBARUDDIN OWASI: Hon'ble Deputy Speaker Sir, I raise for this occasion and I have made an Appeal also and we have been very good in this discussion as the Members of the Telangana Region also participated. So, this House has been and will be one in condemning such incident which has happened yesterday. The incident which happened yesterday also includes molestation of women and attack on electronic media persons. They also need to be condemned. A few days back we have celebrated 'Women's Day' and now a woman was manhandled and it was a very sad day in Democracy.

The situation of State of Andhra Pradesh is in turmoil and uncertainty is prevailing since more than a year. If we have to count and see and when we stand here condemning what happened yesterday, we also have to see what were the reasons for such incident and what were the reasons for the Million March and what were the reasons also for earlier agitations like 48 Hours Bandh, Chalho Assembly, Rail Roko and many bandhs. Frequent bandhs we have been witnessing for the last one and a half year. My Party had taken a stand and had been very clear in the last Meeting which

was called by the Union Home Minister Sri P. Chidambaram. In that Meeting, my Party has instructed me and I was there in the Meeting and I had very clearly mentioned in that Meeting, but for the Statement of December 9th, this incident would not have happened. Whatever is happening in the State or whatever would be happening in future also, the sole responsibility lies on the shoulders of the Union Home Minister Sri Chidambaram. With that Sri Chidambaram gave a clarification stating – “Mr. Owaisi, it was not a Statement of an individual, but it was a Statement of Union Government, it was a Statement of Government of India. He came on record and stated that his Statement was taken in wrong perception. I and my Party made it very clear in that Meeting that, that Statement had caused for all uncertainties and for the situation in the State of Andhra Pradesh. We have also made very clear then, when the Hon’ble Minister wanted us to sign a Statement requesting the people of the State to maintain peace and tranquility, at that time I and my Party made a very clear-cut statement to Sri Chidambaram saying that we would not be a part of Appeal which he wanted us to make to the people of Andhra Pradesh. It has become a customary habit whenever they called for a Meeting to make us appeal for peace. It is their Statement which has caused distress and we want to take an opportunity to make an appeal to you and to your Party – ‘Please keep your Party united’. You want law and order to control in the State by appointing a new Chief Minister. Unless and until he has the support of his Party, his Legislators and gains confidence, he can’t bring law and order in control. The same stand we take now also. I don’t want to blame the Chief Minister or the Government. If not Mr. Kirankumar Reddy – even if anybody-else was there in that Chair, whatever situation he had faced yesterday would have been faced by others also.

The decision makers of this Country, I am sorry to say, are unable to make a decision. When they are unable to take a decision, it is their responsibility to step down. Without taking into confidence anybody, a Statement was issued by Sri Chidambaram. Then all the Legislators from Andhra and Rayalseema regions submitted resignations and agitation was called in parts of Andhra and Rayalaseema. Then again a Statement was issued withdrawing that. If any movement has been created, I think, it was created only by the Statement of Sri Chidambaram.

MR. DEPUTY SPEAKER: You talk about yesterday’s incident.

SRI AKBARUDDIN OW AISI: We have also to see what has led to Yesterday’s incident and what is the back-ground to it.

For the Statement of Sri Chidambaram, who are suffering. The people sitting in Delhi are not suffering. The people of State of Andhra Pradesh are sufferers. We are suffering because of the Statement of Sri Chidambaram. We are losing trade and investment and the investment is getting diverted to other States. We are losing business and we are losing lives.

ॐ.12.40

Our students are losing their precious years. Not only that Sir. The students of a particular region demanding for a separate State are committing suicides in hundreds of numbers. Are those lives not important for us? Might be from Telangana region, but I would say they are Indians who are losing their lives. I would like to know the reason as to why so many of them are arrested. People are agitating here as also there and Hyderabad has become a battlefield. In Hyderabad Sir, I want to come on record and say that Hyderabad is a cosmopolitan city. Here in Hyderabad, people from all parts of India come and settle. People from Uttar Pradesh, North, South and from West are coming and getting settled in Hyderabad because of lot of opportunities in I.T. are here in Hyderabad. The beauty of Hyderabad is that a person coming from any part of India can easily communicate and he can easily settle here. He feels home in Hyderabad

because Hyderabad has the beauty of Urdu speaking, Hindi, beautiful Telugu, English and also all the languages. Anybody can come and settle here. That is why the investments are coming to Hyderabad. Now what is happening in Hyderabad? 40% people living in Hyderabad belong to Andhra and Rayalaseema regions and 36% of the Muslims and Hyderabadis and North Indians and all. Just a few bunch of miscreants are keeping Hyderabad as a hostage. Today someone has called for a million march from Telangana. What if, tomorrow the Andhra JAC and Rayalaseema JAC will give a call of 'Chalo Hyderabad'? Hyderabad will become a battlefield. Who would be responsible for this? The sole responsibility of maintaining law and order is the responsibility of the Government and the police. It is a total failure of intelligence. When a call for march was given, was it not anticipated that what would happen at Tank Bund? If that was anticipated, what action has been taken? You have cordoned off the city, you have blocked the city. In spite of cordoning off and blocking the city what happened? What happened is that whatever has happened yesterday and I think all the members of the civilized society will condemn. Myself and my party is also condemning. Sir, it is high time I would say that the Central Government have to take a decision. They have to take a call for this. For how long the people of the State are going to suffer? Minds are divided, hearts are divided, hatred is burning in the hearts. How long this state of affairs to continue? Take a decision this way or that way. There are some who would appreciate the decision and there are some who would be against it. But I think now, the time has come where they have to take a decision.

Sir, many people are asking as to whether we are heading towards President's Rule? But I say that more than President's Rule, we are heading towards a civil war. We have to understand this. The Assembly was cordoned off, traffic was blocked and with great difficulty, finally we could reach the Assembly. But we never had the House running.

جناب اکبرالدین اویسی (Sri Akbaruddin Owaisi): صاحب! جب آپ اتنے سارے انتظامات کرتے ہیں اور ٹرانک پر پابندی لگا دیتے ہیں، اس کے بعد بھی اسمبلی نہیں چلتی۔

Hon'ble Deputy Speaker Sir, when we are condemning this, I also want to condemn the attack on His Excellency, the Governor. He is the Constitutional Authority. He is the Constitutional Head. He was attacked and this House could not spare even a minute to condemn the attack on His Excellency, the Governor. Is it not sad for all of us? It is really sad. At the same time, a colleague legislator is attacked in the premises of the Andhra Pradesh Legislative Assembly. What action has been taken? My demand was that not a poor man should be imprisoned. I demanded for an enquiry and to find out as to who was responsible for this and on whose instigation this attack was carried on the legislator and then take action against all those who were responsible. But this never happened. Let it be a big man or a small man.

Sir, we never gave a strong message. But we gave a message that anybody can do anything. When one can attack a legislator in the premises of the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I think it is very easy to do anything outside the Assembly also. And this is what has happened. Sir, we have failed to give a strong message that violence would not be tolerated. That is the reason as to why such incidents are happening. The people of Telangana are agitating for a separate State and hundreds of students are committing suicides. We never discussed that. Sri Krishna Committee was constituted and the Committee had submitted its Report. Come on, let us have a discussion on the Report of the Sri Krishna Committee. Why not? The people who went and submitted their representations; grievances or demands to the Sri Krishna Committee Report again came back and were saying, "we would not accept the Sri

Krishna Committee". Let us have a discussion on that. Sir, I would say that if all parties agree, we should move a Resolution condemning yesterday's attack and at the same time, we also should move a Resolution demanding the Central Government to please give a call and take a decision on this. Whatever may be the decision, please take a decision. Get those guts. Get that strength needed to take a decision. If not, we cannot run the House and also the State. What is the State Sir? We have seen the Governor's Address; we have seen the Budget Presentation. Now, the entire Budget Session would go on like this. Is it not sad Sir? Why such situation arose Sir? When this House loses its sanctity and power, you see the legislators belonging to Telangana region are not here. They are outside because they think that this House will not give justice to them. That is why they are not coming. When they are out, people are out. If those legislators would have been here and they would have been discussing the issues, I do not think people would have taken the movement in their hands. Now, the legislators are helpless. They are sitting out. We are responsible for this and when will this thing come to an end? People who were agitating are also fed up with this. In fact, I would like to come on record and say that the people of Hyderabad are fed up with this. They do not want any more bandhs or agitations. They are saying, "We do not want the city to close down. We do not want to see any fights on the streets. We do not want any property to be damaged. We do not want any business to get effected. It is enough." Really Sir, enough is enough. We want peace. The people are suffering. Who is responsible for all this?

Hon'ble Deputy Speaker Sir, I am really surprised at the way in which the UPA Government is quiet. I would like to bring to your notice one fact Sir, and if I am wrong I may be corrected. My learned friend was there with me when the Hon'ble Union Minister for Home, Mr.P.Chidambaram convened a meeting. Hon'ble Chief Minister was also there Sir. The Hon'ble Union Minister for Home asked me, "Mr.Owaisi, would you be coming for the next meeting?" I told him, "Sir, I have been entitled only to attend this meeting and my party will decide as to who will come for the next meeting. When the invitation is received, the party will decide whether to attend the meeting or not.

ప.12.50

"I just request you all to please come for a meeting. I am going to call a meeting within a week." He said "within a week, I am going to call for a meeting." He also said "Please bear with me. I might not able to inform you 5 or 6 days in advance. I will inform you just a day before. Then please come for a meeting." How many days he had been Sir? It has been almost one and a half month, but still the Hon'ble Union Home Minister has not called the said meeting. Now he says: "Let all the political parties decide their stand". Whatever is the decision of the political parties of the State, they have informed you. Your party is not able to make a decision on this sensitive issue. The Political Parties have submitted their decision to Sri Krishna Committee. You said whatever the Committee says you will decide. Why are you not taking a decision? You don't want to call for a meeting. Now, They say that they have elections in 5 States. After elections, when Budget session is going on, we will call for a meeting. When are you going to call for a meeting. We do not want you to call for a meeting. We just want you to take a decision. Please take a decision. This is what we want, the Union Government, Mr.Chidambaram, Mr.Manmohan Singh and Smt . Sonia Gandhi to take a decision. That is more important. How long are we going to suffer? I have said the same thing yesterday also.

Yesterday's incident, we have condemned it and any Civilized society will condemn it. We are also condemning it. I would like to come on record and say

that it is total failure of the police, the Intelligence Department and failure of the Government. Please take the situation in control. When we are discussing this issue we should also discuss the injustice caused to the region of Telangana. We should also discuss the suicide of Telangana students. We should also discuss the students who are arrested. We should also discuss about all those Osmania University students who are in jail. When we had released the big leaders, why are we not releasing the small leaders and students of Telangana. They should also be released and in future any call has been given by Telangana agitators, I think the Government should call them and talk to them and take them into confidence. It is the democratic right of every political party and every citizen of this country to agitate for their demand. An agitation cannot turn into violence. We all need to condemn this violence. We all need to come together and to condemn this. Once again I would like to say that, when we can move a resolution condemning what had happened yesterday, at the same time, I request the major opposition party and communist party and all other parties also the Congress party to please move a unanimous resolution demanding the Central Government to take a decision on this issue at the earliest. I thank you very much for giving me this opportunity and at the same time once again I request all my Telangana Legislators to please come to this House. Let us all discuss this issue.

جناب اکبر الدین اویسی (Sri Akbaruddin Owaisi): صاحب! ساتھ ہی ساتھ میں یہ بھی ضرور کہوں گا کہ ہماری پارٹی نے حسین ساگر پر جو پتلے لگائے گئے تھے، اس کی مخالفت کی تھی، اور آج بھی مخالفت کرتی ہے۔ ابھی میں نے ایک معزز ممبر کو یہ کہتے ہوئے سنا کہ حسین ساگر پر اور پتلے لگائے جانے چاہئے۔ ہم اس کی مخالفت کرتے رہے ہیں، اور ہمیشہ کریں گے۔ حسین ساگر پر پتلے لگانے کی کوئی ضرورت نہیں ہے، اس کی خوبصورتی جیسی ہے، اسی طریقہ سے اسے رکھئے۔ میں امید کرتا ہوں کہ حکومت ان حالات کو قابو میں لائے گی اور کنٹرول کرے گی اور شہر حیدرآباد میں ایک سکون و اطمینان لائے گی جس کے ذریعہ لوگوں کے روزگار متاثر نہیں ہوں گے، تجارت متاثر نہیں ہوگی، بچوں کا مستقبل خراب نہیں ہوگا اور حیدرآباد و آندھرا پردیش میں اور investment آئے گا، اور پیسہ آئے گا اور خوشحالی آئے گی۔ میں آپ کا ممنون و مشکور ہوں کہ آپ نے مجھے وقت دیا۔ Thank you very much.

శ్రీ వై.శ్రీనివాసరావు (గురజాల): అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన సంఘటనలు చాలా బాధాకరమైన సంఘటనలుగా అందరం మాట్లాడుకుంటున్నాం. ఎవరి ప్రాంతంలో ఉన్న సమస్యల గురించి వారు మాట్లాడుకోవడంలో తప్పు లేదు. అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చడంలో తప్పు లేదు గానీ ప్రాంతాలకు అతీతమైన నాయకులు, కులాలకు అతీతమైన నాయకులు ఈ తెలుగు జాతి ఖ్యాతిని దళ, దిశలా చాటి చెప్పిన మహనీయుల విగ్రహాలను కూల్చడంలో గల ఉద్దేశం ఎవరికీ అర్థం గాని సమస్యగా ఉంది. విగ్రహాలే కదా కూల్చింది, మరలా విగ్రహాలు పెడితే సరిపోతుందని చాలా మంది మిత్రులు మాట్లాడుతున్నారు. కూలింది విగ్రహాలు కాదు. విగ్రహాల రూపంలో ఉన్న మహనీయులను కూల్చారు. తెలుగు జాతి ఔన్నత్యాన్ని చాటిన మహనీయులను కూల్చారు. మా గుండెల్ని కూల్చారు. మా గుండెల్ని పిప్పి చేశారు. ఆంధ్ర జాతి పరువు నిట్ట నిలువునా పోయేటట్లుగా వ్యవహరించిన సంఘటన వట్ల నేను తీవ్రంగా విచారం వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా కూల్చివేయబడిన విగ్రహాల తాలూకు వ్యక్తుల ఔన్నత్యాన్ని చెబుతూ ఆ వ్యక్తుల గురించి పెద్దలు చాలా మంది మాట్లాడటం జరిగింది. ముఖ్యంగా వల్నాటి బ్రహ్మనాయుడి విగ్రహం కూడా నిన్న

కూల్పడం జరిగింది. అధ్యక్షా, బ్రహ్మనాయుడు ఏ ప్రాంతానికో లేక ఏ వాదనకో సంబంధించిన వ్యక్తి కాదు. 700 సంవత్సరాల క్రితం ఆయన రాచరిక వ్యవస్థలో ఉండి కూడా ఆ రోజుల్లోనే అంటరానితనానికి వ్యతిరేకంగా సహపంక్తి భోజనాలు పెట్టి దళితులను దగ్గరకు తీసుకుని చాపకూటి సిద్ధాంతాన్ని అమలు చేసిన వ్యక్తి బ్రహ్మనాయుడు. నిన్న జరిగిన సంఘటనలో ఆయనకు ఏమి సంబంధం ఉందని బ్రహ్మనాయుడి విగ్రహం కూల్చారో అర్థం కావడం లేదు.

జాషువా ఒక పేద దళిత కుటుంబంలో పుట్టిన వ్యక్తి. తినడానికి తిండి కూడా లేక ఆకలితో అలమటించి వీధి దీపాల క్రింద చదుపుకున్న వ్యక్తి. దళితుల అభ్యున్నతి కోసం, పేద దళితులను పైకి తీసుకు రావాలని నిరంతరం శ్రమించిన వ్యక్తి గుర్రం జాషువా గారు. వారి విగ్రహాన్ని కూల్చడంలో గల ఔచిత్యం ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు. అన్నమయ్య గారు గానీ వీరేశలింగం గారు గానీ ఇట్లా చెప్పుకుంటూ పోతే చాలా మంది మహోన్నతమైన వ్యక్తుల విగ్రహాలను కూల్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజల గుండెలను నిట్ట నిలువుగా చీల్చడం జరిగింది. దీన్ని మేము తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాం. ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీస్ వ్యవస్థ గురించి చెప్పాలంటే ఒకప్పుడు ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఏదన్నా సమస్య వచ్చినప్పుడు మన రాష్ట్రాన్ని సంప్రదించి ఆ సమస్యను ఏ విధంగా పరిష్కరించాలో మన రాష్ట్ర పోలీసులను అడిగే వారు. అటువంటి మంచి వ్యవస్థ ఈ రోజు ఎందుకు ఈ విధంగా పనిచేస్తున్నది? ట్యాంక్ బండ్ మీద ఈ కార్యక్రమం ఉందని తెలిసినా గానీ అక్కడ మహనీయుల విగ్రహాలు ఉన్నాయని తెలిసినా గానీ ఎందుకు ఈ సంఘటన జరగకుండా కాపాడ లేకపోయిందో ఒకసారి మనం మాట్లాడుకోవలసిన అవసరం ఉంది. సచివాలయం దగ్గరగా ఉంది, డిజిపి ఆఫీసు దగ్గరగా ఉంది. పోలీస్ కమిషనర్ ఆఫీస్ జరిగిన సంఘటనకు కూతవేటు దూరంలో ఉంది. ఇటువంటి సున్నితమైన ప్రాంతాలు గల ప్రదేశంలోనే ఇటువంటి సంఘటనలు జరిగితే దీన్ని కాపాడటంలో ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు నిమ్మకు నీరెత్తినట్లుగా ప్రవర్తించింది? దీనికి బాధ్యత ఎవరు వహించాలో కూడా మనం మాట్లాడుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

మ.1.00

అధ్యక్షా, మేము ఒకటే చెబుతున్నాం. ఒకప్పుడు మనం చూశాం. బీహార్ గానీ ఉత్తర్ ప్రదేశ్ గానీ ఆ రాష్ట్రాల్లో ఉన్న శాంతి భద్రతలు గానీ ఆ రాష్ట్రాల్లో అసెంబ్లీలో జరిగిన సంఘటనలు కూడా మనం చూశాం. లా అండ్ ఆర్డర్ లో మన రాష్ట్రం ఉన్నతంగా ఉందని మనం అనుకునే పరిస్థితుల్లో ఈ రోజు ఆ రాష్ట్రాల కన్నా అధ్వాన్నంగా, దయనీయంగా మనం కూడా తయారయ్యాం. ఒకప్పుడు శాంతి భద్రతల విషయంలో అధ్వాన్నంగా ఉన్న బీహార్ రాష్ట్రం ఈ రోజు శాంతి భద్రతల విషయంలో మెరుగ్గా ఉంది. ఒకప్పుడు శాంతి భద్రతల విషయంలో మెరుగ్గా ఉన్న మనం ఈ రోజు అధ్వాన్నంగా తయారయ్యాం. అసెంబ్లీలో జరుగుతున్న సంఘటనలు గానీ బయట అసెంబ్లీ ప్రాంగణంలో జరుగుతున్న సంఘటనలు గానీ శాసన సభ్యులపై దాడి గానీ.... ఈ రాష్ట్రాన్ని మనం ఎటు తీసుకు పోతున్నాం ఒకసారి మనమందరం మాట్లాడుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. ఈ రాష్ట్రంలో ఇటువంటి పరిస్థితులు రావడానికి కారణమేమిటి? ఈ పరిస్థితులు చక్కదిద్దడానికి మనమందరం కలిసి కట్టుగా మాట్లాడుకుని ఈ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి పథంలోకి తీసుకు వెళ్ళడానికి ఏమి చేయాలో ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

ఒకప్పుడు ఈ భారత దేశంలో ఒక రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న వ్యక్తికి అమెరికా వెళ్ళడానికి వీసా ఇవ్వలేదు. వీసా ఇవ్వడానికి నిరాకరించిన దేశం ఈ రోజు ఆ రాష్ట్రంలోకి వచ్చి మీ రాష్ట్రంలో మేము లక్షల కోట్ల

రూపాయల పెట్టుబడులు పెడతామని చెప్పి అక్కడ పెట్టుబడులు పెట్టే పరిస్థితి ఈ రోజు ఆ రాష్ట్రానికి వచ్చింది. వాస్తవానికి ఆ పెట్టుబడులన్నీ మన రాష్ట్రానికి రావలసిన పెట్టుబడులు. ఈ రోజు మన రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితుల దృష్ట్యా పెట్టుబడులన్నీ పక్క రాష్ట్రాలకు తరలిపోతున్నాయి. మనం మాత్రం వెనుకబడి పోతున్నాం. ఆర్థిక రంగంలో వెనుకబడి పోతున్నాం. శాంతి భద్రతల విషయంలో వెనుకబడి పోతున్నాం. ఇది ఎందుకు జరుగుతున్నదో మనం ఒకసారి అర్థం చేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. ఒకే ఒక స్టేట్ మెంటుతో ఈ రోజు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఇటువంటి శాంతి భద్రతల సమస్య తలెత్తింది. కాబట్టి ఇప్పటికైనా మేలుకొని జరిగిన సంఘటన వట్ల విచారం వ్యక్తం చేసి తిరిగి ఆ విగ్రహాలను అక్కడ స్థాపించే విధంగా మనం చేయాలి. దీనికి కారకులైన వ్యక్తులు ఈ తెలుగుజాతికి క్షమాపణలు చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. పాలకులైన వ్యక్తులు చాలా కఠినంగా ఉండాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రిగా ఉండటమంటే అది చాలా గౌరవమైన పదవి. కీలకమైన పదవి. రాష్ట్రంలో జరిగిన పరిణామాలకు బాధ్యత వహించవలసిన ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ విషయంలో ఇంకా కఠినంగా ఉంటే బాగుండేదని నా ఉద్దేశం. నేను ముఖ్యమంత్రి గార్ని నిమర్శించడం లేదు. ఇంకా కఠినంగా ఉంటే ఇటువంటి సంఘటనలు జరుగకుండా ఉండేవని మాత్రమే నేను చెబుతున్నాను. కాబట్టి ఈ రోజు రాజకీయ పార్టీలన్నీ ముక్త కంఠంతో దీన్ని ఖండించి ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న చిచ్చును ఏ విధంగా ఆర్పాలి, ఈ చిచ్చు ఎందుకు వచ్చింది, ఈ చిచ్చు రావడానికి కారకులెవరని అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఒకసారి ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. నిన్న జరిగిన సంఘటనలు ఈ సమాజంలో జరుగుతున్న నైతిక విలువల పతనానికి పరాకాష్టగా నేను అభివర్ణిస్తున్నాను. ఈ విలువలను మరలా తిరిగి మనం పునరుద్ధరించుకోవాలంటే మనమందరం ఆలోచించుకోవాలి, శాంతి భద్రతలను కాపాడాలి. మనమందరం ఈ విషయంలో ఒకటిగా ఉండాలని నేను తెలియచేస్తూ నిన్న జరిగిన సంఘటన వట్ల విచారం వ్యక్తం చేస్తూ ఏయే విగ్రహాలను కూల్చారో ఆ విగ్రహాలను అతి త్వరలో అక్కడ ప్రతిష్ఠించే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం.శ్రీధర కృష్ణారెడ్డి (నెల్లూరు సిటీ): అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా ట్యాంక్ బండ్ మీద ఉండే మన పెద్దల విగ్రహాలన్నీ ఇప్పుడే గౌరవనీయులు డా.చిరంజీవి గారు మరియు మా శాసన సభ్యులం వెళ్లి చూడటం జరిగింది. అక్కడ విగ్రహాలను ఏ విధంగా ధ్వంసం చేశారో చూస్తే ప్రతి ఒక్కరికీ కళ్ల వెంబడి నీళ్లు వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. నిన్న జరిగిన సంఘటనను ప్రతి ఒక్కరూ ప్రత్యేకంగా ఖండించవలసిన అవసరం ఉంది. మన రాష్ట్రంలో ఈనాడు ఉన్న పరిస్థితుల దృష్ట్యా ఎవరైతే ఈ కార్యక్రమాలను ప్రోత్సహిస్తున్నారో..... ఎందువల్లంటే మన రాష్ట్రంలో ట్యాంక్ బండ్ మీద నిన్న జరిగిన విషయాల గురించి ఏ విధంగా ఆవేదన వ్యక్తం చేయాలో నాకు తెలియడం లేదు. మనం ట్యాంక్ బండ్ మీద వెళుతున్నప్పుడు తెలుగు కీర్తి పతాకాలను ఎగుర వేసిన మన వైతాళికుల, మహానుభావుల విగ్రహాలను చూసే విధంగా ఆ విగ్రహాలను అక్కడ ప్రతిష్ఠించారు. నిన్న జరిగిన సంఘటన వల్ల హుస్సేన్ సాగర్ లో ఉన్న గౌతమ బుద్ధుడు కూడా కంట తడి పెట్టే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆ విగ్రహాలను కూల్చేశారు, నన్ను కూడా ఏదో ఒక రోజు ఈ ట్యాంక్ లోకి తోసిస్తారేమో అనే పరిస్థితిలో గౌతమ బుద్ధుడు అక్కడున్నాడని నేను ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను.

ఎంతో మంది తెలుగు రచయితలు గానీ, తెలుగు గాయకులు గానీ ముఖ్యంగా అన్నమయ్య, నన్నయ్య , తిక్కన వంటి వాళ్లు, అదే విధంగా సాంఘిక విప్లవాలను తీసుకు వచ్చిన మహానుభావులు అస్పారావు గారు, వీరేశలింగం గారు, బ్రహ్మనాయుడు గారు, జాషువా గారు గానీ, తరువాత రాజంటే ఈ విధంగా ఉండాలనే విధంగా తెలుగు వారందరూ తలచుకునే శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు గానీ..... శ్రీకృష్ణ దేవరాయల గారి పరిపాలన గురించి ప్రతి ఒక్కరం ఎప్పుడూ చెప్పుకుంటుంటాం. ఆయన కాలంలో రత్నాలు పండాయంటారు. అనేక

ట్యాంకులను కట్టించి ఆ రోజుల్లోనే పంట పొలాలకు నీళ్ళిచ్చినటువంటి వ్యక్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు. అటువంటి వ్యక్తి విగ్రహం కూడా ధ్వంసం చేయడం బాధాకరం. బ్రిటీష్ వారి నుంచి ఏ విధంగా అయితే స్వాతంత్ర్యం తెచ్చుకున్నామో ఆ విధంగా తెచ్చుకోవలసిన అవసరం ఉంది. బ్రిటీష్ వ్యక్తి అయినటువంటి సర్ ఆర్థర్ కాటన్ దొర ఈ రోజు వరకూ కూడా మనం మరచిపోలేని వ్యక్తి. తెలుగు ప్రజలందరూ వారి ద్వారా కొన్ని లక్షల ఎకరాలు పంటలు పండించుకున్నారు. ఆయన విగ్రహాన్ని కూడా ధ్వంసం చేయడం చాలా విచారకరమైన విషయం. దీన్ని ప్రతి ఒక్కరం ఖండించాల్సిన అవసరం ఉంది.

ప్రాంతీయ విభేదాలతో ఇటు తెలంగాణా ప్రాంతంలో గానీ అటు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో గానీ మనమందరం ఎన్నో రకాలైన కార్యక్రమాలు చేశాం. దీని మీద ప్రభుత్వం స్పందించి శ్రీకృష్ణ కమిటీ వేయడం జరిగింది. 60 సంవత్సరాల నుంచి మేము ఈ ప్రాంతాన్ని కోరుతున్నామని చెబుతున్నాం. నేను ఒకటి చెబుతున్నాను. ప్రాంతీయ తత్వాన్ని రెచ్చగొట్టే దాంట్లో కొంత మంది స్వార్థం ఉందని ప్రతి ఒక్కరం చూస్తున్నాం. 60 సంవత్సరాలు వెయిట్ చేసిన వారు ఇంకొక ఆరు నెలలు వెయిట్ చేస్తే శ్రీకృష్ణ కమిటీ రిపోర్టు మీద కేంద్ర ప్రభుత్వం తీర్పు ఇచ్చే అవకాశం ఉంది. ఆ అవకాశం లేనప్పుడు మనం కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి తీసుకు రావలసిన అవసరం ఉంది. పిల్లలకు పరీక్షలు జరగాల్సిన తరుణంలో ఈరోజు ఇక్కడ మిలియన్ మార్చ్ ప్రోత్సహించిన వాళ్ళను తప్పకుండా చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ప్రభుత్వం మీద ఉందని నేను తెలియచేస్తున్నాను. ఎందువల్లనంటే ఈరోజు అక్కడ విగ్రహాలను పగలగొట్టడమనేది, గూండాలు అనేది, రౌడీలు అనేది రాబోయే రోజుల్లో కూడా మేము చేస్తాం, ఇటువంటి కార్యక్రమాలు చేస్తాం, చేస్తే ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది అనే పరిస్థితుల్లో నిన్ను చేయడం జరిగింది.

మ.1.10

అక్కడ సైవేట్ ఆస్తులు కూడా ధ్వంసం చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా మీడియా ప్రతినిధుల మీద కూడా విధ్వంసకర చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. మహిళా విలేకరి మీద కూడా దౌర్జన్యం చేశారంటే ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటన. సోలీసు వ్యాసు మీద, మీడియా ఒ.వి వ్యాసు మీద దాడి చేశారు. అంతే కాకుండా ఈ విధ్వంసాలు ఎవరైతే చేశారో వారి చేతనే ఈ మహనీయుల విగ్రహాలను కట్టించే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టాలి. ఎందుచేతనంటే ఈ రోజు వారు విగ్రహాలను ధ్వంసం చేశారు ప్రభుత్వం వాటిని వెంటనే తిరిగి కట్టిస్తుంది అనే కార్యక్రమం మాత్రం మంచి పద్ధతి కాదు. ఎవరైతే ఆస్తులను ధ్వంసం చేస్తున్నారో, ధ్వంసం చేసిన వాటిని తిరిగి వారి చేతనే కట్టిస్తే వారికి ఆ బాధ తెలుస్తుంది. ఇంకొకసారి ఏ కార్యక్రమం చేసినా ఇటువంటి అరాచక శక్తులు రాకుండా ఉండేందుకు చర్యలు చేపట్టాల్సిన అవసరమున్నది. జరిగిన సంఘటనను అందరం ఖండిస్తున్నాం. అదే విధంగా రాబోయే రోజులలో కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం వెలువడే వరకు ప్రభుత్వం చూస్తూ ఊర్కోకూడదు. ప్రభుత్వ వ్యతిరేకంగా ఏ కార్యక్రమం చేపట్టినా కూడా ముందే జరగనీయకుండా చర్యలు చేపట్టాల్సిన అవసరమున్నది. ఆ విధంగా చేయలేనప్పుడు ప్రభుత్వం మీద ఈ రోజు నిందలు వేసే పరిస్థితి వస్తున్నది. ప్రభుత్వం జరిగిన సంఘటనల గురించి జవాబు చెప్పాల్సి వస్తుంది. మిలియన్ మార్చ్ నిర్ణయం తీసుకున్నప్పుడే ఎవరైతే దీనిని చేయాలని ప్రోత్సహించారో వాళ్ళ మీద అప్పుడే చర్యలు తీసుకొని ఉంటే ఇటువంటి విధ్వంసాలు జరిగేవి కావు. కనీసం రాబోయే రోజులలోనైనా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం వెలువడే వరకు తప్పనిసరిగా ఇటు తెలంగాణలో గానీ అటు సీమాంధ్రలో గాని రాష్ట్రం విడిపోవడానికి గాని కలిసి ఉండటానికి గాని ఎటువంటి ఉద్యమాలు చేపట్టకుండా ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు చేపట్టాలి.

విధ్వంసాలకు పాల్పడిన వారి మీద కఠినమైన చర్యలు తీసుకుంటే గానీ మనందరం కలిసి ఉన్నా విడిపోయినా కూడా అందరికీ బాగుంటుంది కాబట్టి తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం రాబోయే రోజులలో అయినా సరే ఎటువంటి ఉద్యమాలు చేపట్టకుండా చూడాలని కోరుకుంటూ విగ్రహాలన్నింటినీ విధ్వంసం చేయడానికి ఎవరైతే ప్రోత్సహించారో వారి ద్వారానే ఇవన్నీ తిరిగి ఏర్పాటు చేయించే విధంగా చర్యలు చేపట్టాలని ఈ సందర్భంగా నేను కోరుకుంటూ నిన్నటి రోజును మనందరం బ్లాక్‌డేగా పాటిస్తూ ఇటువంటి విధ్వంసాలు రాబోయే రోజులలో జరుగకుండా చూడాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వయ్యాల కేశవ్ అధ్యక్షా, ఈ రోజు ప్రొద్దున శాసన సభ్యులందరం ట్యాంక్‌బండ్‌కి వెళ్లి ఈ చివరి నుంచి ఆ చివరి దాకా నడుస్తూ వెళుతుంటే బిగినింగ్‌లో ఆ రోజు నందమూరి తారక రామారావు గారు వేసిన శిలాఫలకం కనిపించింది. వారు ఆ రోజు రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నా కూడా నేను ముఖ్యమంత్రిని చెప్పకోవడం కన్నా తెలుగువారి ప్రజా ప్రతినిధిని శిలాఫలకం మీద రాయించుకున్నారు తప్ప గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి అని మాత్రం రాయించుకోలేదు. ఆ శిలాఫలకం మీద రాసిందేమిటంటే " పందనం, తెలుగు హృదయాంగ శుభాభి పందనం. తెలుగు చైతన్య స్ఫూర్తి ఈ కళా ప్రాంగణం పట్టిన నీరాజనం. తెలుగుజాతి బహుముఖ వికాసానికి దివిటీలెత్తిన మహనీయుల సంస్మరణం. భావితరాల సమైక్య భావనా సరళికి నిలువెత్తు మంగళ నీరాజనం సమర్పణం". తెలుగు ప్రజా ప్రతినిధి నందమూరి తారక రామారావు అని చెప్పి వేసుకున్నారు. అంటే ఒక తెలుగు వాడిగా చెప్పకోవడానికి తెలుగుజాతి ప్రాభవాన్ని చాటిన మహనీయుడిని గుర్తు చేసుకోవడానికి ఆ రోజు ఆ ప్రాంగణాన్ని చేపట్టారు. ఆ రోజు ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా చెప్పకోవడం కన్నా తెలుగువాడిగా చెప్పకోవడానికి నందమూరి తారక రామారావు గర్వపడ్డారు. ఆ రోజు ఆయన ఇనాగ్యురేషన్ చేసేటప్పుడు దీనికి సంబంధించిన కారణాలను చెప్పింది "చిరకాలంగా తెలుగు జాతికి జీవగర్భై , స్ఫూర్తి ప్రదాతలై, పథ నిర్దేశకులై, ధృవతారలుగా నిలిచిన మహనీయులను మన స్మృతి పథంలో నిలిపి గౌరవించుకోవడం, చెరిగిపోని రీతిగా సుస్థిరంగా ప్రతిష్ఠించుకోవడమే ఈ తెలుగు వెలుగుల మూర్తి నిక్షిప్త కళా ప్రాంగణ రూపకల్పన పరమార్థం.."

"గతాన్ని గుర్తు చేస్తూ పర్వమానానికి ప్రేరణ ఇస్తూ భవిష్యత్తుకు మంగళారతి పట్టే కమనీయ కళా ప్రాంగణంగా ముద్ర వేసుకుంటుంది". అంటే చరిత్రను చాలా వరకు మనమే మర్చిపోతున్నాము. భావి తరాల వారికి మనం ఎక్కడి నుంచి వచ్చాము, మన పూర్వీకులెవరు, ఈ తెలుగు జాతి గౌరవాన్ని పెంచడానికి ఎవరేం చేశారని చెప్పకోవడానికి పాఠ్య పుస్తకాలలో విగిలిపోయాయి. కనీసం ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్ కన్నా బయటికి వెళ్ళినప్పుడు తల్లో, తండ్రో వారి పిల్లలకు చెబుతారనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ రోజు శిలాఫలకాలను ఏర్పాటు చేస్తే ఈరోజు మనం ఏం చేశామంటే ఆ తెలుగు వైతాళికుల విగ్రహాలను తెలుగు వారే ఒక వైపు ధ్వంసం చేయడం నిన్నటి.విలలో చూస్తుంటే ఏడుపో బాధో తెలియని నిస్సహాయతతో, తెలియని ఆవేదనతో మేమందరం మిగిలిపోయాం. బ్రహ్మనాయుడి పౌరుషాన్ని పటాపంచలు చేస్తూ కృష్ణరాయల కీర్తిని నీటిపాలు చేస్తూ తిక్కయ్య కళాన్ని అడ్డంగా విరిచేస్తూ ఉంటే త్యాగయ్య గొంతును నిర్దాక్షిణ్యంగా నలిపేస్తుంటే తిమ్మరుసు ధీయుక్తులు ఎందుకు కొరగాకుండా చేస్తుంటే పోతన, వేమన, ఎర్రాప్రగడల చేతులు విరిచేస్తుంటే శ్రీశ్రీ జాషువాల నాలుకలు తెగ్గోస్తుంటే త్రిపురనేని, కందుకూరి, సురవరంల తలలు పగులగొడుతుంటే పింగళి వెంకయ్య తలదించుకునేట్టు మన జెండాను అవమానిస్తుంటే పక్కనే పాలనా భనవంలో ఉన్నట్టి ఈ పాలకులు నిస్సహాయంగా నిశ్చేస్తులై చూస్తున్నారు. దీనికి ప్రథమ దోషి ఈ ప్రభుత్వం, ఈ పాలకులని చెబుతున్నాను.

ఈరోజు ప్రొద్దున్నే అక్కడికెళ్ళినప్పుడు ఖమ్మం జిల్లా నుంచి ఒక లిబరేచర్ స్టూడెంట్ వచ్చి మేం వెళ్లేటప్పటికే అతను అక్కడ ఏడుస్తూ మౌనంగా కూర్చున్నాడు. మీడియా వారందరు కూడా అక్కడ కూర్చున్నారు.

(అధికారపక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసన సభ్యులు ఇంత చులకనగా మాట్లాడుతుంటే తెలుగు వారిగా వీళ్లను వీరు గుర్తించుకుంటారా లేదా అనే అనుమానం కలుగుతున్నది. తెలుగుజాతి మొత్తం జరిగిన సంఘటన గురించి బాధ పడుతుంటే ఇక్కడ కాంగ్రెస్ శాసన సభ్యులు నవ్వుకుంటూ కూర్చుంటున్నారంటే నిజంగా మనం సిగ్గుపడాలి. శాసన సభలో ప్రజల గోడును, రాష్ట్ర యావత్ హృదయ స్పందనను వినిపిస్తే నవ్వులాటగా మాట్లాడటం నిజంగా బాధాకరం. పాలనా భవనంలో కూర్చున్నటువంటి పెద్దలు ఇంత అవమానకరమైన రీతిలో మాట్లాడటం చాలా బాధాకరం. ఈ రోజు మౌనంగా ఉండటం నేర్చుకోవాల్సిన పరిస్థితి ఉన్నది.

(అధికారపక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ఇది సీరియస్ సబ్జెక్టు. అందరి మనోభావాలను వ్యక్తపరిచే అవసరమున్నది.

శ్రీ పయ్యాపుల కేశవ్: నేను కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన సభ్యులకు చేతులెత్తి నమస్కరిస్తున్నాను. ఇటువంటి బాధాకరమైన సమయంలోనైనా మీరు మౌనంగా ఉండండి. అధ్యక్షా, ఇటువంటి సమయంలో కూడా మా బాధలు చెప్పుకోనివ్వనట్టి పరిస్థితులు కల్పించొద్దండి. రాష్ట్రం యావత్తు కూడా జరిగిన సంఘటన గురించి బాధ పడుతున్నారు.

(అధికారపక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

డా.ఎన్.శైలజానాథ్ (శింగసమల) (మైకు లేకుండా): అధ్యక్షా, వారు చెప్పాల్సిందంతా చెప్పుకున్నారు.

.....

MR.DEPUTY SPEAKER: I will give him an opportunity. You please sit down.

DR.S.SHAILAJA NATH: Sir, I am not yielding.

MR.DEPUTY SPEAKER: O.K. కేశవ్ గారూ మీరు ఒక్క నిమిషం కూర్చోండి.

SRI P. KESHAV: Sir, I am not yielding. తెలుగుజాతి మొత్తం ఈరోజు బాధ పడుతుంటే ఎందుకు సార్ వీరికి నవ్వులాట?

మ. 1.20

MR. DEPUTY SPEAKER: Please sit down. Yes. Sailajanath Garu.

డా. ఎస్. శైలజానాథ్: సార్, చంద్రబాబు నాయుడు గారి నాయకత్వంలో పని చేస్తున్న కేశవ్ గారు, రామారావు గారిని ★★ చేసే విధంగా పురిగొల్పించినాడు. పార్టీలో ఉండి కూడా, రామారావు గారి మాటలు చదువుతూ ఉంటే తెలుగు వాడిగా వారి మీద గౌరవం కొద్ది విన్నాను.

సార్, ఇక్కడ కేశవ్ గారి పట్ల మాకు కొద్దిగా గౌరవం ఉంది. వాస్తవాలు మాట్లాడం మంచిది. ఈ ప్రభుత్వం సంఘటన జరుగుతుంటే, సచివాలయంలో కూర్చోని, నిశ్చేష్టులై ప్రభుత్వం చూస్తూ ఉన్నట్టుగా ఉండనేటటువంటి అనేక మాఘాను వారు వాడారు. చంద్రబాబు నాయుడులాగ రెండు కళ్ల సిద్ధాంతాన్ని ప్రచారంలో పెట్టి, అవసరమొచ్చినప్పుడు ఒక తీరును ప్రదర్శిస్తూ.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ప్లీజ్.....

సార్, వారు మా గవర్నమెంట్‌ను టార్గెట్ చేశారు. ప్లీజ్ నేను చెప్పేది ఒక మాట వినాలి. స్పీకర్ గారు, నిన్న జరిగిన సంఘటన నిజంగానే చరిత్రలో ఒక చీకటి సాక్ష్యంగా మిగిలి పోతుంది. దాని పట్ల తెలుగు మాట్లాడే వాళ్ల కన్సర్న్ ఉంది ఇక్కడ. దాని కోసమే ప్రభుత్వం ఈ రోజున మాట్లాడుతోంది. కేవలం గవర్నర్ పైన ఎటాక్ చేస్తుంటే, సొంత సభ్యుల్ని ఆపుకోలేని వాళ్లు.....

అధ్యక్షా, ఈ రోజున పేవరు ఉంది. వాళ్లు శాంతి భద్రతలను గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యల పట్ల, వాళ్ల సభ్యులు, మా ప్రభుత్వాన్ని టార్గెట్ చేసి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాన్ని, నిజాం ప్రభుత్వాన్ని దాటి పోయింది, మేము భరోసా ఇస్తాం, శాంతి భద్రతలను కాపాడే విధంగా మేము మిలియన్ మార్చికి పార్టీసిపేట్ చేస్తామని చెప్పి, పార్టీసిపేట్ చేసినా, మద్దతు ప్రకటించినా, ప్రభుత్వానికి హామీ ఇచ్చి కూడా, నిన్న జరిగిన విధ్వంసకాండకు ప్రత్యక్షంగా వాళ్ల తెలుగు దేశం పార్టీ తెలంగాణ ఎమ్మెల్యేలైతే, పరోక్షంగా చంద్రబాబు నాయుడే కారణమని, ఆ విషయాన్ని కేశవ్ గారు గమనించవలసిందిగా నేను మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: Please leave it at that. దయచేసి కూర్చోండి.

(ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులైన శ్రీ పి. కేశవ్ ఒక నిమిషం సార్ అంటూ మాట్లాడేందుకు ప్రయత్నించారు).

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: దయచేసి కూర్చోండి. Please have some restraint. Yes, Minister garu.

డా. ఎస్. శైలజానాథ్: సార్, నిజంగా తెలుగు దేశం పార్టీకి చిత్తశుద్ధి ఉంటే, ఈ కార్యక్రమానికి ప్రత్యక్షంగా గానీ, పరోక్షంగా గానీ పురిగొల్పిన అందరి పట్ల కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా వాళ్ల పార్టీ పక్షాన తీర్మానం చేసి, దాన్ని మీకివ్వమని నేను కోరుతున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: Leave it at that. Yes. Keshav garu. See, the whole purpose of this debate is to send a message across the State. దయచేసి మీరు ఈ డిబేట్‌ను

* Expunged as ordered by the Chair.

ప్రక్కకు మళ్ళించొద్దండి. I am advising the Members, దయచేసి, Please show restraint. Let him talk. కేశవ్ గారు మాట్లాడండి.

శ్రీ పయ్యపుల కేశవ్: స్పీకర్ సార్, దయచేసి రాష్ట్ర శాసనసభలో ఈ రోజు రాష్ట్ర ప్రజానీకం పడుతున్నటువంటి బాధను, అవేదనను ప్రతిబింబింప చేసేటటువంటి ప్రయత్నం చేశాను. దాని వెనుక.....

(ట్రెజరీ బెంచ్ వైపు సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

MR. DEPUTY SPEAKER: You address the Chair.

శ్రీ పి. కేశవ్: అధ్యక్షా, the Chair should control Sir. సార్, మీరు మాట్లాడేందుకు నాకు అవకాశం ఇచ్చారు. నేను మాట్లాడుతున్నాను. ఈ సందర్భంగా నేను చెప్పేటటువంటి అభ్యంతరాలు ఏమైనా ఉంటే, వాళ్ళ మళ్ళీ మాట్లాడొచ్చు.

ఇవాళ నేను ఏమి చెప్పాను సార్. ఎందుకు ఆనాడు ఎన్.టి. రామారావు గారు ట్యాంక్ బండ్ పై విగ్రహాలను స్థాపించారు? ఈ రోజు జరిగినటువంటి సంఘటనలు ఏమిటి? ఈ రోజు ఖచ్చితంగా మళ్ళీ, మళ్ళీ వాటిని రిపీట్ చేస్తాను. వాళ్ళను కావాలంటే, వాళ్ళకు మీరు మైక్ ఇచ్చినప్పుడు వాళ్ళ మాట్లాడొచ్చు. నేను కాదనను. ఖచ్చితంగా ఈ ప్రభుత్వం నిస్సహాయంగా, నిశ్చేష్టులై చూస్తూ కూర్చున్నారు. అది వాస్తవం.

(సార్ ఒక నిమిషం అవకాశం ఇవ్వండంటూ మంత్రి డా. ఎస్. శైలజానాథ్ గౌరవ ఉప సభాపతిని కోరారు).

సార్, మైక్ వస్తుంది. హోం మంత్రి గారు సమాధానం చెబుతారు. మీరు అడుగు, అడుగుకు చెప్పనక్కర్లేదు. సార్, I am charging his Government. ఈ రోజు ఎందుకు చెబుతున్నాను ఆ మాట. గత పదిహేను రోజుల నుంచి మిలియన్ మార్చ్ చేస్తామని పదే, పదే తెలంగాణ వాదులు ఒక వైపు చెబుతుంటే.....

(ట్రెజరీ బెంచ్ వైపు సభ్యుల నుండి అంతరాయం).

Yes. ప్రజాస్వామ్యంలో ఒక డెమాక్రటిక్ రైట్ లో మాట్లాడేటటువంటి పరిస్థితిలో వాళ్ళున్నారు.

(ట్రెజరీ బెంచ్ వైపు సభ్యుల నుండి అంతరాయం).

అయ్యా, ప్రభుత్వం పక్షాన మీరు చెప్పుకోవాలనుకున్నవన్నీ చెప్పొచ్చు. అడుగడుగున చెప్పాల్సినటువంటి పరిస్థితి కాదు. దయచేసి మాట్లాడనీయండి.

సార్, మిలియన్ మార్చ్ జరుపుతామని చెబుతూ ఒక వైపు ప్రభుత్వానికి అల్టిమేటమ్స్ జారీ చేస్తూ ఉన్నారు. తీవ్ర స్థాయిలో, రణ రంగంగా మారుస్తామని ఒక వైపు చెబుతూ ఉంటే, పది లక్షల మందితో పస్తామని చెప్పినటువంటి వారు పట్టుమని పది వేల మంది కూడా హైదరాబాదుకు రాలేకపోతే, పది వేల మందిని కూడా

నియంత్రించలేనటువంటి ఈ ప్రభుత్వం ఒక ప్రభుత్వమా, అని అడుగుతున్నాను. పది వేల మంది, వీరిచ్చినటువంటి స్టేట్ మెంట్ ప్రకారమైతే, నాలుగు వేల మందిని, నాలుగు వేల మందిని నియంత్రించలేక నిస్సహాయులైనటువంటి ఈ ప్రభుత్వాన్ని నేను చాలా తక్కువ పదజాలంతో "నిస్సహాయులు" అని అన్నాను. కానీ "అసమర్థ ప్రభుత్వం" అని అనాల్సినటువంటి అవసరం ఉంది సార్ ఈ రోజు.

ఈ రోజు కూలింది విగ్రహాలు కాదు. ఈ రాష్ట్ర ప్రజానీకం యొక్క ఆత్మ గౌరవం కూలింది. హుస్సేన్ సాగర్ లో కలిపేశారు. ఈ రోజు విగ్రహాలు కూలాయని వీళ్లనుకుంటున్నటువంటి పరిస్థితిలో ఉన్నారు.

పది వేల మందిని కంట్రోల్ చేయలేరా వీళ్లు. ఇంకొకటి, మేము చాలా సీరియస్ గా గవర్నమెంట్ నుండి స్టేట్ మెంట్ వస్తుందంటే ఎదురు చూశాం. గవర్నమెంట్ ఒక సాయంకాలం దినపత్రిక పెట్టుకోవచ్చు సార్. ఒక ప్రెస్ రిపోర్టింగ్ చాలా అద్భుతంగా చేశారు ఈ రోజు మీడియా. ఆ ప్రెస్ రిపోర్టింగ్ లో టెన్ పర్సెంట్ వాస్తవాలను కూడా ప్రభుత్వం ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ లో చెప్ప లేదు. మొదటి నుండి చివరిదాకా అసలు ఏమీ చెప్పారు. ఒక మాట ఏమీ చెప్పారంటే, "బయటి నుంచి వ్యక్తులు వచ్చారు" అని అన్నారు. ఎవరు వచ్చారు, ఎంత మంది వచ్చారు, మీరు చేసినటువంటి చర్యలేమీ. వాటి గురించి ఏమైనా ఒక మాటనైనా మీరు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ లో మాట్లాడారా, హోం మంత్రి గారు. వాళ్లు పదిహేను రోజులుగా ఇంత మంది మిలియన్ మార్చ్ కు వస్తున్నారు అని చెబితే, స్టేట్ మెంట్ లో ఎన్ని వాస్తవాలు బయటకు రావాలి సార్. ఒక్క వాస్తవం కూడా ప్రభుత్వం ఈ సభ ముందు పెట్టకుండా, ఏ రకమైనటువంటి చర్యను మనం కొనసాగించాలనుకుంటున్నాం? ఖచ్చితంగా ఏమిటంటే, ప్రభుత్వం చాలా తేలికగా, ఆషామాషిగా తీసుకున్నటువంటి వ్యవహారంగానే ఈ రోజు ఈ స్టేట్ మెంట్ ప్రతిబింబిస్తోంది సార్. ఖచ్చితంగా ఈ రోజు ఒకటే సార్, ఏమిటంటే, ఉద్యమాల మునుగులో ప్రాంతీయ విద్యేషాలను రెచ్చగొట్టాలనేటటువంటి ఒక ధ్వంస రచన జరిగితే, ప్రభుత్వం వైఫల్యం ఎక్కడుందంటే, నిఘా వర్గాలు పూర్తిగా వైఫల్యం చెందినటువంటి పరిస్థితి ఈ రోజు ఖచ్చితంగా ఉంది. నిన్న జరిగింది ఒక మిలినమ్ మార్చ్ కాదు సార్, ఒక మినిమమ్ మార్చ్. ఈ రోజు ఒక చిన్న ప్రాగ్రామ్ పెడితే పది వేల మంది వస్తారు. ఒక మినిమమ్ మార్చ్ ను నియంత్రించలేనటువంటి ఈ ప్రభుత్వం ఇంకా ఏదో గొప్పలు చెప్పుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయడమనేటటువంటిది చాలా దారుణం.

అధ్యక్షా, సంఘటన ఎక్కడ జరిగింది. రాజధాని నడిబొడ్డున, పరిపాలనా కేంద్రానికి అతి కూత వేటు దూరంలో, సార్వభౌమత్వానికి ప్రతీకగా నిర్మించినటువంటి సెక్రటేరియట్ ప్రక్కన ఇంత సంఘటన, అరాచకం జరిగితే దానికి అడ్డుకట్ట వేయలేక పోయినటువంటి ఈ ప్రభుత్వం ఇక సామాన్యుడికి ఏమీ రక్షణ కల్పిస్తుంది. ఈ రోజు జరిగినటువంటి సంఘటన కాదు, హైదరాబాదులో ఉండాలా, మా పిల్లలు అక్కడ చదువుకోవాలా, కాపురం చేయాలా, లేదా అనేటటువంటి ఒక కల్లోలిత మనస్కులతో ఈ రోజు రాష్ట్రం మొత్తం ఉంది. దానికి ఈ రోజు ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పాల్సినటువంటి అవసరముంది. నిన్న సంఘటన జరిగింది, పది కేసులు పెట్టాం, ఇరవై మందిని అరెస్ట్ చేశాం అనే మాటలు కాదు, కావాల్సింది. యస్, ఈ హైదరాబాదును కాపాడుతాం, రాష్ట్రంలో ఇటువంటి అరాచక శక్తులు ఏవొచ్చినా, నిర్దాక్షిణ్యంగా కఠినాతి కఠినమైనటువంటి చర్యలు తీసుకుంటామనేటటువంటి మాటలు ఈ ప్రభుత్వం నుండి రావాలి. చేతలు కూడా కావాలి. కేసులు పెడతాం, మళ్ళీ వారం రోజుల్లో కేసులు నీరు కారుస్తామనేటటువంటి విధంగా కాదు. నిర్దాక్షిణ్యంగా ఈ రోజున ప్రభుత్వం వ్యవహారించాల్సిన అవసరముంది. ఈ రోజు ఎవరు ఇబ్బంది పడిందంటే, జన సామాన్యం ఇబ్బంది పడినటువంటి పరిస్థితి వచ్చింది. వాహనాలు తగలబెట్టారు. మీడియా కెమెరాలను ధ్వంసం చేశారు. మీడియా

సిబ్బంది పైన దాడి చేసి వాళ్ళను అవమానపరచినటువంటిది జరిగింది. పోలీస్ బందోబస్తు అనేటటువంటిది తేలిపోయింది.

(బ్రెజిల్ బెంచీల వైపు నుంచి అధికార పార్టీకి చెందిన సభ్యులు మైక్ లేకుండా "పోలీసులు సంయమనం పాటించారు" అనే మాటలు వినిపించాయి).

(సభకు అంతరాయం)

ఈ రోజు పోలీసుల్లో సమర్థత లేదని నేను అనడం లేదు. మీరేదో "సంయమనం" అంటున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: కేశవ్ గారు స్పీజ్ కంక్లూడ్.

శ్రీ పి.కేశవ్: సార్, వాళ్ళు చెప్పిన దానికి సమాధానం చెబుతున్నాను. పోలీసుల్లో సమర్థత లేదు అని నేను అనుకోవడం లేదు. ఖచ్చితంగా ఇంకా ఈ రాష్ట్రంలో సమర్థవంతమైన పోలీసులు ఉన్నారు కానీ, సమర్థత లేనిది ఈ ప్రభుత్వానికి, ఈ ముఖ్యమంత్రికి, ఈ మంత్రివర్గానికి. వీళ్ళు సమర్థమైనటువంటి ఆదేశాలివ్వలేకపోవడం మూలానే ఈ రోజు ఆ సంఘటన జరిగింది అనేటటువంటి విషయాన్ని నేను గుర్తుకు తెస్తున్నాను.

(బ్రెజిల్ బెంచీల నుంచి అంభ్యంతరాలు)

సార్, ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం చెప్పుకోవాలి. I am not yielding. నేను మాట్లాడుతుంటే అడుగడుగునా అడ్డు తగిలే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ రోజు అసమర్థ ప్రభుత్వం, సమర్థత లేనిది ముఖ్యమంత్రి గారికి, మంత్రివర్గానికి గానీ, పోలీస్ యంత్రాంగానికి కాదు అనేటటువంటిది నేను ఈ సందర్భంగా చెబుతున్నాను. ఈ రోజు తెలంగాణ కాదు, కోస్తాంధ్ర కాదు, రాయలసీమ కాదు, తెలుగు జాతి జన సామాన్యం మొత్తం పైన కూడా ఈ దాడి జరిగితే, దానికి ప్రభుత్వం చర్యలు ఇంత వరకు శూన్యం. ఇదేదో ఆవేశంలోనో, ఉద్వేగంలోనో లేక తమ లక్ష్యాన్ని ప్రకటించుకోవాలి అనేటటువంటి ఒక ఆలోచనతో జరిగిన ఒక సంఘటనగా నేను భావించడం లేదు. ఈ రోజు నాయకులు బయట అనేక రకమైన ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. ఏమిటంటే, తెలంగాణ ప్రాంత ఆకాంక్షను వ్యక్తపరచడానికి ప్రజలు ధ్వంసం చేశారని చెబుతున్నారు. నేను అంగీకరించను. ఒకవేళ తెలంగాణ ఆకాంక్షను వ్యక్తపరచడానికి కొంత మంది ప్రజలు వచ్చి ఉండొచ్చు గానీ, ఈ రోజు ధ్వంసం రచన జరిగింది, రాజకీయ కోణంలోనే జరిగింది. ప్రాంతీయ విద్వేషాలను రెచ్చగొట్టి తద్వారా రాజకీయ లబ్ధి పొందాలి అనేటటువంటి ఆలోచనతో మాత్రమే ఈ సంఘటన జరిగింది. ఈ రోజు ఒక నాయకుడు చెబుతున్నాడు. ఏమనంటే, పోలీసులే మస్టిలో చేశారనేటటువంటి ప్రకటనలను టి.వి.ల్లో చూశాం. దానికి పోలీస్ యంత్రాంగం గానీ, టి.వి.ల్లో ప్రకటన గురించి గానీ ప్రభుత్వం కనీసం ప్రస్తావించలేదు. ఎవరు సంఘటనకు బాధ్యులు అనేటటువంటి దాని మీద ఒక మాట్లాడా కూడా స్టేట్ మెంట్ లో మాట్లాడ కుండా ఉంటే, అటువంటి ప్రకటనలు నిజమని ప్రజలు నమ్మే పరిస్థితి ఉంటుంది. దానికి హోం మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలి. నిజంగా పోలీసులే ఈ పని చేశారా అనేటటువంటి అనుమానం వస్తే, ఇక ఈ రాష్ట్రాన్ని ప్రజలు కాదు, వేరవరూ కూడా విశ్వసించేటటువంటి పరిస్థితి ఉండదు. దానికి మీ ప్రభుత్వం సరైనటువంటి సమాధానం చెప్పాల్సివస్తువంటి పరిస్థితి ఉంది. ఖచ్చితంగా ఇది ఒక క్షణికావేశంలో జరిగినటువంటి సంఘటన అయితే, మనం ఖండించిన తరువాత మనం సరిదిద్దుకునే ప్రయత్నం చేయొచ్చు. కానీ ఖచ్చితంగా ఇది ఒక ముందస్తు

ప్రణాళికతో జరిగినటువంటిది. టన్నుల కొద్దీ బరువున్నటువంటి విగ్రహాలు, ఇనుప రాడ్లతో కాంక్రీట్తో నిలబెట్టినటువంటి విగ్రహాలను తొలగించడం సాధ్యం కాదు. తాళ్లతో, గునపాలతో తొలగించి ట్యాంక్ బండ్లోకి వేశారంటే, దానికి సాక్ష్యాలుగా చిత్రీకరించబడుతున్నటువంటి మీడియా కెమెరాలను సైతం ధ్వంసం చేయడమని అంటే ఖచ్చితంగా ఇది ముందస్తు ప్రణాళికతో జరిగినటువంటి సంఘటనే. ఒకవేళ నేను అటువంటి చర్య చేస్తే, నేను ఎందుకు చేశానో, నా జాతి మొత్తం చూడాలి అనుకుంటాను నేను. అది దొంగల్లాగ చేసిన పని. ఖచ్చితంగా ఇది ఎవరో కొందరు చేశారు. తెలంగాణ ప్రజలు అమాయకులు. తెలంగాణ ప్రజలకు ఇటువంటి ధ్వంస రచనలు రుద్దొదని చెప్పేసి ఆ నాయకులకు నేను చెబుతున్నాను. ఎవరైతే ఆ తప్పు చేశారో వాళ్లను బహిర్గతపరచమని ఈ రోజున నేను ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాను. ఈ రోజు అమాయక తెలంగాణ ప్రజానీకానికి, అనేక రకమైనటువంటి, ఇవన్నీ వాళ్లే చేశారనే రకంగా అంటగట్టే ప్రయత్నం కొందరు నాయకులు చేస్తున్నారు. ఈ రోజు అరాచకం, విధ్వంసం గెలిచింది. ఈ ప్రభుత్వం ఓడింది. నేను హైదరాబాద్‌నే అని చెప్పుకున్నటువంటి ముఖ్యమంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలి. ఈ హైదరాబాదుకు ఏ రకంగా రక్షణ కల్పిస్తారో, ఈ హైదరాబాదులో ప్రజలకు ఏ రకంగా సమ్మకాన్ని, విశ్వాసాన్ని ఇస్తారో అనేటటువంటి విషయాన్ని చెబుతున్నాను. హైదరాబాదు మా గుండెకాయ అని చెప్పుకున్నటువంటి నాయకులు చాలా మంది ఆ గుండెల్లో గునపాలు తమ చేతులతో దించుతుంటే, ఏ రకంగా హైదరాబాదు మాది అని చెప్పుకుంటారో వాళ్లు ఈ రోజున సమాధానం చెప్పాల్సినటువంటి అవసరం ఉంది. రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి ప్రతి ఒక్కరూ తమ అసలు స్వరూపాన్ని, నిజాన్ని వెల్లడి చేయాల్సినటువంటి తరుణం సార్ ఇది.

మ.1.30

హైదరాబాద్ మా గుండె కాయ అని చెప్పుకున్న నాయకులు చాలా మంది ఆ గుండెల్లో గునపాలు తమ చేతుల్లో దించుతుంటే ఏ రకంగా హైదరాబాద్ మాదని చెప్పుకుంటారో వాళ్లు ఈ రోజు సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి ప్రతి ఒక్కరూ తమ అసలు స్వరూపాన్ని, నిజాన్ని వెల్లడి చేయవలసిన తరుణమిది. ఈ రోజు అవునన్నా కాదన్నా మీరు రికార్డుల్లో ఉంచినా తొలగించినా ఈ రగులుతున్న రావణ కాష్టానికి ★★మీరు అవునన్నా, కాదన్నా ఇది నిజం, నిజం.

MR. DEPUTY SPEAKER: No allegations. Any allegations will be deleted. They will not go on record.

శ్రీ పి.కేశవ్ : సార్, ఈ శాసన సభలో ఎన్ని సార్లు గవర్నర్ తీర్మానాలు పెట్టుకుని ★★కి ధన్యవాదాలు చెప్పాం.

MR. DEPUTY SPEAKER: Please do not repeat that. It will not go on record. Any allegations will not go on record. Please do not repeat that.

శ్రీ పి.కేశవ్ : ధన్యవాదాలు చెప్పడానికి సోనియా గాంధీ గారు కావాలి, బాధ్యతలు మోసుకోవడానికి సోనియా గాంధీ గారు కాదనడం సరియైన విషయం కాదనే మాటను చెబుతున్నాను. సార్, ముఖ్యమంత్రి గారికి చెబుతున్నాను. చాలా చిన్న వయస్సులో మీరు ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు. ఎంత కాలం ముఖ్యమంత్రిగా

* Expunged as ordered by the Chair.

ఉంటారన్నది కాదు, ఎంత సమర్థవంతమైన పాలన అందిస్తారు, ఎంత విశ్వాసాన్ని చూరగొంటారనేది అవసరం. నేను మళ్ళీ చెబుతున్నాను. సమర్థవంతమైన పోలీస్ వ్యవస్థ లేక కాదు. సమర్థవంతమైన పాలన ఇవ్వలేక ఈ సంఘటన జరిగింది. ఇవాళ తొలి ముద్దాయి ప్రభుత్వమే. ఆ తరువాతే పిలుపు ఇచ్చిన నాయకులు, నేతలు. కేంద్రం తన నిర్ణయం ఎంత కాలం జాప్యం చేస్తే ఈ రాష్ట్రంలో అంత కాలం రావణకాష్టంలా రగులుతుంది. ప్రజలు తగలబడి పోతూనే ఉంటారు. చనిపోయిన తెలంగాణా విద్యార్థులు కావచ్చు, ఆంధ్ర ప్రాంత విద్యార్థులు కావచ్చు. తమ బలిదానాలు మరింత కొనసాగకుండా ఈ వివాదానికి తెర దించాల్సిన అవసరం ఉంది. దీనిపై గల్లీలో పోరాటం కాదు, ఢిల్లీలో దీనిపై స్పందించాలి. వెంటనే నిర్ణయాన్ని ప్రకటించి ఈ రాష్ట్రానికి ఒక శాంతి మార్గాన్ని చూపాలని కోరుతూ కఠినాతి కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఆ ప్రాంగణాన్ని ఆ రోజు సందమూరి తారక రామారావు గారు ఏ ఆశయంతో నిర్మించారో మళ్ళీ తిరిగి పునర్మించాలని కోరుతూ ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలకు బేషరతుగా సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

(Interruptions)

MR. DEPUTY SPEAKER: I am not allowing anyone any more on this. I do not want any interruptions in this.

MR. DEPUTY SPEAKER: Madhusudan Gupta garu.

శ్రీ డి.నాగేందర్: సార్.....

(అంతరాయం)

MR. DEPUTY SPEAKER: I am not allowing any more, please. No, I don't want any interruptions on this. దయచేసి కూర్చోండి నాగేందర్ గారూ.....

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమా నాయుడు: సార్, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: వద్దలెండి ముద్దు కృష్ణమా నాయుడు గారు. వద్దలెండి స్టీజ్. What you are quoting? Under what rule you are quoting? Point of Order for what? చెప్పండి.

SRI GALI MUDDU KRISHNAMA NAIDU: Certain allegations are made. You please verify the records.

MR. DEPUTY SPEAKER: I have said any allegations would be deleted. There are rulings from the Chair on that. Muddukrishnama Naidu garu, you have not heard me. It is very clear. I am giving you clarity. we are very careful on that. Any allegations made against a person who is not a Member of this House will be deleted. Please sit down. Sailajanath garu already intervened. You will get an opportunity. Please sit down. Same thing will be done if it is an allegation and when a person cannot defend himself it will be deleted. Please do not argue with the Chair. You have to co-operate with the Chair. You will get an opportunity. Please sit down. You have to co-operate with the Chair. You will get an opportunity. Please sit down. Please sit down. No. Please sit down. Please sit down. మధుసూదన్ గుప్త గారూ మాట్లాడండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. మధుసూదన్ గుప్త (గుంతకల్): అధ్యక్షా, శోకతప్త హృదయాలతో ట్యాంక్ బండ్ పైన ఉన్న మహనీయుల విగ్రహాలన్నింటినీ కూడా ఈ రోజున కులదోసినందుకు మనమందరం కూడా ఎంతో చింతిస్తున్నాం. అలాగే, ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టిన వారెవరైతే విధ్వంసకారులు దీనికి కారకులున్నారో వారి చర్యను పూర్తిగా ఖండిస్తూ, ఈ రోజు మన మహనీయులైన ఎందరో మహాసుభావుల యొక్క పాదాలకు వందనాలు చేసుకుంటూ ఈ సభ్య సమాజంలో మనమంతా కూడా ఉన్నందుకు చాలా చింతిస్తూ వారికి నా నమస్కారాలు తెలియజేస్తున్నాను. అంతే గాకుండా ఈ రోజున మీడియా ప్రతినిధులపైన గానీ, ఎవరైతే మనకు రక్షణ కల్పిస్తున్నారో అలాంటి పోలీస్ వారి పైన కూడా ఈ రకమైన దాడి చేయడం దురదృష్టకరం. వాటిని మేమంతా కూడా ముక్తకంఠంతో ఖండిస్తున్నాం.

అధ్యక్షా, ఈ రోజున ప్రపంచంలో ఎన్నో చోట్ల విధ్వంసాలు జరుగుతున్నాయి గానీ ఎక్కడా కూడా పూర్వీకుల మీద విధ్వంసాలు జరిగిన సందర్భాలు లేవు. అలాంటిది మన ఈ రాష్ట్రంలోనే జరిగిందనే విషయాన్ని గుర్తు చేస్తూ దీనికి కారకులైన వారందరు కూడా తలదించుకోవాలనే ఒక విషయాన్ని మనమందరం కూడా గమనించాలని నేను మీ ద్వారా సభ్యులను కోరుతున్నాను. ఇలాంటి చర్యలు మరల పునరావృతం కాకుండా ఎంతో బాధ్యతగా మన యువతను ముందుకు నడిపించాల్సిన ఆవశ్యకత ఈ సభలో ఉన్న ప్రతి నాయకుడికి, ప్రతి పార్టీకి ఉందనే ఒక విషయాన్ని కూడా మనమందరం గమనించాలి.

అధ్యక్షా, మాకు బాధ్యత లేదు, మీరు ప్రభుత్వంలో ఉన్నారు కాబట్టి మీరే ఆ బాధ్యతను తీసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో ప్రతిపక్షాలు ఉన్నాయి. అలాగాకుండా మనమంతా ఒక బాధ్యతగా యువతను నడిపించాలనే మాటను చెప్పకుండా ప్రభుత్వాన్నే బాధ్యులను చేయడం సబబు కాదనే విషయాన్ని మీ ద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇంత వరకు జరిగిన సంఘటనల్లో ప్రతి ఒక్కరిదీ పిడికడంత పాపం ఉండనే ఉంటుందనే విషయాన్ని ఈ రోజున ప్రజానీకం గుర్తిస్తోంది. దీన్ని మనమంతా కూడా గమనించాలనే విషయాన్ని కూడా నేను మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మనకింకా ఏ ప్రాంతీయ వాదం రాక ముందే తెలంగాణ ఏదో, రాయలసీమ ఏదో, ఆంధ్ర ఏదో అనే విధంగా హక్కులు ఏర్పరుచుకోక ముందే ఎందరో మహనీయులు ఈ దేశంలో, ఈ రాష్ట్రంలో జన్మించి, మనం ఏ రకంగా బ్రతకాలో, ఏ రకంగా మనం సమాజాన్ని తీర్చి దిద్దుకోవాలనిజాతి మొత్తానికి చెప్పినటువంటి వారి విగ్రహాలను మనం నిత్యం పూజించుకోవాల్సిన తరుణంలో వారి విగ్రహాలను కూల్చడం నిజంగా సభ్య సమాజం సిగ్గుతో తలదించుకోవాల్సిన విషయాన్ని మనమందరం కూడా గమనించాలి. ఈ రోజు అందరు కూడా బాధ్యతారహితంగా చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా రాజకీయ పార్టీల బాధ్యతారహిత్యమే ఈ రోజున ఈ సంఘటన జరగడానికి, ఈ పరిస్థితికి ముఖ్య కారణమనే విషయాన్ని కూడా మనమంతా గుర్తుంచుకోవాలి. ఆ విషయం అందరికీ తెలిసిందే. కానీ మనమంతా జరిగిన తప్పును ఒప్పుకోవడానికి మనలో ఉన్న అధైర్యమే కారణమనే విషయాన్ని అందరు గమనించాలి. ఇప్పటికైనా సరే జరిగి పోయిన తప్పిదో జరిగిపోయింది, రాబోయే రోజుల్లోనైనా సరే మన రాష్ట్రాన్ని ఎలా పురోగాభివృద్ధిలో నడిపించాలనే విషయాన్ని గురించి ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈ రోజు ఎమర్జింగ్ ఏకానమీ కాన్ఫరెన్స్ లో భారత దేశానికి ఇతర పెద్ద, పెద్ద దేశాలకు చెందిన ఇరవై మంది నాయకులు వచ్చి, ఇక్కడ పెట్టుబడులు పెట్టి దేశాభివృద్ధి తోడ్పాటునందిస్తామని చెబుతున్న ఈ తరుణంలో, మన రాష్ట్రంలో ఈ సంఘటన జరగడం చాలా బాధాకరంగా

ఉంది. ఇలాంటి తరుణంలోనే మాలాంటి యువ శాసన సభ్యులం కొత్తగా సుమారు 150 మంది దాక సభలో అడుగుపెట్టడం, నిజంగానే మా దురదృష్టమనే భావన మాలో కలుగతోంది. ఆ విధమైన ఆలోచన రావడానికి ఈ రాజకీయపార్టీలే కారణమనే విషయం గురించి అనుకుంటే నిజంగానే మాలో చాలా బాధేస్తోంది. అంతే గాకుండా, ఈ రోజున ఈ చట్ట సభలో ఎన్నో ప్రజా సమస్యల గురించి చర్చించి, వాటికి పరిష్కార మార్గాలను అన్వేషించాల్సిన ఈ తరుణంలో, ఏ రోజు కూడా సభ సజావుగా జరగక పోవడం, మన సభ్యుల మీద మనమే దండయాత్ర చేసుకోవడం, మన రాష్ట్రాన్ని మనమే కించపర్చుకోవడం, మనలో మనమే తన్ను కోవడం, మన చెప్పు తీసుకుని మనల్నే కొట్టుకున్నట్లు ఉందే తప్ప, ఇంకొకరికి ఆ విధానం లాభసాటిగా ఉండదనే విషయాన్ని అన్ని పార్టీలు, అందరు నాయకులు గమనించాల్సిన అవసరముందనే ఒక విషయాన్ని మీ ద్వారా సభ్యులందరికీ తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయమేమిటంటే, ఇలాంటి తరుణంలోనే ప్రతి ఒక్కరు కూడా బాధ్యతాయుతంగా మెలగాల్సిన అవసరముంది. శ్రీ కృష్ణ కమిటీ రిపోర్టు రాకముందు, మా ప్రాంతం చాలా వెనుకబడి ఉందనే రీతిలో మాట్లాడి, రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత వారు మాట్లాడిన మాటను మార్చి ప్రజల్లో ఉన్న వైషమ్యాలను రెచ్చగొడుతూ మాట్లాడడం నిజంగా దురదృష్టకరం. ఈనాడు ప్రజలు ఏ రాజకీయ నాయకుడిని కూడా సమ్మేటటువంటి రోజులు పోతున్నాయనే విషయాన్ని కూడా అందరు గమనించాల్సిన అవసరముంది. నిన్న జరిగిన సంఘటనలో బాధ్యులను గుర్తించి, వారి వద్దనే జరిగిన నష్టాన్ని పూరించే విధంగా చర్యలు తీసుకుని, ధ్వంసమైన ఆ విగ్రహాల స్థానంలో మళ్ళీ సత్వరమే వాటిని విధ్వంసకారులతోనే ప్రతిష్ఠింపజేసి, వారిలో ఒక మానసిక వికాసాన్ని తీసుకురావల్సిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా ఉంది అనే ఒక విషయాన్ని నేను మీ ద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను. అంతే గాకుండా నాకు మాట్లాడే అవకాశాన్ని కల్పించిన మీకు ప్రత్యేకంగా నా ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను.

డా.జయప్రకాష్ నారాయణ్ (కూకట్‌పల్లి): అధ్యక్షా, సభలో గానీ, సభ బయట గానీ, జరిగింది చాలా దారుణమైన సంఘటన. రాష్ట్రంలో అన్ని ప్రాంతాల్లో, ఈ నగరంలో నిన్న జరిగిన సంఘటనకు కన్నీళ్లు కార్చని వాళ్లు, గుండెల్లో రోదించని వాళ్లు ఒక్కరు కూడా ఉండరు. ఆశకు అందని భావం మనసుని పిండేస్తుంటే, మనకు మామూలు మాటలు చాలవు.

మ. 1.40

ఈ రోజు ఈ దెబ్బ పడింది. తెలుగు భాషా, సంస్కృతి ఈ రాష్ట్రంలో అన్ని ప్రాంతాల చరిత్ర పునాదులపై పడింది. దీని విషయంలో మనం సంకుచితంగా ఆలోచిస్తే లాభం లేదు. ఏదైనా తెలుగు సాహిత్యంలో పదాలు వాడదామంటే, నాకే క్షణం అనుమానం వచ్చింది. ఆ మహా కవి తెలంగాణా వాడా, రాయలసీమ వాడా, లేక కోస్తా ఆంధ్రా వాడా ఏ పేరు చెపితే దానికి ఏమర్గాలు చెప్పుకొంటారో, ఏమౌతుందో.

అధ్యక్షా, మహాకవి గురజాడకు కులాన్ని, మతాన్ని ప్రాంతాన్ని అంటగడితే, ప్రజాకవి వేమనకు సంకుచితత్వాన్ని అంట కడితే, మధుర కవి పోతనను ఒక ప్రాంతం వాడిగా ప్రకటించినట్లైతే మనసు మనం అవమానించుకొంటున్నట్లే ఔతుంది. మన వేళ్లతో మన కళ్లను పొడుచుకొంటున్నాం. మన మూర్ఖత్వాన్ని, అజ్ఞానాన్ని మనం బైటపెట్టుకోవడమే అవుతుంది. 115 సంతవృతాల క్రితం గురజాడ అన్నారు. చాలా మంది

గురజాడ వారిని నిన్న మొన్న అనుకోవచ్చు. 'కులములన్నియు కూలిపోవు, మతములన్నియు మాసి పోవు, ఎల్ల లోకములు ఒక్క ఇల్లె జ్ఞానమొక్కటి నిలిచియుండు'. పాపం ఆయనకేమి తెలుసు అజ్ఞానులు రాజ్యమేలుతారని, అంధకారంలో దేశం, జాతి మునిగిపోతాయని, మన బిడ్డల భవిష్యత్తును మన చేతుల్తోనే పొడిచేసుకొంటామని పాపం ఆయనకేం తెలుసు.

అధ్యక్షా, విక్టర్ హ్యూగో 120 సంవత్సరాల క్రితం 20వ శతాబ్దం గురించి మాట్లాడుతూ, అన్నారు. He mentioned in his book 'The future of man'. In the 20th century for all but there is one country – that country, the whole earth. అందరికీ ఒకే దేశం ఉంటుంది, జాతి, దేశం ఎల్లలు కూడా పోతాయి. తరువాత ఆ దేశం ఈ భూమి మొత్తం అని అన్నారు. For all there is but one hope – that hope, the whole heaven. స్వర్గం అందరికీ ఒకే ఒక ఆశా కిరణంగా ఉంటుందని ఆశించారు. ఇంతటి మూర్ఖంగా మనం ఉంటామని ఆశించలేదు.

అధ్యక్షా, 'ఇన్ఫర్మల్ పోయం' లో గురుదేవ్ తాగూర్ ఇలా అన్నారు. Where the world is not fragmented by narrow domestic walls. ఈ రోజు ఈ కులాలు, పార్టీలు, ప్రాంతాలు భాషలకు అతీతంగా ఉదాత్తమైన మానవ విలువలని మళ్ళీ ఒకసారి పుణికి పుచ్చుకోకపోతే, గుండెలోతుల్లోకి వెళ్లి ఆత్మ విమర్శ చేసుకోకపోతే జాతికి ద్రోహం చేసినవారమౌతాం.

అధ్యక్షా, చెయిన్ స్కీర్కర్, గొప్ప కవి. ఆయన మాటలు నన్ను కదిలించి వేశాయి. ప్రొద్దున చదువుతుంటే. Remember no man is strange, no country is foreign when it all uniforms a single body breathes like ours. The land of brothers wake upon is earth like this in which we all shall live. Remember they have voice like ours with wake or sleep and strength can be won by love but not by hatred - by love. Any other land is common life that all recognize and understand. Let us remember whenever we are told to hate our brothers it is ourselves that we shall dispossess, betray and condemn. Remember we who take arms against each other it is the human earth that we defy. అధ్యక్షా, మనం మన భూమిని మనం కించ పరుచుకొంటున్నాం. ఒక మనిషిపై మనం వేలెత్తి, ఆ మనిషి కులాన్నో, మతాన్నో, భాషనో, ప్రాంతాన్నో ఆపాదించి, ఆ మాటకు వస్తే, వంటి రంగునో, జాతీయతనో ఆపాదించి, కేవలం ఆ కారణంగా గుండెల్లో ద్వేషాన్ని నింపుకొని మనకు మనం మనుషులుగా చౌకబారుకొంటున్నాం. ఈ రాష్ట్రంలో, ఈ దేశంలో, ఇతర సందర్భాల్లో కొన్ని చోట్ల జరుగుతోంది మనల్ని మనం చౌకబారు చేసుకోవడం. ఒక్క సారి ఈ రాష్ట్రాన్ని వదిలి దేశం గురించి ఆలోచించమని నిన్న వీధుల్లోకి వచ్చిన ఈ వేలాది మందిని, ఈ రోజు ఈ ప్రాంతీయ విద్వేషాలతో ఆవేశం తెచ్చుకొంటున్న లక్షలాది మందిని కోరుతున్నాను. ఈ దేశ మంత సంక్లిష్టమైన సమాజం మరొకటి లేదు. ప్రపంచ చరిత్రలో భారతదేశ మంత సంక్లిష్టమైన సమాజం మరొకటి లేదు. ఈ రోజు కెనడాలో ఇంగ్లీష్ మాట్లాడేవారు, ఒక్క బెదర్స్ ప్రావిన్స్ లో ఫ్రెంచ్ మాట్లాడే వారు ఒక్కరుంటే ఆ దేశం కలిసి ఉంటుందా? ముక్కలైపోతుందా? అని ప్రతిరోజు తన్నులాడుకొంటున్నారు. ఐదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి రెఫరెండమ్ అంటున్నారు. బెల్జియం గోచీపాకంత దేశం. చాలా చిన్న దేశం. అక్కడ రెండు భాషలు. అక్కడ ఫ్లెమిష్ జాతీ వాళ్లు ఫ్రెంచ్ జాతివాళ్లు ఉన్నారు. ఫ్లెమిష్ వారు మాట్లాడేది డచ్. ఈ డచ్ కి, ఫ్రెంచ్ కి మధ్య ఆ దేశంలో గందరగోళం ఎంతగా ఉందంటే ప్రభుత్వాల ఏర్పాటే అసాధ్యమౌతోంది. మన దక్షిణాన ఉన్న శ్రీలంక విషయానికి వస్తే, సింహళ భాష కాకుండా కేవలం తమిళం ఒక్కటే అదనంగా ఉంది. ఆ రెండు భాషల మధ్య సమన్వయాన్ని సాధించలేక ఆ దేశం కొన్ని లక్షల మందిని పొట్టన పెట్టుకొంది. ఒకప్పుడు దక్షిణాసియాలో తలమానికంగా మానవాభివృద్ధి అంకాల్లో

ఉన్నటువంటి శ్రీలంక చాలా పతనావస్థకు చేరి, ఇటీవలే ఆ దౌర్భాగ్యం నుండి బయటపడింది. యుగస్లోవియా, అలాగే మన నుండి విడివడిన పాకిస్థాన్‌లను చూడండి. ప్రధానంగా ముక్కలైన కారణం బెంగాలీ భాష, ఉర్దూ, పంజాబీ భాషల మధ్య ఉన్న వైరుధ్యం. అటువంటిది ఇన్ని భాషలను కలిపి ఉంచింది మన నాయకత్వం. మన రాజ్యాంగ నాయకుల దూర దృష్టి, సంకల్పం స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక కూడా భాషను కీలకంగా భావించి, అన్ని భాషలను గౌరవించి, ఒక భాష వారు, మరో భాష వారిని తిట్టకుండా, ఒక సంస్కృతి మరొకరిపై పెత్తనం చేయకుండా ఈ దేశంలో అందరికీ అవకాశం కల్పించడం కోసం, మన నాయకత్వం జాతీయ స్థాయిలో ప్రయత్నం చేసింది కాబట్టి, ఇంత సంక్లిష్టమైన చర్చ ప్రపంచంలో ఊహకు కూడా సాధ్యం కాని దేశాల్లో ఈ నాడు కలిసి ఉంటున్నాం. ఈనాడు ఒక జాతి మూలాలపైన, ఒక భాష పైన, సంస్కృతిపైన దెబ్బ కొట్టడమంటే, ఆ జాతి ఐత్యతను, ఈ దేశపు ఔన్నత్యాన్ని నాశనం చేయడం, ఈ దేశాన్ని ముక్కలు చేయడం కోసం చేసే ప్రయత్నం అధ్యక్షా.. ఉద్యమాలు ప్రజల ఆలోచనలను, సరైనటువంటి వాస్తవాల ఆధారంగా, హేతుబద్ధమైన వాదనల ఆధారంగా బయట పెట్టడానికి మార్గాలు కావాలి. కానీ, హింసని, ద్వేషాన్ని, ఫ్యాసిస్ట్ ధోరణిని, సాంస్కృతిక విద్వంసాన్ని, మనం వేరు, వారు వేరు, కులం పేరుతోనో, భాష పేరుతోనో, మతం పేరుతోనో ప్రాతం పేరుతో అన్న భావాన్ని పెంచేవి ఉద్యమాలు కావు. ఇంతకు ముందు సోదరులన్నట్లుగా అది ధ్వంసం రచన. అధ్యక్షా, ఈ రోజు పులిమీద స్వారీ జరుగుతోంది. 'తిలా పాపం తలా పిడికెడని' సోదరులు చాలా మంచి మాట చెప్పారు. ఇప్పుడు తప్పులు ఒప్పులు అంటే లాభం లేదు. కానీ, మొత్తం కలిపి ఈ రోజు పులి మీద స్వారీ చేస్తున్నాం. ఆ పులి దానిపైన స్వారీ చేసే వారిని కూడా తినడానికి సిద్ధంగా ఉంది. ఇప్పటికైనా మనం కళ్లు తెరవకపోతే, సంయమనంతో వ్యవహరించకపోతే, జాతికి చాలా ప్రమాదం వస్తుంది. ఈ భాషకి సంబంధించిన విద్వంసం వెనకాల ఉన్న ఆలోచనలను చూడాలి. కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం కాంబోడియాలో దేశంలోని మూడవ వంతు జనాభాని చంపేశారు. చేతులు కొంచెం సున్నగా ఉంటే వీడు పనిచేయడం లేదని చంపేశారు. కళ్ల జోడు పెట్టుకొంటే, వీడు చదువుకొంటున్నాడని చంపేశారు. తల్లిదండ్రుల ఎదురుగా పిల్లల్ని చంపి, ఆ తరువాత వారిని చంపారు. చైనాలో సాంస్కృతిక విప్లవం పేరుతో, ఆ జాతి నాగరికత మూలాలను మొత్తాన్ని చంపేందుకు ప్రయత్నం చేశారు. 90 శాతం ఆదేశంలోని అవశేషాలను నాశనం చేశారు. ఈ రోజు మన దేశంలో కూడా, ఇన్ని వేల సంవత్సరాల విచ్ఛిన్నమైన చరిత్ర, సంస్కృతి, ప్రపంచ చరిత్రలో ఏనాడూ చూడనంత వైవిధ్యం ఉన్నటువంటి సమాజంలో కూడా ఈ విధంగా ఈ విద్వంసం చేయడమనేది కేవలం మన జాతి మూలాలను దెబ్బకొట్టడం మాత్రమే.

మ.1.50

తెలుగువాళ్ల విగ్రహాలు కాదనుకోండి, అక్కడ తమిళుల విగ్రహాలను పెట్టామనుకోండి . సుబ్రహ్మణ్య భారతిదో, తిరువళ్లవూరిదో, సంగంకోళ్దో ఉంటే ధ్వంసం చేస్తామా? భారతీయులు కాదనుకోండి, ఒక అరిస్టాటిల్దో, ఒక ప్లేటోదో, ఒక నెల్సన్ మండేలాదో, ఒక అబ్రహాం లింకన్దో విగ్రం పెట్టామనుకోండి, ధ్వంసం చేస్తామా? సర్ ఆర్థర్ కాటన్ గారు, ఎక్కడి నుంచో ఈ దేశానికి వచ్చాడు ఆయన. చాలామంది ఈ దేశంలో జీతం తీసుకుంటున్నట్లుగా గీతం కూడా తీసుకుని దేశాన్ని దోచుకోవచ్చు, మందులు లేని కాలంలో టి.బి. వస్తే దాన్ని తట్టుకోవడానికి పాపం ఆయన ఆస్ట్రేలియాకు వెళ్లి ఐదేళ్లు ఉండవలసి వచ్చింది ఒకసారి . మళ్ళీ రెండో సారి వెళ్లడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఆయన మీద గట్టిగా దండనకు దిగినా, ఇక్కడి ప్రజల కోసం చేయాలని తమిళనాడు వాళ్ల కోసం చేశారు, తెలుగు వాళ్ల కోసం చేశారు, దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాల వాళ్ల కోసం చేశారు . ఆయన బతికి వుండగానే ఆయనకు గుడి కట్టి ఆయనను ఆరాధించారు అధ్యక్షా! జూషువా గారు రాసిన

గబ్బిలాన్ని ఎవరైనా చదివితే, వివక్షతకు గురైన వాళ్ల ఆవేదన ఏమిటో ఎవరికైనా అర్థమైతే, వివక్షతకు గురవుతున్నామని చెప్పుకునే ఏ ఒక్కడు కూడా గుర్రం జూషువా మీద వేలు చూపించలేడు, అది సాధ్యం కాదు. నన్నయ్య - ఈ భాషకు ప్రాణం పోస్తే, గురజాడ - ఈ భాషను ప్రజల్లోకి తీసుకొస్తే ... వాళ్లనే మనం శత్రువులుగా భావిస్తే, ఇక మీరు ఎవరికి మిత్రులు? ఈ ప్రజలకు మిత్రులా? ఈ సమాజాన్ని చీల్చడం కోసం, ఈ సమాజాన్ని నాశనం చేయడం కోసం, జాతి ఐక్యతను భగ్నం చేయడం కోసం, ఈ రాజ్యాంగాన్ని తగలబెట్టడం కోసం వచ్చినటువంటి వాళ్లా? విధ్వంసకారులా? జాతి నిర్మాతలా? ఈ రోజు ఏ స్థాయికి వెళ్లామంటే - సాక్షాత్తు మహాత్మాగాంధీ గురించి మాట్లాడితే, వీడు గుజరాతు వాడా, హిందీ వాడా, తెలుగు వాడా, ఈయన బ్రాహ్మణుడా, క్షత్రియుడా, వైశ్యుడా, శూద్రుడా అని అనుమానిస్తున్న పరిస్థితులున్నాయి. ఆయన విగ్రహం పాడైతే ఆయన కులం వాళ్లు తప్ప ఇంకొకరు పట్టించుకోకూడదు, మరొక ఆయనకు దెబ్బతగిలితే ఆయన మతం వాళ్లు తప్ప వేరే వాళ్లు పట్టించుకోకూడదు. మానవాళికి కృత్రిమంగా పెట్టుకున్న సరిహద్దులు ఇవి. మనల్ని మనం పొడుచుకుంటున్నామనే ఇంగిత జ్ఞానం సశించిపోయింది. దాని నుంచే వచ్చే సమస్యలే ఇవి. జె.జె.హాలెండ్ ఈ విధంగా అన్నారు..ఈ రోజు నాయకత్వంలో కావలసింది **tall men and women**, సూర్యుణ్ణి కిరీటంగా ధరించిన వాళ్లు, మబ్బులను ఛేదించి నిల్చునే వాళ్లు **both in public duty and in private thinking**. ఈ రోజు ఉద్యమాల పేరుతో మనం గనుక సంయమనం పాటించకపోతే, ఒక ఉద్యమం జాతి ఐక్యత కోసం, రాజ్యాంగ విలువల కోసం, ఇతరుల స్వేచ్ఛను గుర్తించేందుకు అర్హత కోసం ఒక ఉద్యమం నిలబడకపోతే ఆ ఉద్యమాలు జాతీయత, ప్రజల భవిష్యత్తును బలిపెడతాయి. ఈ రోజు ఈ దేశంలో వివిధ ప్రాంతాలలో ఏదో ఒక పేరున ఉద్యమాలను రేకెత్తున్న పెద్దలు ఆలోచించాలి, మనం నాగరికతను పెంచుతున్నామా లేక తుంచుతున్నామా? మన జాతిని బలోపేతం చేస్తున్నామా? లేక వ్యక్తిగత ప్రయోజనాల కోసం జాతిని నాశనం చేస్తున్నామా? బుద్ధుడి గురించి ప్రస్తావన వచ్చింది. ప్రేమ, సంయమనం, ధర్మ నిరతి, శాంతికి సజీవ రూపం గౌతమ బుద్ధుడు . ఉదయం మీ ఛేంబర్స్ లో మాట్లాడుతున్నప్పుడు పెద్దలు సునీత గారు వున్నారు. మా అందరి భావాలు వ్యక్తం చేసే అవకాశం ఇవ్వండి, జయప్రకాశ్ నారాయణ గారు మాత్రం రాజ్యాంగం గురించి మాట్లాడుతారన్నారు. ఖచ్చితంగా మాట్లాడతాను. అందుకే రాజ్యాంగంలో 51-A అధికరణ పెట్టుకున్నాం ప్రాథమిక విధుల గురించి. దీంట్లో మూడు మాటలు పెట్టుకున్నాం .

Sir, 51(e) says that "it shall be duty of every citizen to promote the spirit of common brotherhood amongst the people of India. Again (f) says that "it shall be the duty of every citizen of India to value and preserve the rich heritage of our composite culture. Next, it says that "it shall be the duty of every citizen of India to safeguard public property and to abjure violence."

పైదరాబాదు నగరం కాంపౌజిట్ కల్చర్ కు ప్రతిరూపం. నాయకులుగా చెప్పుకుంటున్న వారందరికీ కూడా రాజ్యాంగ విలువలు పట్టకపోతే, నోరు తెరిస్తే బూతులు వస్తే, ఒక కులం కారణంగానో, ఒక మతం కారణంగానో ఒక భాష కారణంగానో , ఒక ప్రాంతం కారణంగానో ద్వేషాన్ని విరజిమ్మితే, ప్రజల్లో ఆగ్రహవేశాలున్నప్పుడు దాన్ని చల్లార్చడానికి బదులు రెచ్చగొడితే, ఇక ఏ రకంగా ఈ రాజ్యాంగాన్ని వాళ్లు పాటిస్తున్నట్టు? రాజ్యాంగాన్ని పాటిస్తామని అభ్యర్థులైనప్పుడు ప్రమాణం తీసుకుంటున్నారు, పదవుల్లోకి వచ్చినప్పుడు ప్రమాణం తీసుకుంటున్నారు, మంత్రులైతే తీసుకుంటున్నారు, తర్వాత వాళ్లు ఇలా చేస్తే ... ఏ పులి మీద స్వారీ చేస్తున్నారో ఆ పులి వాళ్లను తినేస్తుంది. ఇప్పుడు విగ్రహాల ధ్వంసమే కాదు, పాత్రికేయులు, రాజకీయాల్లో వున్న వాళ్లు, వాళ్లు వీళ్లు అని లేదు . సమాజంలో అరాచకత్వం రాజ్యమేలుతున్నప్పుడు, మానవ విలువలు, రాజ్యాంగం పతనం అవుతున్నప్పుడు ఏమి జరుగుతుందో అది జరుగుతోంది ఈ రోజు . అందుచేత

నాయకత్వం నిర్ణయించుకోవాలి. నాయకత్వం ప్రజల్ని నడిపించేదా? లేక వెనక నడిచేదా? నాయకత్వం ద్వేషం, మాతృశ్వాన్ని పెంచేదా? లేక ప్రజల్లో రాగ ద్వేషాలు లేకుండా ప్రజలందరినీ సమానంగా ప్రేమించేదా? నాయకత్వం కొందరి పదవుల కోసం కోట్ల మంది భవిష్యత్తును బలి పెట్టేదా? లేక కోట్ల మంది భవిష్యత్తు కోసం అన్ని త్యాగాలకు సిద్ధపడేదా? గతంలో జరిగిన తప్పిదాల గురించి మాట్లాడనక్కర్లేదు. మనందరికీ తెలుసు . **Sir we are aware of the saying that “past sins cast long shadows.”** ఈ సభలో ప్రతి ఒక్కరికీ తెలుసు, గుండె లోతుల్లోకి వెళితే తెలుస్తుంది. ఈ రోజు నాయకత్వం కావచ్చు, పార్టీలు కావచ్చు, పత్రికలు కావచ్చు, ఈ రోజు మనమందరమూ సంయమనంతో వుండాలి.

అధ్యక్షా, గతం గతం నాస్తి. మొట్టమొదటగా నేను కోరేదేమంటే - ఈ విగ్రహాలను ఈ గడ్డ పవిత్రతకి, మన జాతీయతకు, మన సంస్కృతికి ప్రతిరూపాలుగా అత్యంత వేగంగా, అపూర్వమైన గౌరవంతో , మళ్ళీ ఎంత ఖర్చయినా, ఎంత ఇబ్బందైనా పునఃప్రతిష్ఠించడం మనందరి బాధ్యత . ఆ బాధ్యతను ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తుందనే విశ్వాసం నాకుంది. రెండు - హైదరాబాదు నగరం ఈ దేశంలో వున్న, ఈ సమాజంలో వున్న వైవిధ్యానికి, జాతీయతకి, ఎల్లలు, సరిహద్దులు లేనటువంటి ద్వేషరహిత సమాజానికి ప్రతీకగా వుంది. ఈ నగరాన్ని, ఈ నగర ప్రజలను, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న అన్ని ప్రాంతాలను కాపాడుతామనే నిశ్చయాన్ని, స్థిర సంకల్పాన్ని, రాగద్వేషాలకు అతీతంగా కాపాడతామని, భయం, పక్షపాతాలకు అతీతాలకు నిర్వహిస్తామనే విశ్వాసాన్ని ప్రభుత్వం మాటల్లోనే కాదు చేతల్లో కూడా చూపించవలసిన అవసరం వుంది. దానికి సహకరించవలసిన బాధ్యత మా అందరి మీదా వుంది సభ బయట గానీ , సభ లోపల గానీ. మూడు - ఇదొక **defining moment.** జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. ఇప్పటికైనా ఒక దేశమో, ఒక రాజ్యాంగమో, ఒక ప్రభుత్వమో, అందరికీ సమానంగా వర్తించే ఒక చట్టమో ఉందా లేదా? తేల్చుకోవలసిన అవసరం వుంది. నోటితో నవ్వి నోనటితో వెక్కిరిస్తే లాభం లేదు. మన మాటలు, మన చేతలు కలిసివుంటేనే ప్రజలు హర్షిస్తారు, అప్పుడే ఆ మాటలకు గౌరవం, ఆ గొంతుకు ఆ బలం వస్తుంది. చాలామంది ప్రస్తావించారు, నేను ఇప్పుడు వాటిని చెప్పదలుచుకోలేదు. కానీ ఈ జాతి నిర్మాణం చేసిన పెద్దలందరూ ధైర్యంగా, కీలకమైన సమయాలలో తాత్కాలికంగా రాజకీయంగా దెబ్బ తగిలినా... నా రాజకీయానికి తగిలిన దెబ్బకంటే నా దేశానికి జరిగే మేలే చాలా ముఖ్యమని గుర్తించి త్యాగాలకు సిద్ధపడ్డారు. ఇప్పుడు సమయం ఆసన్నమైంది. తక్షణమే ఏ మాత్రం ఆలస్యం చేయకుండా ఇప్పటి వరకు జరిగిన నాలుకాలన్నింటికీ స్పష్టి చెప్పి ఈ దేశ ప్రయోజనాలు, ఈ రాష్ట్రం లో వున్న అన్ని ప్రాంతాల ప్రజల ప్రయోజనాలు, ఈ దేశంలో అన్ని ప్రాంతాల నుంచి ఇక్కడికి వచ్చిన ప్రజల ప్రయోజనాలు, వాటన్నింటినీ దృష్టిలో ఉంచుకుని, రాజ్యాంగానికి అనుగుణంగా ఒక నిర్ణయం వెంటనే చేసి, పటిష్టంగా దాన్ని అమలుచేసే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. ఇది కేవలం ప్రభుత్వం మాత్రమే చేస్తే చాలదు. తాబట్టిన కుందేలుకు మూడే కాళ్లు అని పార్టీలు వ్యవహరించి, బయట ఒక మాట, లోపల ఒక మాట మాట్లాడి, ప్రజలను రెచ్చగొట్టే తతంగం చేసి తర్వాత సైవేటుగా ఇంకొక మాట మాట్లాడితే లాభం లేదు . ఇప్పటికైనా సరే సంయమనంతో, సామరస్యంతోనే పరిష్కారాలు సాధ్యమవుతాయని రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాల పార్టీలు, రాష్ట్రంలో ఎలాంటి అభిప్రాయం వున్నా, భావావేశాలున్నా, అభిప్రాయ భేదాలున్నా కూడా సామరస్యం అవలంబించకపోతే అది ప్రమాదానికి దారి తీస్తుంది. తాత్కాలిక ప్రయోజనాల కోసం, ఓటు బ్యాంకు కోసం, దేశ ప్రజల భవిష్యత్తుకు సమాధి కట్టే రాజకీయం నుంచి, దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాల కోసం, అవసరమైతే తాత్కాలికమైన రాజకీయ ప్రయోజనాలను ప్రక్కకు బెట్టే రాజకీయం రావాలి.

అధ్యక్షా, చివరగా - సామాన్య ప్రజలు . ఇది కేవలం రాజకీయ పార్టీలు, నాయకుల తప్పు మాత్రమే కాదు. భావావేశాలకు గురై, ఆగ్రహ జ్వాలల్లో వున్నప్పుడు మంచి చెడూ, ఉచితానుచితాలు లేకపోతే తండ్రి అని చూడం, కన్నతల్లి అని చూడం, తోడబుట్టిన చెల్లెలని చూడం, మానవత్వం మరచిపోతాం . ఇప్పటికైనా రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రాంతాలు కళ్లు తెరవాలి. ద్వేషాన్ని, మాతృర్యాన్ని, హింసను విడనాడాలి.

మ.2.00

అన్నింటినీ మించి జీరో నమ్ గేమ్ పాలిటిక్స్ వదలాలి. ఒకరికి లాభం అయితే, మరొకరి నష్టం, కాబట్టి వాడికి లాభం రాకుండా వాడి కళ్లు పొడిచేస్తాను అనే పరిస్థితి కాకుండా చేయాలి. జాతి నిర్మాతల్లో ఒకాయన అన్నారు - If India loses, who will win ? భారతదేశమే ఒడిపోతే ఎవరు గెలుస్తారు? If India wins, who loses? ఈ దేశమే గెలిస్తే నష్టం ఎవరికి అని? అది గుర్తిస్తారని ఆశిస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MRS. CHRISTINE LAZARUS: Sir, first, let me thank you for giving me this opportunity.

Sir, we are all aware and feel sorry about the unfortunate incidents that took place following Million March Rally which was conducted on Tank Bund and which has resulted in desecration and destruction of statues erected in memory of our great leaders. Sir, it is only due to ignorance such condemnable acts have been perpetrated.

Sir, I definitely hope that our Government will restore the desecrated statues in their original form, in their respective places. Sir, people in Hyderabad have already been terribly tired with bundhs, protests etc. We are all patiently bearing these things because they are democratic in nature. But Sir, it is equally our duty to protect our own culture and its greatness.

Sir, we often talk about our rights conveniently forgetting what our responsibilities are. Sir, the speaker who preceded me talked about our fundamental duties as citizens, as enshrined in our Constitution, under Article-51(a). It fact it was the wonderful point that I want to mention in my speech. I personally think that if effort had been made by us to embed this provision in the

minds of our children, an incident such as Million March would not have been taken place.

Sir, it was so unfortunate that statues of great people like Sir Arthur Cotton have been desecrated. Sir, I would also like to utilize this occasion to describe as to what happened to Sir Arthur Cotton when he went back to England. The rulers there chopped off his hands, grousing the ever remembering work he did to the people of this country. Sir, it is so unfortunate that his statue had also desecrated out of ignorance.

Sir, we are giving scholarships to our students but not teaching the values of life to them for which these great people have sacrificed their lives. Sir, through you, I would appeal to every Member of this House, cutting across party lines that they should strive hard to bring in harmony among one another and try their best to see that overall public interest should be upheld and properties should be protected.

Sir, I once again thank you for giving me this opportunity.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు (కుప్పం) : అధ్యక్షా, ఈ రోజు మనందరం ఈ హౌస్‌లో ఈ విధంగా మాట్లాడవలసి వస్తుందని అనుకో లేదు. చాలా మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. చాలా విషయాలు చెప్పారు. ముఖ్యంగా ఏవైతే విగ్రహాలున్నాయో, ఈ విగ్రహాలన్నీ కూడా చరిత్రలో చిరస్థాయిలో మిగిలిపోయే వ్యక్తులవి. ఇప్పుడు ఉండేవారికి కాకుండా భావితరాలకు ఆదర్శంగా ఉండే వ్యక్తులు. వారి, వారి ఫీల్డ్‌లో చూస్తే ఊహించినటువంటి చరిత్ర సృష్టించిన మహానుభావులు. చాలా మంది డీటెయిల్స్ చెప్పారు. నేను వాటి జోలికి పోవడం లేదు. అన్నమయ్య, ఎర్రాప్రగడ, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు, సర్ ఆర్థర్ కాటన్, సిద్ధేంద్ర యోగి, పల్నాటి బ్రహ్మనాయుడు, ముట్నూరి కృష్ణారావు, కందుకూరి వీరేశలింగం, త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి, సర్ ఆర్థర్ కాటన్, బళ్లారి రాఘవ, గురజాడ అప్పారావు, రఘుపతి వెంకయ్య విగ్రహాలు పూర్తిగా ధ్వంసం చేశారు. అదే మాదిరిగా నేను ఈరోజు అక్కడికి వెళ్లాను. ఆ ప్రాంతమంతా కళావిహీనంగా తయారయ్యింది. సి.ఆర్. రెడ్డి, శ్రీ శ్రీ, గుర్రం జాషువా, క్షేత్రయ్య, నన్నయ్య, సురవరం ప్రతాప రెడ్డి, మహియుద్దీన్ వంటి విగ్రహాలు పాక్షికంగా డ్యామేజ్ అయ్యాయి. ఈ రోజు ఏ వ్యక్తిని చూసినా సమాజంలో, వారి వారి విధానాల వల్ల, వారు చూపించిన చొరవ వల్ల, అనేక రంగాలలో వారు చేసిన కృషి వల్ల ఆదర్శంగా మిగిలిపోయారు. అలాంటి వ్యక్తుల విగ్రహాలను ఈ రోజు విరగగొట్టడం, వగలకొట్టడం చాలా దారుణం. దీనిని మా పార్టీ తరపున తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాము. అదే విధంగా మీడియా పైన దాడులను చూసాము. చాలా భయంకరంగా కేమెరాలను హుస్సేన్‌సాగర్‌లో పడేయడం, ఇంకొక పక్క లైవ్ వెహికిల్స్‌ని పూర్తిగా కాలేయడం జరిగింది. దీనిని మా పార్టీ

తరపున కండెమ్ చేస్తున్నాము. ఈ రోజు మనందరం గుర్తుపెట్టుకోవలసిందేమిటంటే, ఈ రోజు మేము ఎన్ని మాట్లాడినా, ఎన్ని విషయాలు చెప్పినా, ప్రభుత్వం అనేది చాలా ముఖ్యం అధ్యక్షా. పార్టీల పరంగా దీనిపై అనేక విషయాల మీద మాట్లాడారు. ఇప్పుడు అన్ని రాజకీయ పార్టీల వారు మాట్లాడారు. ఎం.ఐ.ఎం, సి.పి.ఐ.యం, సి.పి.ఐ, లోక్ సత్తా సభ్యులు మాట్లాడారు. ఈ రోజు కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు మాట్లాడారు. మా సభ్యులు మాట్లాడారు. కొంత మంది కాంగ్రెస్ సభ్యులు, మా పార్టీ సభ్యులు, టి.ఆర్.ఎస్ పార్టీకి చెందిన సభ్యులు బయట ఉన్నారు. ఈ సున్నితమైన విషయం పైన ఈ రోజు పార్టీలలో భేదాభిప్రాయాలున్నాయి. అదే మాదిరిగా పార్టీలు కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకున్నాయి. ఈ రోజు ప్రభుత్వం అనేది చాలా ముఖ్యం. మేము ఎన్ని చెప్పినా ప్రభుత్వం ఒక స్పష్టమైన వైఖరితో ముందుకు వెళ్లవలసిన అవసరం ఉంది. ఇక్కడ అన్ని పార్టీల సభ్యులూ ఉన్నాము. అన్ని రాజకీయ పార్టీలు మాట్లాడిన తరువాత మా పార్టీ పరంగా కూడా మేము మా యొక్క స్టాండ్ ని చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. కొంత టైం ఇవ్వమని మిమ్మల్ని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాము. ఇక్కడ ఎమోషనల్ గా కాకుండా, మనందరం ప్రాక్టికల్ గా దేశ ప్రజానీకానికి అర్థమయ్యే విషయంగా చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. చాలా మంది సభ్యులు చెప్పిన దానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. సమాజం, దేశం మనకి ముఖ్యం. అదే విధంగా రాజకీయ పార్టీలు కూడా అవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ముందుకు వెళ్లవలసిన అవసరం ఉంది. ఫస్ట్, నిన్నటి ఇన్సిడెంట్ గురించి ఒక విషయం మీ ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. నేను కూడా కాస్తో, కూస్తో 9 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న వ్యక్తిని కాబట్టి చెప్పాలి. దీని పైన అవగాహన ఉంది కాబట్టి చెప్పాలి. ఈ రోజు కోదండరామ్ గారు కాలి ఇచ్చారు. పిలుపు ఇచ్చినప్పుడు ఆయన చాలా స్పష్టంగా, మేము ట్యాంక్ బండ్ పైన మిలియన్ మార్చ్ పెడతామని చెప్పారు. చెప్పిన తరువాత గవర్నమెంట్ పర్మిషన్ ఇవ్వలేదని హోమ్ మినిస్టర్ గారు సమాధానంలో చెప్పారు. వాళ్లు కోర్టుకి కూడా వెళ్లారు. కోర్టు కూడా చాలా స్పష్టంగా గవర్నమెంట్ నే హ్యండిల్ చేయమని చెప్పడం జరిగింది. చాలా మందిని అరెస్ట్ చేశారు. గవర్నమెంట్ యొక్క అధికారాన్ని ఉపయోగించుకొని మీరు ఏమి చేయాలి? లా అండ్ ఆర్డర్ మెయింటెయిన్ చేయడం కోసం నిర్ణయాలు తీసుకునే స్వేచ్ఛ మీకు ఉంది. నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి, శాంతిని పరిరక్షించాలి, లా అండ్ ఆర్డర్ ని మెయింటెయిన్ చేయాలి. అయితే అధ్యక్షా, ఇక్కడ జరిగింది మీరు చూస్తే మార్నింగ్ విగ్రహాలను పడగొట్టబోతున్నారు కాబట్టి మేము అక్కడ సెక్యూరిటీ పెడుతున్నాము, పోలీసు ప్రొటెక్షన్ పెట్టాము అని పోలీసులు స్పష్టంగా చెప్పారు. అది చెప్పిన తరువాత తెలుగుదేశం పార్టీ ఎం.ఎల్.ఎలు ఇక్కడ నుండి బయలుదేరితే మీరు అరెస్ట్ చేశారు. టి.ఆర్.ఎస్ ఎం.ఎల్.ఎలను కూడా అరెస్ట్ చేశారు. ఇంకొక పక్క కోదండరామ్ గారిని కూడా అరెస్ట్ చేశారు. మిగిలిన వారిని కూడా అరెస్ట్ చేశారు. అదే విధంగా కె.సి.ఆర్, మధుయాస్కి వెళ్తే ఒక డి.సి.పి ఎస్కార్డ్ ఇచ్చి తీసుకుపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. బి.జె.పి లీడర్స్ కిషన్ రెడ్డి గారిని, బండారు దత్తాత్రేయ గారిని తీసుకెళ్లారు. చట్టం అనేది, రూల్స్ అనేవి అందరికీ ఒకటిగా ఉంటే ప్రభుత్వం పైన, పోలీసుల పైన విశ్వాసం పెరుగుతుంది. అట్లా కాకుండా ఒక్కొక్కరికీ ఒక్కొక్క విధంగా పెడితే ఏ విధంగా మెసేజ్ వెళ్తుందో మీరు ఆలోచించుకోవాలి. ఎవరైతే కాలి ఇచ్చారో ఆ వ్యక్తిని మీరు అరెస్ట్ చేశారు. కొంతమందిని పోనిచ్చారు. ప్రొహిబిటెడ్ ఏరియా అని మీరు ఇప్పుడు కూడా చెప్పారు. మంత్రి గారిచ్చిన సమాధానంలో అది ప్రొహిబిటెడ్ ఏరియా అని, ప్రొహిబిట్ చేసామని చెప్పినప్పుడు కొంత మందిని మీరు ఏ విధంగా లోపలకి తీసుకెళ్లారో మీరే ఆలోచించుకోవాలి. ఫైనల్ గా స్టాట్యూస్ ని మీరు కాపాడలేకపోయారు. మార్నింగ్ స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు. ఆ స్టాట్యూస్ ని పగలగొట్టినప్పుడు మీరు ఎక్కడా దానిపైన శ్రద్ధ చూపించలేదు. కాంట్రాడిక్షన్స్ ని చూస్తే, కోదండరామ్ గారు చెప్పారు, పోలీసులే మస్టిలో వచ్చి ఇవన్నీ చేశారని వారు చెప్పడం. డి.జి.పి గారు యాంటీ సోషల్ ఎలిమెంట్స్ వచ్చారు, అసాంఘిక శక్తులు వచ్చాయి కాబట్టి ఇవన్నీ జరిగాయని చెప్పి పరిస్థితికి వచ్చారు. నేను ఒకటి అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు ఉన్నారు, ఇది సున్నితమైన

సమస్య ఇది జరుగుతుంది. అక్కడ ఎవరైతే ఆర్గనైజర్స్ ఉన్నారో వారిని పిలిపించి మీరు మాట్లాడుతున్నారా? నిర్దిష్టమైన సలహాలు తీసుకొని మీరు చేశారా? అలాంటివి అయితే ఇవి ఎక్కడా చూసే పరిస్థితి లేకుండా ఉంటుంది.

మ.2.10

ఇదే కాకుండా ఇంకొక పక్కన చాలా ప్రావర్సిస్ను డ్యామేజ్ చేశారు. ఇదే కాకుండా అసలు ఈ అంశంలో పూర్వపరాలు చూస్తే రాష్ట్రంలో రాజకీయంగా దాడులు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో చూస్తే ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో డా.జనార్థనరెడ్డి గారి మీద దాడి చేయడం, శాసన సభ ప్రాంగణంలో డా.జయప్రకాశ్ నారాయణ గారి మీద దాడి చేయడం, మా పార్టీకి చెందిన నిజామాబాద్ జిల్లా జుక్కల్ శాసనసభ్యుల మీద దాడి చేయడం, ములుగులో సీతక్క మీద దాడి చేయడం, నల్గొండ జిల్లా తుంగతుర్తిలో నర్సింహులు మీద దాడి చేయడం, తెలుగుదేశం పార్టీ మహబూబ్ నగర్ జిల్లా అధ్యక్షుడు మనోహర్ ఇంటి మీద దాడి చేయడం జరిగింది. ఈ దాడులన్నింటినీ చూస్తే రాజకీయంగా కొంత మంది, కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు కావాలని చేసినపుడు కూడా మీరు సరిగా చర్యలు తీసుకోలేకపోయారు. అందువలననే ఇలాంటి సమస్యలు మరలా మరలా వస్తున్నాయి. సమస్య ఇంకా జటిలమైంది. వివిధ రాజకీయ పార్టీలకు చెందిన కొంత మంది మిత్రులు ఇంతకు ముందే చెప్పారు. 2004 ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో తెలంగాణ అంశాన్ని కాంగ్రెస్ పార్టీ పొందుపరచింది. ఈ రోజు వెంకటరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ 2004లో టిఆర్ఎస్ తో అలయెన్స్ పెట్టుకున్నామని చెప్పారు. చాలా జరిగాయి, వాటి గురించి నేను మాట్లాడడం లేదు. తరువాత 2009లో మేమేమి చేశామో, అది కూడా కొంతమంది మిత్రులు చెప్పారు. అవన్నీ చరిత్ర. దానిలో ఎవరికీ అనుమానం లేదు. మిత్రులు ఒకటే గారు ఒక మాట చెప్పారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం 2009 డిసెంబర్ 9వ తేదీన ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నది, తరువాత 23వ తేదీన మరలా ఆ నిర్ణయాన్ని మార్చుకున్నది. దీని పర్యవసాసంగా కొంత మంది తెలంగాణవాదులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. అనేక విధాలుగా పోరాటాలు చేశారు. దానిపైన కూడా మేం ఎన్నో సార్లు చెప్పాం. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనకు ఆత్మహత్యలు పరిష్కారం కాదని, సంయమనం పాటించడం మేం కోరాం. శాంతియుతంగా పోరాడమని, నిరంతర పోరాటం నష్టం లేదని, ఆత్మహత్యలు మాత్రం చేసుకోవద్దని, సమస్యకు ఆత్మహత్యలు పరిష్కారం కాదని చాలా సార్లు చెప్పాం. ప్రజలకు పదే పదే విజ్ఞప్తి చేశాం. అదే మాదిరిగా ఇంకొక పక్క చూస్తే ఇదే సభలో గత సమావేశంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన ఉద్యమంలో పాల్గొన్న విద్యార్థుల మీద పెట్టిన కేసులు ఎత్తివేయమని మా పార్టీ తరపున చాలా స్పష్టంగా చెప్పాం. కొంత మంది విద్యార్థులు ఆవేశకావేశాలతో ఉద్యమంలో పాల్గొన్నా, వారు చదువుకొంటున్న విద్యార్థులు కాబట్టి వారిని హింసించడం కరెక్ట్ కాదని, కేసులు నితీడ్రా చేయమని చెప్పాం. అప్పుడు ప్రభుత్వం కేసుల ఉపసంహరణకు ముందుకు రాలేదు. మా పార్టీతోపాటు మిగిలిన పార్టీలు కూడా కేసుల ఉపసంహరణ కోరాయి. కానీ అప్పుడు కేసులు ఉపసంహరించేందుకు ప్రభుత్వం ముందుకు రాలేదు. ఆ రోజు ముందుకు రాకుండా అనంతరం మీ పార్టీ పార్లమెంటు సభ్యులు 12 గంటలో, 14 గంటలో నిరవధిక నిరాహార దీక్ష చేస్తే మీరు కేసులన్నీ ఉపసంహరిస్తామని స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు.

(కేసులు డ్రాప్ చేయమని మీరు కూడా చెప్పారు, కాగ్నిజబుల్, నాన్ కాగ్నిజబుల్ తేడా లేకుండా చేస్తారా అని కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు శ్రీ త్రైనాల విజయకుమార్ అన్నారు)

(అంతరాయం)

ఆ విషయమే చెబుతున్నాను. మేం ఆ రోజు జరిగిన సంఘటనపై ఈ సభలో డిమాండ్ చేసినపుడు మీరు కేసులను విత్ డ్రా చేయకుండా మీ పార్టీ పార్లమెంటు సభ్యులు నిరాహార దీక్ష కొన్ని గంటలు చేయగానే చేశారంటే మీకు అధికారం ఉంది కాబట్టి ఆ అధికారాన్ని ఉపయోగించుకొని చేశారని చెబుతున్నాను. ఇంతకు ముందు మాట్లాడిన జయప్రకాశ్ నారాయణ గారు, బహుశా గారు, మిగిలిన సభ్యులు చెప్పినట్లు ఈ అంశంలో సమస్య, రాజకీయాలు రెండూ ఇమిడి ఉన్నాయి. ఆ విషయం అందరూ గుర్తుంచుకోవాలి. మీకు రాజకీయ ప్రయోజనాలు కావాలని మీరు ఆలోచిస్తే మిగిలినవారు మాత్రం కావాలని ఎక్స్ పోజ్ చేయాలనుకోవడం కరెక్ట్ కాదు. రాష్ట్రంలో, దేశంలో మీ పార్టీయే అధికారంలో ఉంది. ప్రజలు మీకు అధికారం ఇచ్చారు. అధికారం ఇచ్చినపుడు నిర్ణయాలు చేయడం గానీ, చర్యలు తీసుకోవడం మీ పరిధిలోనిది. బ్యాంక్ బండ్ పైన జరిగిన సంఘటన పట్ల, మీరు చేసిన తప్పులు మేం సభలో చెప్పగలం తప్ప మేం మీ నిర్ణయాలను ప్రభావితం చేయలేం. మమ్మల్ని కూడా ఎన్నో సార్లు చిన్న చిన్న విషయాలపై అరెస్ట్ చేశారు. మీరు ఏమి చేయాలని నిర్ణయించుకొన్నారో అదే చేస్తున్నారు. మీరు చేసినది కరెక్ట్ అవునో కాదో చెప్పే అవకాశం మాకు ఉంటుంది. ప్రతి పార్టీకి సిద్ధాంతాలు ఉంటాయి. ప్రజలు ఎవరిని ఆదరిస్తే వారు మరలా అధికారంలోకి వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. మీరు తప్ప చేస్తే మేం ఎన్నో సార్లు కండెమ్ చేశాం. ఆందోళనల్లో చాలా ఆస్తులను ధ్వంసం చేశారు. ప్రైవేట్ ఆస్తులు నష్టపరచడం కరెక్ట్ కాదని చాలా సార్లు కోరాం.

తెలంగాణ ఉద్యమ నేపథ్యంలో 2009 డిసెంబర్ 9వ తేదీన, 23వ తేదీన కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రకటనల పర్యవసానంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం శ్రీకృష్ణ కమిటీని నియమించింది. ఆ కమిటీకి దాదాపు రూ.20 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అయిందని చెప్పారు. శ్రీకృష్ణ కమిటీ తన రిపోర్టును కేంద్రానికి సమర్పించింది. ఆ రిపోర్టు పైన చర్యలు తీసుకోవలసినది కేంద్ర ప్రభుత్వమే. నిన్న ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ ఒక మాట చెప్పారు. శ్రీకృష్ణ కమిటీ రిపోర్టుపైన యాక్షన్ తీసుకోవలసింది కేంద్రమే, నాకు ఏమీ సంబంధం లేదనే విధంగా చెప్పారు. ఇప్పుడు వచ్చిన సమస్యను మీరు రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం వాడుకోవాలని చూస్తున్నందున సమస్య ఇంకా జటిలమవుతుంది తప్ప సమస్యను పరిష్కరించలేకపోతున్నారు. అధికారంలో ఉండి మీరేమి చేయాలో మేం చాలా సార్లు చెప్పాం. తెలుగుదేశం పార్టీని బలహీనపరచడానికి ఎంతో మంది ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశారు. చాలా మంది ఈ రాష్ట్రంలో రాజకీయ పార్టీలు పెట్టారు, కానీ ఆ పార్టీలు మనుగడ సాగించలేకపోయాయి. మొట్టమొదటిసారిగా ఎన్.టి.రామారావు గారు తెలుగువారి ఆత్మ గౌరవం కోసం, రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు కాపాడడం కోసం తెలుగుదేశం పార్టీని స్థాపించారు. అంతే కాకుండా ఆయన రాజకీయ పార్టీని స్థాపించింది తెలుగువారి ఆత్మగౌరవాన్ని కాపాడాలనే ఉద్దేశంతో, బడుగు బలహీన వర్గాలకు రాజకీయంగా అండగా ఉండాలని, రాష్ట్రంలోని పేదలకు అండగా ఉండి అన్ని విధాల వారిని అభివృద్ధి చేయాలని స్థాపించారు. ఇక్కడ ఒక విషయం గుర్తు పెట్టుకోవాలి. తెలుగుదేశం పార్టీ స్థాపించి ఇప్పటికి 29 సంవత్సరాలైంది. అందులో దాదాపు 17 సంవత్సరాలు తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉంది. మీరు 12 సంవత్సరాలు అధికారంలో ఉన్నారు. ఈ చారిత్రక నిర్ణయాన్ని మనమందరం గుర్తుంచుకోవాలి. మీరేమి చేస్తున్నారో రాష్ట్ర ప్రజానీకమంతా చూస్తున్నారు. వారికి తెలియాలి. మా మిత్రులు ఒక స్టాండ్ చెప్పారు. నేను మిమ్మల్ని విమర్శించడంలేదు. వాస్తవాలు

చెబుతున్నాను. 29 సంవత్సరాలలో రాష్ట్రంలోని రెండు ప్రాంతాలు అనగా తెలంగాణ, సీమాంధ్రలలో తెలుగుదేశం పార్టీని ప్రజలు ఆదరించారు. తెలంగాణ ప్రాంతం గానీ, సీమాంధ్ర ప్రాంతం గానీ రాష్ట్ర ప్రజలందరూ తెలుగుదేశం పార్టీని ఆదరించారు. ఆ విధంగా మాకు అధికారం ఇచ్చారు. మాకు గత ముప్పై సంవత్సరాల నుంచి సహకరించి సపోర్ట్ చేశారు.

మ.2.20

అధ్యక్షా, ఒక పార్టీ అధ్యక్షుడిగా నాకు ఒక బాధ్యత కూడా ఉంది. ఈ రాష్ట్రంలో ఏ వ్యక్తికీ దక్కని గౌరవం ఎక్కువ సమయం ముఖ్యమంత్రిగా ఉండే అవకాశం రెండు ప్రాంతాల ప్రజలు నాకిచ్చారు. ఆ విధంగా ఆదరించారు, గౌరవించారు. అందుకనే నన్ను గానీ ఎన్టీ రామారావు గార్ని గానీ గౌరవించినంతగా తెలుగు ప్రజానీకం మిమ్మల్నెవర్ని గౌరవించ లేదు. మీ పార్టీలో ఏ నాయకుణ్ణి గౌరవించ లేదు. ఇది యదార్థం, ఇది చరిత్ర. ఆ చరిత్రే ఇక్కడ చెబుతున్నాను. అందువల్లే మా మీద బాధ్యత ఉంది. ఆ బాధ్యతనే ఇక్కడ చెబుతున్నాను. అయితే ఈ రోజు తెలుగుదేశం పార్టీని కాపాడుకోవలసిన బాధ్యత..... ఇప్పుడు కూడా శైలజానాథ్ గారు నేను బయట వుంటే ఏదో మా ఎంపీలు, మా ఎంఎల్ఎలు ఏదో చేశారని మాట్లాడారు. మా ఎంఎల్ఎలు కాదు, మీ ఎంపీలైతే పార్లమెంటులో ఎప్పుడూ జరగని విధంగా నోటికి నల్ల గుడ్డలు కట్టుకుని పార్లమెంటులో ప్రదర్శన చేస్తూ సాక్షాత్తు మీ ప్రధానమంత్రి గారు, మీ పార్టీ అధ్యక్షురాలు సోనియా గాంధీ గారు, ప్రణబ్ ముఖర్జీ గారు చెప్పినా కూడా వినకుండా పోడియం వద్దకు వచ్చే పరిస్థితికి వచ్చారు. స్పీకర్ గారు వార్నింగ్ ఇచ్చే పరిస్థితి కూడా వచ్చింది. ఇంకొక ప్రక్క ప్రతిపక్ష నేత కూడా దీన్ని కండెమ్ చేసి పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ విషయాన్ని మీరు మర్చిపోతున్నారు.

మీరు ఈ సమస్య పరిష్కారం చేయవలసిన వ్యక్తులు. బాధ్యతారాహిత్యంగా మాట్లాడి కావాలని ఎదుట వాళ్ల మీద విమర్శలు చేస్తే తప్పించుకోలేరు. నేను ఒక పార్టీ అధ్యక్షుడిగా వదే వదే చెప్పాను. తెలుగుదేశం పార్టీ తెలంగాణలో గానీ, సీమాంధ్రలో గానీ ఒక చారిత్రక అవసరంతో వచ్చిన పార్టీ. ప్రపంచంలో తెలుగు వారికి ఎక్కడ ఇబ్బంది కలిగినా వారి కోసం పోరాడే ఏకైక పార్టీ తెలుగుదేశం పార్టీ. ఈ రోజు ఆల్ ఇండియా పార్టీగా కాంగ్రెస్ పార్టీ ఉండవచ్చు. ఢిల్లీలో ఏమి చెబితే అది మీరు చేయవచ్చు. కానీ తెలుగుదేశం పార్టీ తెలుగు వారి మనోభావాల ప్రకారం తెలుగు వారి ఆత్మగౌరవాన్ని పెంచడం కోసం, తెలుగు వారిని ప్రపంచం మొత్తం ప్రమోట్ చేయడం కోసం, ఎవరికి ఎక్కడ ఇబ్బంది వచ్చినా వారి తరపున పోరాడటం కోసం పెట్టుకున్న పార్టీ కాబట్టి ఆ బాధ్యత మా మీద ఉంది. అయితే ఇక్కడ బడుగు, బలహీన వర్గాల ప్రజలున్నారు. వారికి అండగా నిలబడింది తెలుగుదేశం పార్టీ. వెనుకబడిన వర్గాలకు అండగా నిలబడిన పార్టీ తెలుగు దేశం పార్టీ. ఒక్క విషయం మనం ఆలోచించుకోవాలి. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా హైదరాబాద్ లో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను మీరు ఒకసారి చూస్తే మీ అందరి కంటే నాకు ఎక్కువ బాధ్యత ఉంది. ఇలాంటి సంఘటనలు జరిగినప్పుడు మీ అందరి కంటే నాకు ఎక్కువ ఆవేదన, బాధ ఉంటుంది. ఎందుకంటే ప్రతి అభివృద్ధి కార్యక్రమం వెనుక ఎంత శ్రమ పడ్డామో, ఎంత కష్టపడ్డామో నాకు తెలుసు. ఆ రోజు నాతో పనిచేసిన వాళ్లకు తెలుసు.

ఈ రోజు ప్రపంచంలోని ఉత్తమ ఎయిర్పోర్టుల్లో 5వ స్థానం హైదరాబాద్ ఎయిర్పోర్టుకు వచ్చిందంటే, ఆ రోజు ఆనాటి ప్రధానమంత్రితో 32 మీటింగులు పెట్టుకుని గ్రీన్ ఫోర్డ్ ఎయిర్ పోర్టుగా హైదరాబాద్ కు తీసుకు వచ్చిన ఘనత తెలుగుదేశం పార్టీది. అధ్యక్షా, ఓవైసీ గారు చెప్పలేదు గానీ వారు గుండె మీద చెయ్యి వేసుకుని

చెప్పాలి. హైదరాబాద్ లో ఏవన్నా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరిగాయంటే, సైబరాబాద్ సిటీ వచ్చిందంటే, ఇంటర్నేషనల్ ఎయిర్పోర్టు వచ్చిందంటే, హైటెక్ సిటీ వచ్చిందంటే, మైక్రోసాఫ్ట్ కాకుండా, ఐఎస్బి కాకుండా, బయో టెక్నాలజీ పార్కు కాకుండా ఏది వచ్చినా అది తెలుగు దేశం పార్టీ చొరవతో వచ్చిందే తప్ప ఇంకొకటి కాదు. మీరు కాస్మోపాలిటన్ సిటీ అవన్నీ చెప్పారు. తప్ప ఏ పీరియడ్ లో వచ్చాయో ఎవరి వల్ల వచ్చిందో మీరు రాజకీయ కారణాల వల్ల మీరు చెప్పలేకపోయారు (శ్రీ అక్షరుద్దీన్ ఓవైసీ సుద్దేశించి) గానీ మీ మనసుకు తెలుసు. రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి తెలుసు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : చంద్రబాబు నాయుడు గారూ ఇప్పుడది సందర్భం కాదు గదా. **Where is the need to mention it? You need not have to say that.**

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు : మీ ద్వారా వారికి చెబుతున్నాను అధ్యక్షా. బ్యాక్ వర్డ్ ఏరియాల అభివృద్ధి గురించి కూడా నేను చాలాసార్లు చెప్పాను. ఇదే సభలో కూడా నేను ఛాలెంజ్ చేసాను. బ్యాక్ వర్డ్ ఏరియాల్లో ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ వచ్చినా, స్కూళ్లు గానీ, కాలేజీలు గానీ ముఖ్యంగా ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు గానీ, మెడికల్ కాలేజీలు గానీ, రోడ్లు గానీ, హాస్పిటల్స్ గానీ ఏమీ వచ్చినా అవన్నీ తెలుగుదేశం పార్టీ హయాంలో వచ్చాయి తప్ప ఇంకొకటి కాదు. ఈ రాష్ట్రంలో జరిగే పరిణామాల వల్ల మీ అందరికంటే ఎక్కువగా మొట్టమొదట బాధపడే వ్యక్తిని నేను. మొదటి సారి ఎన్నికైన ఎంఎల్ఎలకు కష్టాలు తెలియవు. ఏమీ చేసామో చరిత్ర చూస్తే తప్ప. ఇప్పుడు మనం మాట్లాడుకునేది వంద సంవత్సరాల కంటే ముందు పని చేసిన వ్యక్తుల యొక్క గుర్తులను, వారి స్ఫూర్తిని మనం పెట్టుకుని ఈ రోజు జరిగిన సంఘటన వల్ల మనం కండెమ్ చేసాం. ఈ రోజు కాటన్ దొర ట్రిటన్ నుంచి వచ్చారు. ఆయన సమాజం కోసం, ప్రజల కోసం చూపిన చొరవ వల్ల ఈ రోజు కూడా ప్రతి ఒక్కరూ గుర్తు పెట్టుకునే పరిస్థితి వచ్చింది. నిన్న జరిగిన విధ్వంసానికి రాష్ట్రం మొత్తం బాధపడిన పరిస్థితి వచ్చింది.

ఈ రోజు మనమందరం ఒక విషయం గుర్తు పెట్టుకోవలసిన అవసరం ఉంది. నేను రెండు కళ్ల తీరే అని ఇప్పుడు కూడా మాట్లాడుతున్నాను. నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. రెండు ప్రాంతాలూ నాకు సమానం. రెండు ప్రాంతాల వాళ్లనూ గౌరవించాల్సిన అవసరం నాకు ఉంది. ప్రజల మనోభావాల ప్రకారం ఇక్కడ గానీ అక్కడ గానీ మావాళ్లు కృషి చేస్తున్నాను. మావాళ్లే కాదు మీవాళ్లు కూడా చేస్తున్నాను. నేను మాత్రం రెండు ప్రాంతాలను సమానంగా చూసుకుంటానని చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. బాధ్యత మీ మీదుంది. నేను ఒక్కటే అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు కేంద్రంలో, రాష్ట్రంలో అధికారంలో మీరున్నారు. శ్రీకృష్ణ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత దానిపైన యాక్షన్ తీసుకోవలసింది మీరు తప్ప ఇంకొకరు కాదు. ఆ విషయమే నేను చెప్పాను. ఇటీవల కేంద్ర ప్రభుత్వం మీటింగుకి పిలిచింది. తెలుగుదేశం పార్టీ మీటింగులకు రాదని చెప్పి కేంద్ర హోం మినిస్టర్ గారు పిలిచిన మీటింగుకు మేము వెళ్లలేదు. భవిష్యత్తులో కూడా రామని చాలా స్పష్టంగా తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున చెప్పాం. ఆ రోజునే నిర్ణయం చేశాం. మీరు ఈ సభలో ఒక విషయాన్ని గుర్తు పెట్టుకోవాలి. మా పార్టీ తరపున మాకు స్పష్టత ఉంది. మేము స్పష్టంగా కేంద్రానికి చెప్పాం. ఈ రోజు మీరు అధికారంలో ఉన్నారు. శ్రీకృష్ణ కమిటీ పైన యాక్షన్ తీసుకోవలసిన బాధ్యత మీ పైన ఉంది. మీరు యాక్షన్ తీసుకుంటే ఈ సమస్యలు రావు. మీరు యాక్షన్ తీసుకుని అనిశ్చిత పరిస్థితులు తొలగించవలసిన బాధ్యత మీపైన ఉంది.

అధ్యక్షా, ఒక్క విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాలి. ఒకప్పుడు ప్రపంచ దేశాల నుంచి ఎవరైనా భారత దేశానికి వస్తే ఢిల్లీ దేశ రాజధాని కాబట్టి ఢిల్లీకి వచ్చేవారు. అక్కడ నుంచి అభివృద్ధి చూడాలంటే బిల్ క్లింటన్

మొదలు కొని, టోనీ బ్లెయిర్ మొదలు కొని ప్రపంచంలో ఏ అధినేత వచ్చినా హైదరాబాద్ కు వచ్చారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వచ్చారు. అది జరిగిన చరిత్ర. నేను ఏమంటున్నానంటే ఈ రోజు అభివృద్ధి ఆగిపోయింది. సంక్షేమం ఆగిపోయింది. ఇన్వెస్ట్ మెంటు రావడం లేదు. చాలా సమస్యలు వచ్చాయి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : నిన్నటి ఇన్సిడెంట్స్ మీద మనం ఫోకస్ చేస్తున్నామండీ.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు : దాని గురించే నేను చెబుతున్నాను. దీనికి కారణం కూడా అందరూ చెప్పారు. మీరు కూడా ఒకటి ఆలోచించాలి. అన్ని రాజకీయ పార్టీలు వాళ్ల స్టాండ్స్ వాళ్ల చెప్పారు. మా పార్టీ స్టాండ్ కూడా మేము ఈ విషయంలో చెప్పాలి. దీనికి ఆరిజన్ ఏమిటి, ఎందుకు జరుగుతున్నాయి అనే విషయాలకు సంబంధించి ఆవేదన, బాధ చెప్పే అవకాశం మాకు కూడా ఉండాలి. నేను కన్క్లూజన్ కు వస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఒక విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాలి.

MR.DEPUTY SPEAKER: Chandrababu Naidu garu, if you need more time, we can take it up on Monday again.

మ. 2.30

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: అయిపోయింది అధ్యక్షా, కన్క్లూడ్ చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ రోజు సమస్య ఎందుకొచ్చిందంటే మీరు అధికారంలో ఉన్నారు. యాక్షన్ తీసుకోవలసిన బాధ్యత మీది. అనేక సందర్భాలలో మేం కొన్ని విషయాలు చెప్పాము. విద్యార్థులపై పెట్టిన కేసుల ఎత్తివేత గురించి ఇదే హౌస్ లో చెప్పాము. మీరు వినకుండా బైట యాక్షన్ తీసుకోగలిగారు. అట్లాగే మేం లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ ను అబాలిష్ చేస్తామని చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. అబాలిష్ చేశాము. మళ్ళీ మీరు అధికారంలోకి వస్తూనే లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ ను తీసుకొచ్చారు. అదే విధంగా 2 జి స్పెక్ట్రమ్ విషయంలో జెపిసి వేయాలని కోరాము. కాని 40, 50 రోజుల తరువాత జెపిసిని వేసే పరిస్థితికి వచ్చారు. రైతుల సమస్యలను ప్రస్తావించినా కూడా ఒక్క స్టేప్ కూడా ముందుకు వేయకుండా వారిని ఆదుకునే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. అదే మాదిరిగా ఫీ రీయింబర్స్ మెంట్ విషయంలో కూడా ఇలాగే జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్.భట్టి విక్రమార్క: అధ్యక్షా.....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: హీ ఈజ్ కన్క్లూడింగ్ ..... చంద్ర బాబు నాయుడు గారూ కంక్లూడ్ చేయండి .....

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: మీరు రాజకీయ ప్రయోజనాలు వచ్చే పనులన్నీ చేస్తున్నారు. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఒక హీట్రెడ్ కాంపెయిన్ స్టార్ట్ అయ్యింది. ఈ రోజున జయప్రకాష్ గారు, ఇంకా కొంతమంది చెప్పినట్లు ఈ హీట్రెడ్ కాంపెయిన్ పరంగా చూస్తే ఎవరెవరి స్టాండ్ వారికుంటుంది. ఎవరెవరి స్టాండ్ వారికున్నప్పుడు వ్యక్తుల మధ్య విభేదాలొస్తున్నాయి. సమాజంలో విభేదాలొస్తున్నాయి. ఇంకొక ప్రక్క ఆస్తులు

విధ్వంసం చేస్తున్నారు. ఇవన్నీ జరుగుతూ ఉంటే చాలా మంది భయపడే పరిస్థితి వస్తుంది. వారి మనో భావాలు దెబ్బ తినే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇది సమాజానికి మంచిది కాదు. కులాల పేరిట, మతాల పేరిట, ప్రాంతాల పేరిట సమాజం విడిపోవడం మంచిది కాదు. వీటన్నిటికీ పరిష్కారం మార్గం మీ చేతుల్లో ఉంది తప్ప ఇంకొకటి కాదు. అందుకనే మేం కోరేది కేంద్రం నిర్ణయం తీసుకోవాలని చాలా స్పష్టంగా చెప్పాం. అధికారం మీకు ఉంది. శ్రీ కృష్ణ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చింది. దాని మీద యాక్షన్ తీసుకోవలసిన బాధ్యత మీది. యాక్షన్ తీసుకొని రాష్ట్రంలో అనిశ్చిత పరిస్థితిని తొలగించి ఈ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయవలసిన బాధ్యత, అభివృద్ధి పథంలో నడిపించవలసిన బాధ్యత కాంగ్రెస్ పార్టీ మీద ఉంది. తొమ్మిది సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా పని చేసిన నేను ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఏమిటి ఈ మాదిరిగా జరుగుతున్నాయని ఒక విధంగా బాధ పడుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న ఒక మంచి కార్యక్రమాన్ని ఏ విధంగా విధ్వంసం చేశారన్న దానిపై బాధ పడుతూ ఏవైతే విగ్రహాలను ధ్వంసం చేశారో అవన్నీ ఇమ్మీడియట్ గా ఎరెక్షన్ చేయించాలి. మనవాళ్లు ఇంకొక విషయం కూడా చెప్పారు. కొంతమంది విగ్రహాలు ఎవరివైతే లేవో తెలంగాణా వారిని కాని ఇంకొకరిని కాని ఆ విగ్రహాలను కూడా అక్కడ పెట్టించడానికి ప్రయత్నం చేయండి. అందులో తప్పు లేదు. కాబట్టి అది కూడా చేయాల్సిన అవసరముంది. మీడియాపై జరిగిన దాడిని కూడా కండెమ్ చేస్తున్నాను. అది పూర్తిగా చట్టవ్యతిరేకం. అది మంచిది కాదు. ఎవరిపాటికి వారు బెదిరిస్తే మీడియా స్వేచ్ఛ పోయే పరిస్థితి వస్తుంది. దానిపై యాక్షన్ తీసుకోవలసిన అవసరముంది. మీడియా వారికి సంబంధించిన కెమెరాలపై ఇతర వాటిపై సప్లై హోరాన్ని చెల్లించాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. అట్లాగే జరిగిన ఘటనపై ఎట్లా జరిగాయి, ఎక్కడెక్కడ ఏమి జరిగింది , ఎవరెవరు చేశారు, ప్రభుత్వం ఏమి చేయగలిగింది, అక్కడండే వ్యక్తులు ఏ విధంగా ప్రవర్తించారు, వీటన్నిటికీ సంబంధించి ఎంక్వయిరీ జరిపించి, ఎవరు బాధ్యులలో వారి మీద ఎకౌంటబిలిటీని ఫిక్స్ చేయాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఫైనల్ గా ఈ సమస్యకు పరిష్కారం కావాలంటే ఒకవైపు గారు, మిగిలిన మిత్రులు చెప్పినట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం శ్రీకృష్ణ కమిటీ నివేదికపై యాక్షన్ తీసుకొని రాష్ట్రంలో ఉన్న అనిశ్చిత పరిస్థితిని తొలగించి తెలుగుజాతిని కాపాడవలసిందిగా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి పి.సబిత : అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన ఘటన పట్ల ఈ హాస్ లో ప్రతిపక్ష నాయకునితో సహా 15 మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. అందరు కూడా జరిగిన ఘటనను ఖండించారు. ప్రభుత్వం కూడా ఖండించడం జరిగింది. మిలియన్ మార్చ్ కు సంబంధించిన ప్రకటనను మొదటి రోజున అంటే ఫిబ్రవరి 26 వ తేదీన కోదండరామ్ గారు మీడియాలో ఒక స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. మార్చి 10వ తేదీన మిలియన్ మార్చ్ నిర్వహిస్తామని, హైదరాబాదును దిగ్బంధం చేస్తామని, జన జీవనాన్ని స్తంభింప చేస్తామని ఒక ప్రకటన ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే ఆ రోజున ట్యాంక్ బండ్ వరకు వస్తామనే మాట తెలియజేయలేదు. హైదరాబాదు, సైబరాబాదు రోడ్ల పైకి రావాలని, ఎక్కడపడితే అక్కడ రోడ్లను దిగ్బంధం చేయాలని, వీలైతే ఎక్కడంటే అక్కడ పెళ్లిళ్లు, పేరంటాల వంటి ఫంక్షన్స్ జరుపుకోవాలని, హైదరాబాదులో ఒక్క రోడ్డు కూడా జనం తిరగడానికి వీలేని విధంగా దిగ్బంధం చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. ఈ రోజున అందరు కూడా నిన్న జరిగిన ఘటనను ఖండించడం జరిగింది. మహనీయల విగ్రహాలను ధ్వంసం చేయడం కాని, మీడియా మీద దాడి కాని, పోలీసులకు గాయాలు కావడం వంటి వాటిపై అందరం ఖండిస్తున్నాం. కాని ఫిబ్రవరి 26న కోదండరామ్ గారు ప్రకటించిన తరువాత ఈ రోజు మాట్లాడుతున్న అన్ని పార్టీల నాయకులు ఒకసారి ఆత్మ విమర్శ చేసుకోవాలి. ఎందుకంటే అందరు కూడా పోలీసుల వడి దానికి మద్దతు తెలిపారు. సాంబశివ రావు గారు మాట్లాడుతూ మేం మద్దతు తెలపకపోయినా అందులో పార్టీసిపేట్ చేశామన్నారు. ఫిబ్రవరి 26 నుండి నిన్నటి వరకు అందరు కూడా తెలంగాణాలోని పది జిల్లాలలోని వివిధ పార్టీలు, సంఘాలు, విద్యార్థి జెఎస్, ఉద్యోగ సంఘాలు

ప్రతి ఒకరు మద్దతు తెలుపుతూ దానిని నిజయవంతం చేయాలని స్టేట్‌మెంట్స్ ఇచ్చి ఉన్నారు. కాని హింసాత్మక ధోరణి వైపు ఎవరూ అడుగులు వేయవద్దని ఒక్కరూ మాట్లాడ లేదు. కాని ఈ రోజు ఇలా మాట్లాడుతున్నారు. ఇంతకుముందు జయ ప్రకాష్ నారాయణ్ గారు మాట్లాడుతూ దాదాపు సంవత్సరంన్నర కాలం నుండి జరిగిన ఘటనలను ఒకసారి నెమరు వేసుకుంటే "తిలా పాపం తలా పిడికెడు" అన్నట్లు అందరికీ బాధ్యత ఉంది. జరిగిన ఘటనను ఈ రోజు అందరం ఖండిస్తున్నాము. ఈ పరిస్థితి రాకూడదని అందరం కోరుకుంటాము. కాని ఒక నున్నితమైన అంశం మీద జరుగుతున్న ఉద్యమం కాబట్టి ఉద్యమకారులు కూడా సంయమనం పాటించాలి. ఇలాంటి ఘటన జరిగినప్పుడు ప్రభుత్వం తరపున పోలీసు శాఖ తరపున తీసుకోవలసిన చర్యలన్నీ తీసుకున్నాము. మిలియన్ మార్చ్ అంటే దాదాపు పది లక్షల మందిని గ్యూదర్ చేయాలని, ఆ రోజు హైదరాబాదు రోడ్లన్నీ దిగ్బంధం చేయాలని, జనాన్ని ఇళ్ల నుండి బయటికి రాకుండా చేయాలని వారు అనౌన్స్ చేయడం జరిగింది. కాని నిన్న పది వేల నుండి పదిహేను వేల వరకు జనం వచ్చివున్నారని మనందరికీ తెలిసిన విషయమే. పది లక్షల మంది నుండి పది, పదిహేను వేల వరకు తగ్గించగలిగామంటే ఉద్యమం చేస్తున్న వారికి శక్తి లేదని కాదు. ప్రభుత్వం తరపున అంతవరకు కట్టడి చేయగలిగామని చెప్పగలను. చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు మాట్లాడుతూ ఇది ప్రభుత్వం ఫెయిల్యూర్ అని, పోలీసు డిపార్ట్‌మెంట్ ఫెయిల్యూర్ అని మాట్లాడడం జరిగింది. అటు నిఘా విభాగం కాని, ఇటు పోలీసులు కాని ఎక్కడ కూడా వైఫల్యం చెందలేదు. జరిగిన ఘటనలు అన్నీ బేస్ చేసుకొని సభలో స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వడం జరిగిందని చెప్పాను. వాళ్లు ఎవరు కూడా మాకు పర్మిషన్ కావాలని అడగలేదు. ప్రభుత్వానికి కాని పోలీసులకు కాని పర్మిషన్ గురించి అపై చేయలేదు.

మ.2.40

కోదండరాం గారు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంటును పత్రికలలో చూసినప్పుడే సిటీ పోలీస్ కమీషనర్ కూడా రిపీటెడ్గా కొన్ని స్టేట్‌మెంట్స్‌నిచ్చారు. ఇక్కడ అసెంబ్లీ నడుస్తున్నది, విద్యార్థుల పరీక్షలు జరుగుతున్నాయి కనుక వీటన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకుని సిటీలో ఉన్న జన జీవనానికి ఇబ్బంది కలుగకుండా ఉండటం కోసం మిలియన్ మార్చ్‌కు పర్మిషన్ లేదని రిపీటెడ్గా పత్రికలలో స్టేట్‌మెంట్స్ ద్వారా ఉద్యమం చేస్తామన్న వారికి, మిలియన్ మార్చ్ కండక్ట్ చేస్తామన్న వారికి తెలియవచ్చడానికి ప్రయత్నం చేశాం. వాళ్లు ఏడవ తేదీన కూడా ఒక లెటర్ ద్వారా మేం ఫలానా కార్యక్రమాన్ని చేయబోతున్నాము, రోడ్లు దిగ్బంధం చేయడం కాదు, మేం ర్యాలీగా ట్యాంక్‌బండకి రాబోతున్నామని ఇన్‌ఫర్మేషన్ మాత్రమే ముఖ్యమంత్రి చేయడం జరిగింది. తర్వాత తొమ్మిదవ తేదీన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని జేపీసి వారు కలిసి మిలియన్ మార్చ్‌కి పర్మిషన్ ఇవ్వమని అడిగినప్పుడు వారు చెప్పిందేమిటంటే కనీసం మీరు పర్మిషన్ గురించి అపై కూడా చేయలేదు, మీకు పర్మిషన్ ఎలా ఇస్తారని అడిగితే తొమ్మిదవ తేదీ రోజు రాత్రి పర్మిషన్ గురించి అపై చేశారు. మరుసటి రోజే పదవ తేదీ కాబట్టి వారితో కూర్చుని వాళ్ల ఆలోచనలు, సలహాలు తెలుసుకొని వాళ్లకి ఇవ్వాలన్న డైరెక్షన్స్ ఇవ్వటానికి టైం కూడా లేదు. కాబట్టి ఎట్టి పరిస్థితులలో మిలియన్ మార్చ్‌కు పర్మిషన్ ఇచ్చే అవకాశం లేదని వారికి తెలియజెప్పడం జరిగింది.

ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు మాట్లాడుతూ మా నాయకుల గురించి మాట్లాడటం జరిగింది. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఈ పరిస్థితి రావడానికి కారణం మళ్ళి చెప్పాల్సిన పనిలేదు. ఈ రాష్ట్రంలో ఈ పరిస్థితి రావడానికి మనందరం కారణం అవుతున్నాం. గౌరవ సభ్యుడు రాం కోటయ్య మాట్లాడుతూ పోలీసులు ముందస్తు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోవలసిన చోట తీసుకోలేదు, వారు కేవలం సరిచేయవచ్చు. పోలీసులకు సరిచేయవచ్చు

అవసరం లేదు. పోలీసులెప్పుడైనా శాంతి భద్రతలు కాపాడటంలో ప్రజల ప్రాణాలకు గాని వారి ఆస్తులకు గాని, ప్రభుత్వ ఆస్తులకు గాని నష్టం కలుగకుండా వాళ్ల విధులు వారు నిర్వర్తిస్తుంటారు. వారికి నటించాల్సిన అవసరం లేదని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. మీ పోలీసులు మొన్న కాకరాపల్లిలో కాల్చిపడేశారు. మరి ట్యాంక్ బండ్ మీదకు వస్తే మీరు నియంత్రించలేకపోయారా అనే మాట మాట్లాడారు. ఒక్కసారి మనం గతంలో జరిగిన విద్యుత్ ఉద్యమాన్ని గుర్తు తెచ్చుకోవాలి. అంటే ఒక అంశాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లేందుకు వారు ఉద్యమం రూపంలో వస్తున్నప్పుడు వాళ్లను కాల్చి పడేయాల్సిన పని లేదని నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. ఈ రోజు ట్యాంక్ బండ్ మీద నిజంగానే .....

(టి.డి.పి సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

అధ్యక్షా, వాళ్ల నాలుగు గంటలు మాట్లాడితే మేం విన్నాం, నన్ను కూడా మాట్లాడనివ్వాలి. ఒకవేళ ట్యాంక్ బండ్ మీద అటువంటి పరిస్థితి వచ్చి ఉంటే ఎంత పెద్ద ఎత్తున విధ్వంసం జరిగేది, ఎంత పెద్ద ఎత్తున ధ్వంసం జరిగేది, ఎంత మంది ప్రాణాలు కోల్పోయేవారనేది ఒక్కసారి ఆలోచించాల్సిన అవసరమున్నది. మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా పెద్దలందరూ మాట్లాడుతూ చెప్పిందేమిటంటే సెక్రటేరియట్ ఒక ప్రక్క, అసెంబ్లీ ఒక ప్రక్క, రాజ్ భవన్ ఒక ప్రక్క కూతవేటులోనే ఇవన్నీ ఉండగా కూడా మీరు నిర్లక్ష్యం వహించారని అన్నారు. సెక్రటేరియట్, అసెంబ్లీ, రాజ్ భవన్, కమిషనర్ ఆఫీసు, డి.జి.పి ఆఫీసే కాదు ట్యాంక్ బండ్ దగ్గర అంతమంది ఆందోళన కారులు వచ్చి ఉన్నా కూడా హైదరాబాదులో ఎక్కడా ఏ చిన్న ఇన్ సైడెంట్ జరుగకుండా పకడ్బందీగా ఏర్పాట్లు చేయగలిగామని ప్రభుత్వం తరపున మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఎందుకంటే సైబరాబాద్, హైదరాబాద్ సిటీలో ప్రజాప్రతినిధులందరూ ఇక్కడే హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ఉన్నారు కాబట్టి అటు సీమాంధ్రకు సంబంధించిన వారు కావచ్చు లేదంటే ఐ.టికి సంబంధించిన వారు కావచ్చు. ఇంతకు ముందు పెద్దలు గాదె వెంకటరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా చార్మినార్, గోల్కొండ వంటి ప్రాంతాలన్నింటికి కూడా పకడ్బందీగా బంధోబస్తు పెట్టి ఏర్పాట్లు చేశామని మాత్రం సభ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. పోలీసులు ఏం చేస్తున్నారని అడుగుతున్నారు. వారు ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకొంటూ పది లక్షల మంది వస్తామన్న ఈ కార్యక్రమానికి నిజంగానే తగ్గించగలిగామంటే పకడ్బందీగా చర్యలు తీసుకొని, ప్రివెంటివ్ కస్టడిలోకి తీసుకొని ఆ విధంగా కంట్రోల్ చేయగలిగాం కాబట్టే కొంత కట్టడి చేయగలిగాం. సభ్యులు ఇంకొక మాట్లాడుతూ మధు యాక్సీలను, కేకేలను డి.సి.పి సపోర్ట్ ఇచ్చి వంపించారని చెప్పారు. అది వాస్తవం కాదు. వీళ్ల అక్కడికి వెళ్లినప్పుడు.....

(సభ్యులు శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు నుంచి అంతరాయం)

వాళ్ల మీ పక్కన ఎందుకున్నారనేది మీ దృష్టికి తీసుకురావాలి కదా. వీళ్ల అక్కడికి వెళ్తున్నారని తెలిసిన మరుక్షణం వాళ్లను కూడా అక్కడ ఆపి అరెస్ట్ చేసి తీసుకెళ్లాలనే ఉద్దేశ్యంతో వారిని అక్కడ ఆపినప్పుడే ఈ దాడి జరిగిందని మాత్రం మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. కె.సి.ఆర్ గారు గాని, కోదండరాం గారు గాని, గౌరవ శాసన సభ్యులు గాని ఆందోళన చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్న ప్రతి ఒక్కరినీ ఎక్కడ వీలుంటే అక్కడ ఆపడానికి ప్రయత్నం చేశాం.

(టి.డి.పి సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

అధ్యక్షా, నేను సమాధానం చెప్పిన తర్వాత వారికి మళ్ళీ మాట్లాడటానికి అవకాశమివ్వండి. ఈ విధంగా డిప్రెజెన్స్ ఉంటే మేం చెప్పాలనుకున్నది చెప్పలేకపోతాం. ఇంకేదైనా మీరు చెప్పాలి ఉంటే నేను చెప్పిన తర్వాత చెప్పండి. కె.సి.ఆర్ గారు కూడా అక్కడి వెళ్ళినప్పుడు వారిని కూడా ఆపి ప్రయత్నం చేశాం కానీ వందలాది మంది ఆందోళనకారులు అతనిని తీసుకెళ్ళడానికి ఆబ్జెక్షన్ చెబుతుంటే కొద్దిసేపు ఆలోచన చేసి తర్వాత వారిని కూడా వెనక్కి వంపించడం జరిగిందని మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

(శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మీరు కూర్చోండి. మీకు పూర్తి సమాచారం అందజేసిన తర్వాత అప్పుడు మీరు రియాక్ట్ అవ్వండి.

శ్రీమతి పి. సబిత : గాదె వెంకటరెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా నిన్న జరిగిన సంఘటనకు అటు మీడియా వారిపైన దాడి చేసిన వారు కానివ్వండి, విగ్రహాలు ధ్వంసం చేసిన వారు కానివ్వండి అటువంటి వారి మీద ఇప్పటికే 18 కేసులు రిజిస్టర్ చేయడం, దాదాపు 65 మందిని అరెస్ట్ చేయడం జరిగింది. దాడికి సంబంధించి ఎవ్వరు ఉన్నా కూడా వారిని ఉపేక్షించేది లేదు. వారి మీద కఠినంగా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

(ట్రెజరీ బెంచ్ నుండి చప్పట్లు)

విగ్రహాలన్ని ఆ విధంగా డ్యామేజ్ అయ్యాయని తెలియగానే ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక రెవ్యూ మీటింగ్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇమ్మీడియట్ గా విగ్రహాలన్నింటినీ పునఃప్రతిష్టించాలని ఇప్పటికే ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగిందని మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. అయితే విగ్రహాలు ధ్వంసం చేస్తున్నప్పుడు పోలీసులు ఏం చేస్తున్నారని పెద్దలు రంగారెడ్డి గారు అడిగారు. విగ్రహాలు ధ్వంసం చేస్తున్నప్పుడే పోలీసులు అక్కడికి వెళ్లి ఆబ్జెక్షన్ చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేశారు. దీంట్లో డి.సి.పి గాని, ఎ.సి.పి గాని, సి.ఐ గాని, పోలీసు కానిస్టేబుల్స్ గాని ఉద్యమకారులు విగ్రహాలను ధ్వంసం చేస్తున్నప్పుడు అడ్డుకోబోతున్నప్పుడే వాళ్ళ మీద కూడా దాడి చేస్తే గాయాలు కావడం జరిగింది.

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు(మైకు లేకుండా) : తక్కువ మంది పోలీసులను అక్కడ ఎందుకు పెట్టారు?

శ్రీమతి పి. సబిత : అధ్యక్షా, అక్బరుద్దీన్ ఓవైసీ గారు చెప్పినట్లుగా నిజంగానే ఉద్యమాలు మొదలైనప్పటి నుంచి చాలా కార్యక్రమాలను ఉద్యమకారులు తీసుకున్నారు. దాదాపుగా సంవత్సరన్నర కాలం నుంచి గమనించినట్లైతే అటు ఉద్యమకారులు సంయమనం పాటించారు ఇటు పోలీసులు, ప్రభుత్వం కూడా సంయమనం పాటించింది. ఎందుకంటే ఇది సున్నితమైన అంశం మీద జరుగుతున్న కార్యక్రమం కాబట్టి చాలా బాధ్యతగా బిహెచ్ చేయాలని ప్రభుత్వం కూడా బాధ్యతగా వ్యవహరించిందని మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఎందుకంటే దీని వల్ల సామాన్య ప్రజానీకానికి ఇబ్బంది కలుగొద్దు, సున్నితమైన అంశం మీద పోరాటం జరుగుతున్నట్లు అటు ఉద్యమకారులను హార్ట్ చేయకూడదు. ఈ సమస్యకు పరిష్కారం మన రాష్ట్రంలో లేదు మన చేతులలో లేదని తెలిసినా కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి ఈ విషయాన్ని తీసుకెళ్ళే ప్రయత్నం చేస్తున్నందుకు చాలా బాధ్యతగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

అదే విధంగా సభ్యులు శ్రీనివాస్ రావు మాట్లాడుతూ గతంలో పోలీసు వ్యవస్థ చాలా బాగుండేది, ఇతర రాష్ట్రాలకు ఆదర్శంగా ఉండేది, కానీ ఇప్పుడు పోలీసు వ్యవస్థ చాలా పాడైందని బాధ పడిపోయారు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర పోలీసు వ్యవస్థ ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎప్పటికీ మార్గదర్శకంగా ఉంటుంది. వారు ఇంకొక మాట కూడా అన్నారు అదేమిటంటే పది వేల మంది ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు ఆ మాత్రం కంట్రోల్ చేయకుండా మీరు పోలీసు వ్యవస్థను నిర్వీర్యం చేశారన్నారు. అసలు వచ్చిన పది వేల మంది ఎవరంటే వారు మన అన్నదమ్ములే, మన ప్రాంతంవారే. వాళ్లను నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచివేయడానికి పక్కనుండి వస్తున్న ఏ టెర్రరిస్టులో పక్క దేశం నుంచి వస్తున్న వాపరెవరో కారు. సమస్య సున్నితమైనప్పుడు సమస్వయంతో వ్యవహరించాల్సిన అవసరముంటుంది.

మ. 2.50

అధ్యక్షా, సమస్వయంతో సమస్య సున్నితమైనప్పుడు, సమస్వయంతో ప్రభుత్వం, పోలీస్ యంత్రాంగం వ్యవహరించాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. అదే పనిని ఈ రోజు పోలీస్ శాఖ, ప్రభుత్వం చేసిందనే విషయాన్ని సభ దృష్టికి మీ ద్వారా తీసుకువస్తున్నాను. కేశవ్ గారు ప్రభుత్వం గురించి ఎన్నో మాటలను మాట్లాడారు.

(శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు చేత అంతరాయం)

నన్ను మాట్లాడనీయండి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు. కేశవ్ గారు ప్రభుత్వాన్ని గురించి ఎన్నో మాట్లాడారు. అసమర్థ ప్రభుత్వం అని అన్నారు. ప్రభుత్వం దోషి అని అన్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: దయచేసి సహకరించండి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు. మీరు సీనియర్ మెంబర్.

శ్రీమతి పి. సబిత : అధ్యక్షా, నిజంగానే ఈ పరిస్థితి రావడానికి నేను గతంలో కూడా చెప్పాను. ఇంతకు ముందు చెప్పాను. మళ్ళీ, మళ్ళీ చెబుతున్నాను. ఏమిటంటే, ఈ పరిస్థితి రావడానికి, ప్రభుత్వాన్ని తప్పుపట్టడానికి.....

నన్ను మాట్లాడనీయండి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు, నేను మాట్లాడిన తర్వాత మీరు మళ్ళీ మాట్లాడండి. మీరు అడిగే వాటికి సమాధానం చెబుతాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: హోం మినిస్టర్ గారి స్టేట్మెంట్ వద్దా? దయచేసి సహకరించండి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు. మీరు ప్రతి సారి అట్లా ఇంటరప్ట్ చేస్తుంటే ఎట్లా? ఏమండి, మూడున్నర, నాలుగు గంటలు, **Almost for four hours, we are discussing on this subject.** దయచేసి సహకరించండి. మినిస్టర్ గారు మాట్లాడండి.

శ్రీమతి పి. సబిత : అధ్యక్షా, నేను వాళ్ల మాట్లాడిన విషయాలకే సమాధానం చెబుతున్నాను. గౌరవ సభ్యులు, శ్రీ పి. కేశవ్ గారు మాట్లాడుతూ ఒక మాటను అన్నారు. ఏమిటంటే, మిలియన్ మార్చ్ విషయమై

వారు మాట్లాడుతూ, ఒక మినిమమ్ మార్చగా వచ్చినప్పుడే ప్రభుత్వం అదుపు చేయలేదనే మాటను మాట్లాడారు. మిలియన్ మార్చను మినిమమ్ మార్చగా తీసుకువచ్చినామంటే మా ప్రభుత్వం చాలా బాధ్యతగా ఆ మాత్రం చేయగలిగిందనే విషయాన్ని నేను మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు ఉద్యమం జరుపుతున్న ఉద్యమకారుల రూపంలో ఎవ రైనా నిధ్వంసాలకు పాల్పడినా, ఎలాంటి అసాంఘిక శక్తులు ఉన్నా కూడా, ఈ ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం ఉపేక్షించదని గత ఒకటిన్నర సంవత్సరం నుండి చెబుతూనే ఉన్నాం. చాలా సార్లు ఇలాంటి సమస్యలు, సందర్భాలు వచ్చినప్పుడు ఉద్యమకారుల రూపంలో అసాంఘికశక్తులు ఉద్యమంలోకి ప్రవేశించాయనే విషయాన్ని పోలీస్ శాఖ తరపున మాట్లాడుతున్నప్పుడు ప్రభుత్వాన్ని తప్పుబట్టారు. ఇప్పటికైనా ఇది వాస్తవం అనే విషయాన్ని గ్రహిస్తారా? ఎందుకంటే అలాంటి వాళ్లు ఉద్యమంలో ప్రవేశించి, నిజంగా ఉద్యమకారులు, నిజంగా ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటు కోసం ఆకాంక్షతో ఉద్యమం చేసే వాళ్లు ఇలాంటి నిధ్వంసాలకు పాల్పడరు. అయితే, ఇలాంటి ఉద్యమకారుల మధ్యలో, ఇలాంటి అసాంఘిక శక్తులు వస్తున్నప్పుడే తప్పకుండా ఇలాంటి కార్యక్రమాలు జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అలాంటి వాళ్లను తప్పకుండా గుర్తించడం జరుగుతుంది. తప్పకుండా వాళ్లను కఠినంగా శిక్షించడం కూడా జరుగుతుందని నేను మీ ద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇంకా చాలా మంది పెద్దలు ఆ అంశంపై మాట్లాడారు. పెద్దలు, ప్రతిపక్ష నాయకులు, శ్రీ చంద్రబాబు నాయుడు గారు కూడా మాట్లాడుతూ, చాలా విషయాలు చెప్పారు. అందరికీ ఆ విషయంలో నా మనవి ఒకటే. ఏమిటంటే, 2009, డిసెంబర్ 9వ తేదీనాడు మరియు 2009, డిసెంబర్ 23వ తేదీనాడు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి రెండు వేర్వేరు ప్రకటనలు వచ్చాయి. ఆ రెండు ప్రకటనలు రావడానికి ప్రతిపక్ష నాయకులుగా అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన వాళ్లది కూడా ఎంత బాధ్యత ఉంది అనే కోణంలో ఒకసారి ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వాన్ని ఏ విధంగా అంటున్నారో, ఆ విషయంలో వారిపై కూడా బాధ్యత ఉంది. ఎందుకంటే 2009, డిసెంబర్ 9వ తేదీ ప్రకటన వెలువడే ముందుగా ఆనాటి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారైన డా. కె. రోశయ్య గారు అన్ని పార్టీలతో ఒక అఖిల పక్ష సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి, అన్ని పార్టీల అభిప్రాయాలను తెలంగాణ అంశంపై కోరడం జరిగింది. డిసెంబర్ 9 వ తేదీన ప్రకటన వెలువడక ముందు, నిజంగా ఈ రాష్ట్రంలో ఈ సున్నితమైన అంశం మీద నిర్ణయం తీసుకునే ముందు మీ పార్టీ యొక్క స్టాండ్ ఏమిటనే విషయాన్ని, రాజకీయ పార్టీలుగా ఇది ఒక రాజకీయ సమస్య కాబట్టి, మీ నిర్ణయం ఏమిటని ఆ రోజు అన్ని పార్టీలను సమావేశానికి ఆహ్వానించి ప్రభుత్వం తరపున కోరినప్పుడు మీరు తీర్మానం పెడితే మాకు అభ్యంతరం లేదనే.....

(సభ్యులు శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు తన స్థానంలో నిల్చొని సభకు అంతరాయం కల్గించ సాగారు)

చెప్పనీయండి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారూ. అధ్యక్షా, ఆ రోజు అన్ని రాజకీయ పార్టీలకు సంబంధించిన వాళ్లు, వాళ్ల అభిప్రాయాన్ని చెప్పి, అసెంబ్లీలో తీర్మానం పెడితే.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: హోం మినిస్టర్ గారు, Lady Minister should reply. దయచేసి మీరు అలా నిల్చొని ప్రతిసారీ మాట్లాడితే ఎట్లా ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు? దయచేసి కుర్చోండి.

శ్రీమతి పి. సబిత : మాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదని చెప్పిన తర్వాతనే, ఇక్కడ అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఒకే స్టాండ్‌తో ఉన్నాయనే నిర్ణయంతోనే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆ రోజున ఆ ప్రకటన చేయడం జరిగిందనేది మనకందరికీ తెలిసిన విషయమే. కానీ, తదుపరి ఏమి జరిగింది, ఎలా జరిగిందనే డిస్‌కషన్‌లోకి పోకపోయినా, ఈ రోజున శ్రీ కృష్ణ కమిటీని వేసిన తర్వాత, శ్రీ కృష్ణ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తర్వాత కూడా రాజకీయ పార్టీలుగా కూడా మీ స్టాండ్‌ను చెప్పమని తర్వాత అడుగుతున్నప్పుడు, అక్కడ స్టాండ్ చెప్పడానికి అబ్జెక్షన్ ఉండి, ఇక్కడ స్టాండ్ చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దయచేసి ఇది గమనించమని మీ అందరినీ కోరుతున్నాను.

(ఆ సందర్భంగా ఎం.ఐ.ఎం. పార్టీ నేత శ్రీ అక్షరుద్దీన్ ఓవైసీ నిల్పొని, My Party stand is very clear, అని అన్నారు).

ఓ.కె. అందుకే చెప్పాను. రాజకీయ పార్టీలు ఎవరెవరి అభిప్రాయం వాళ్లు చెప్పారని నేను చెప్పాను. ఆ రోజు పెద్దలు, రోజయ్య గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి అఖిల పక్ష సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసినప్పుడు అన్ని రాజకీయ పార్టీలను సమావేశానికి పిలిచాం. ఎవరెవరి అభిప్రాయం వాళ్లు ఆ సమావేశంలో చెప్పారు.

(సభ్యులు, శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు తన స్థానంలో నిల్పొని సభకు అంతరాయం కల్గించ సాగారు).

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: దయచేసి కూర్చోండి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారూ. You are a senior Member. You can not keep on interrupting the Minister for Home like that. దయచేసి మీరు కూర్చోండి.

శ్రీమతి పి. సబిత : అధ్యక్షా, వాళ్లు మూడు, నాలుగు గంటలు మాట్లాడితే నేను విన్నాను. వాళ్లు అడిగిన వాటికి సమాధానం చెప్పే అవకాశం మాకు కూడా ఇవ్వాలి.

ఒక నిమిషం మాట్లాడనీయండి. ఇలా అంతరాయం కల్గిస్తుంటే నేను మాట్లాడలేను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారూ దయచేసి మీరు కూర్చోండి. You are a senior Member.

శ్రీమతి పి. సబిత : చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాట్లాడుతూ ఒక విషయం చెప్పారు.

అధ్యక్షా, అభివృద్ధి అనేది ఒక నిరంతర ప్రక్రియ. తొమ్మిది సంవత్సరాలు నేను మొదలు పెట్టాను, నేను చేశాను, ఈ రోజు ఏదేదో అయిపోతోంది, నాకు బాధేస్తోంది అని ఏదేదో చెప్పారు.

అధ్యక్షా, ఇంటర్నేషనల్ ఎయిర్‌పోర్ట్ విషయం గురించి చెప్పారు. ఆ రోజు ల్యాండ్ అక్విజిషన్ మొదలు పెట్టడం చంద్రబాబు నాయుడు గారు చేస్తే, పెండింగ్ ఇంకా కొంత ల్యాండ్ అక్విజిషన్ ఉంటే, దాన్ని పూర్తి చేసి, ఇంటర్నేషనల్ ఎయిర్‌పోర్ట్‌ను మూడు సంవత్సరాల టైమ్ బౌండ్ పెట్టి నిర్మాణం పూర్తి చేసిన ఘనత కాంగ్రెస్ పార్టీదో, కాదో ఒకసారి ఆలోచించాలి. చంద్రబాబు నాయుడు గారు మొదలు పెట్టారు కాబట్టి మేము మొదలు

పెట్టాలని అనుకోలేదు. ఇది రాష్ట్రానికి చాలా అవసరం, ఇంటర్నేషనల్ ఎయిర్పోర్ట్ రాష్ట్రానికి రావాల్సిన అవసరం ఉందని, దాన్ని పూర్తి చేయడానికి కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధిగా ప్రయత్నం చేసింది కాబట్టి ఈ రోజున ఇంటర్నేషనల్ ఎయిర్పోర్ట్ రాష్ట్రానికి వచ్చింది.

అలాగే ఇంకో మాటను చెబుతున్నాను. అక్బరుద్దీన్ ఓవైసీ గారిని అడుగుతూ, సైబరాబాద్ పోలీస్ కమీషనరేట్‌ను క్రియేట్ చేశాను కాబట్టి బాగా అభివృద్ధి జరిగిందనే విధంగా ప్రతిపక్ష నాయకులు చెబుతున్నారు. లా అండ్ ఆర్డర్ మెయింటేన్ చేస్తున్నప్పుడు, కమీషనరేట్ అనేదాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాం. దాంట్లో అదేమీ గొప్ప విషయం కాదు.

తర్వాత వారు హైటెక్ సిటీ అంటున్నారు. హైటెక్ సిటీని ఏర్పాటు చేశారు నిజమే. అయితే హైటెక్ సిటీని ఏర్పాటు చేశామని వారు ప్రతిపాఠి చెబుతుంటారు. ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం 2004లో అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత, డా.రాజశేఖర రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఒకసారి రివ్యూకు తీసుకుని చర్చించినప్పుడు, హైటెక్ సిటీ ప్రాంతంలో.....

(ప్రతిపక్ష పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు, శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు తన స్థానంలో నిల్చి సభకు అంతరాయం కల్గించ సాగారు).

కాస్త చెప్పనీయండి.

MR. DEPUTY SPEAKER: Where are you going. ఏమిటండి ఇది ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు. సభను ఈ విధంగానేనా నిర్వహించుకునేది. దయచేసి కూర్చోండి. **You are a senior Member.** మినిస్టర్ గారిని కంప్లైట్ చేయనీయండి.

శ్రీమతి పి. సబిత : హైటెక్ సిటీని ఏర్పాటు చేసి అక్కడ అండర్ గ్రౌండ్ డ్రైనేజి సిస్టమ్ లేకపోతే, మా ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకుని అక్కడ 270 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి అండర్ గ్రౌండ్ డ్రైనేజి సిస్టమ్‌ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, వారు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఆనాటి అమెరికా అధ్యక్షుడు బిల్ క్లింటన్ గారు మన రాష్ట్రానికి వచ్చాడని చాలా గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నాం మనం. బిల్ క్లింటన్ గారు రాష్ట్ర పర్యటనకు వచ్చినప్పుడు మనం ఏమి చేశాం. రాష్ట్రంలో ఉన్న బిచ్చగాళ్లను అందరినీ తీసుకుపోయి దాచి పెట్టాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది.

ఒక విషయం ఏమిటంటే, ఇలా మాట్లాడుతూ పోతుంటే చాలా విషయాలున్నాయి. చాలా విషయాలను మనం మాట్లాడుకోవచ్చు. కానీ నిజంగానే నిన్న జరిగిన ఇన్సిడెంట్ మీదనే, అక్కడికే కన్సర్న్ అయి మాట్లాడివుంటే బాగుండేది.

అధ్యక్షా, నిజంగానే నిన్న హైదరాబాద్ నగరం ట్యాంక్ బండ్ పై జరిగిన సంఘటన చాలా బాధాకరం. ఆ సంఘటనలో జాతికి వన్నె తెచ్చిన మహనీయుల విగ్రహాలు ధ్వంసం కావడమనేది చాలా బాధేస్తుంది. అదే

విధంగా దయచేసి మీకందరికీ ఈ సభ ద్వారా నేను ఒకటే రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. ఏమిటంటే, ఈ రోజు మీడియా మీద కూడా జరిగిన దాడిని ఖండిస్తూ, ఎందుకంటే దాదాపు 25 కెమెరాలు ఆ సంఘటనలో డ్యామేజ్ కావడం జరిగింది. అదే విధంగా ఒక లేడీ రిపోర్టర్ అని చూడకుండా, ఆ మహిళ మీద కూడా మ్యాన్ హ్యాండ్లింగ్ చేయడం నిజంగానే బాధాకరం. ఎందుకంటే, మీడియా అనేది ప్రభుత్వానికి ప్రజలకు వారధిగా పనిచేస్తుంది. ఆ విషయం మరచి నిన్న ఉద్యమకారులు ప్రవర్తించిన తీరు నిజంగా బాధాకరం. ఇప్పుడైనా రాష్ట్రంలో పరిస్థితులు ప్రశాంతంగా ఉండేటట్టు అందరం కూడా రాష్ట్రంలో ఈ అనిశ్చితమైన పరిస్థితిని తొలగించి, ప్రశాంతత తీసుకురావడానికి అన్ని రాజకీయ పార్టీలకు సంబంధించిన వాళ్లు కూడా బాధ్యతతో వ్యవహరిస్తూ ప్రభుత్వానికి సహకరిస్తూ, రాష్ట్ర ప్రజలకు ఒక అప్పీల్ చేయాల్సిన అవసరమైతే ఉందని మీ ద్వారా సభకు తెలియజేస్తూ, నిన్న జరిగిన సంఘటనకు బాధ్యులైన వారందరిపైనా ప్రభుత్వం చాలా కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు,

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి (ముఖ్యమంత్రి): నిన్న ఈ మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా ఏదైతే ఈ విగ్రహాలను .....

SRI AKBARUDDIN OWAIISI: Serious issue is there, we want clarification.

MR. DEPUTY SPEAKER: Mr. Owaisi please sit down.

(Interruptions from Akbaruddin Owaisi)

You had a substantial round of discussion on this. After which the Home Minister... So you have to hear first that.

جناب اکبرالدین اویسی (Sri Akbaruddin Owaisi): ڈپٹی اسپیکر صاحب! آپ چیف منسٹر صاحب کے بیان کے بعد ہمیں clarification دے رہے ہیں یا نہیں، اس کی وضاحت کیجئے۔ اگر آپ ہمیں clarification کا موقع نہیں دینا چاہتے، تو ہمارا یہاں بیٹھنا بے معنی ہے، ہم یہاں سے چلے جاتے ہیں۔ جب آپ ہمیں موقع ہی نہیں دینے والے ہیں، تو ہم یہاں پر کیوں بیٹھنا؟ کیا چیف منسٹر صاحب بیان کریں گے، اور ہم صرف ان کا بیان سن کر چلے جانا؟ یہ تو کوئی مناسب بات نہیں ہے۔

MR. DEPUTY SPEAKER: Why don't you hear to what the Chief Minister has to say.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : మిలియన్ మార్చ్ పేరుతో .....

(శ్రీ అక్షరుద్దీన్ ఓవైసీ మరియు తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యులు, సర్వ శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు, దేవినేనిఉమా మహేశ్వర రావు, ధుళిపాళ్ల సరేంద్ర కుమార్ తదితరుల చేత సభకు అంతరాయం).

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : అవునండి. మీ డిమాండ్స్ను ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రస్తావిస్తారని మేం అనుకుంటున్నాం. మొదట వారు చెప్పే విషయాలను వినండి. Please sit down.

మ.3.00

SRI AKBARUDDIN OWAISI (Without mike) : Serious issue is, there you please give a clarification. We want the situation to bring into control. We want peace in the city, for that we are all cooperating. . We need the clarification, Without clarification, how do you end this issue..

MR.DEPUTY SPEAKER: Do you think the issue will end with one round of clarification?

SRI AKBARUDDIN OWAISI (without mike) : You think that nothing will happen. It is very sad .

MR.DEPUTY SPEAKER: The debate was on yesterdays incident. I did not say that. Listen to me. Why are you getting agitated. I have said that by giving a round of clarification, will we be able to find a solution to the incident that had happened yesterday. We are focusing on that. I will give a round of clarification.

SRI AKBARUDDIN OWAISI (without mike) : How can you say that. We might get a solution. We should have a hope that we will get.

SRI N.KIRAN KUMAR REDDY: Akbaruddin, I think you misunderstood the Speaker. What he meant was will you be enough with one or two questions. That is what he meant. He is willing to give you.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: (without mike) We want clarification. We want a solution.

MR.DEPUTY SPEAKER: Please sit down. I will give a round of clarification.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా, ప్రజాప్రతినిధులపైన, మీడియా ప్రతినిధులపైన భౌతిక దాడులు చేసి కెమెరాలను వాహనాలను ధ్వంసం చేసిన దానిని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాము. తెలుగు జాతికి, దేశానికి, రాష్ట్రానికి మనందరికీ ఆదర్శప్రాయంగా స్ఫూర్తి తెచ్చిన విగ్రహాలను ధ్వంసం చేయడం చేయడం తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాము. ఈ సభ, ప్రజలందరూ కూడా దానిని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నారు. ఇది పొరపాటైన ప్రక్రియ అని చెప్పవలసిన అవసరం ఖచ్చితంగా ఉంది. వాటిని పునఃనిర్మాణం చేయడానికి అన్ని చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది. ఎంత త్వరగా అయితే అంత త్వరగా చేయడం జరుగుతుంది. దీనిలో రెండు ప్రధానమైన అంశాలు చర్చించుకోవాలి. 1. వారు మొదట కోటి మార్చ్ అన్నారు, తరువాత మిలియన్ మార్చ్ అన్నారు. ఆ తరువాత మిలీనియం మార్చ్ అన్నారు. 10 లక్షల పైన జనంతో స్తంభింపచేస్తా మని అనుమతిని కోరారు. చంద్రబాబు నాయుడు గారికి కూడా తెలుసో, తెలియదో. వారి ఎంపెల్ ఏలు అనుమతిని కోరుతూ లేఖను ఇప్పడం జరిగింది. మేము శాంతియుతంగా చేసుకుంటాము.

మీరు అనుమతి ఇవ్వడని తెలుగుదేశం ఎంపీలీలు అందరూ వచ్చి లేఖ ఇచ్చారు. దీని తరువాత, మా ఎంపీలీలు ఎవరూ చెప్పలేదు. టిఆర్ఎస్., ఎంపీలీలీ ఈబెల రాజేందర్ గారు, ఇతర సంస్థలు వచ్చి మేము శాంతియుతంగా చేస్తాము, రెస్పాన్సిబిలిటీ తీసుకుంటాము, ఎటువంటి ఘటనలు జరగకుండా చూస్తాము, అనుమతిని ఇప్పించడని పోలీసులను కోరడం జరిగింది. డిజిపి., హోమ్ శాఖామాత్యులు, కమీషనర్ గారిని పిలిచి మాట్లాడడం జరిగింది. వారు శాంతియుతంగా చేసుకుంటామని చెబుతున్నారు, అనుమతి ఎందుకు ఇవ్వరాదని మాట్లాడడం జరిగింది. దీనిలో రెండు ప్రధానమైన అంశాలు రావడం జరిగింది. వారు అనుమతికి అప్లై చేయకముందే, ఇంటిమేషన్ ని పంపించారు. హైకోర్టులో అప్పటికే ఉంటే, కమీషనర్ గారు ముందు ఆ అనుమతిని రిజెక్ట్ చేస్తే హైకోర్టుకి వెళ్లడం జరిగింది. 9వ తేదీ సాయంత్రం 10వ తేదీ అనుమతి కోసం అప్లై చేశారు. ట్యాంక్ బండ్ రోడ్ లో ఎటువంటి రిలేలు చేయరాదని హైకోర్టులో ఆదేశాలు ఉన్నాయి కాబట్టి అనుమతి ఇవ్వలేదు. రెండు, మూడు అంశాలు స్పష్టంగా ఆలోచన చేయాలి. 1) ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షలు జరుగుతున్నాయి, అక్కడ బందోబస్తు. సిబిఎస్ ఇ, ఐఎస్ సి పరీక్షలు జరుగుతున్నాయి, అక్కడ బందోబస్తు, అసెంబ్లీ జరుగుతోంది, ఇక్కడ బందోబస్తు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో 9వ తేదీ సాయంత్రం టెన్షన్ మొదలయింది. అక్కడ కంట్రోల్ చేయాలి. ప్రివెంటివ్ గా వేలాది మందిని అరెస్ట్ చేయడం జరిగింది. పోలీసు వారు తమ కర్తవ్యంలో ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రం వారు క్రమశిక్షణ, కర్తవ్యంలో దేశంలో అన్ని రాష్ట్రాలవారి కన్నా ముందుగా ఉన్నారు. వారి పాలనలో కూడా మీరు ముందున్నారు. ఇప్పుడూ అదే పరిస్థితి ఉంది. వారు, మేము ఎవరయినా మారవచ్చు, కానీ పోలీసులు 30 సంవత్సరాల పరకూ కొనసాగుతారు. తమ కర్తవ్య నిర్వహణలో దేశానికి మంచి పేరు, రాష్ట్రానికి మంచి పేరు తెచ్చే విధంగా ఉన్నారు. దీనిలో ముందుగా కొన్ని ప్రధానమైన ఇబ్బందులు వచ్చాయి. స్పష్టంగా ప్రభుత్వం ప్రివెంటివ్ అరెస్ట్ ఎంతవరకూ వీలయితే అంత వరకూ చేయడం చెప్పడం జరిగింది. ఎక్కడ కూడా ఘర్షణ లేకుండా చేయవలసిన బాధ్యత మీ మీద ఉందని పోలీసుకు చెప్పడం జరిగింది. ఆ విధంగా వారికి ఆదేశాలు జారీ చేసాము. తెలుగుదేశం, టిఆర్ఎస్ వారిని అరెస్ట్ చేసామని వారు అంటున్నారు. వీలయినంతవరకూ గొడవ చేయకుండా తగ్గించడానికి ఎటువంటి పరిస్థితి అన్ని పార్టీల నాయకులను అరెస్ట్ చేయడం జరిగింది. ఎవరో కొందరు నాయకులు చేరారు. 3.30, 4.00 గంటల తరువాత ప్రాంతంలో అప్పటికే జనం అక్కడ చేరిన తరువాత అక్కడున్న బారికేడ్స్ అన్నీ తీసివేసి వాటిని పాడుచేసిన తరువాత మూడు, నాలుగు వేల మంది వచ్చిన తరువాత జరిగింది. మొట్టమొదట ఈ నాయకులు వెళ్లారు. వారిని ప్రివెంటివ్ చేయడానికి పోలీసులు వెళ్లారు. రెండు, మూడు అంశాలు ఇక్కడ చెప్పాలి. వారు గొడవ చేస్తారని, ముందుగానే ప్రభుత్వానికి ఖచ్చితంగా ఒక అభిప్రాయం ఉంది. ఆ విగ్రహాలు మనందరికీ స్ఫూర్తిదాయకమైన మహనీయుల విగ్రహాలు. వాటిని కాపాడాలని పోలీసులు ప్రయత్నం చేశారు. కానీ పోలీసుకు దెబ్బలు తగిలాయి. పోలీసుల జీవులు కాలారు. కొందరు కాన్స్టేబుల్స్ కి దెబ్బలు తగిలాయి. ఇక్కడ రెండు అంశాలున్నాయి. కొందరు కొన్ని రోజుల నుండి రెచ్చగొట్టి ఈ విగ్రహాలను కొన్ని నెలల నుండి ధ్వంసం చేస్తామని ప్రకటన ఇచ్చారు. ఖచ్చితంగా వారి మీద కేసులు పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. ఒక ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా ప్రజలను రెచ్చగొట్టి, ప్రాంతీయ భావాలను రెచ్చగొట్టడానికి ఈ కార్యక్రమాలు చేసారని స్పష్టంగా అర్థమవుతోంది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం కఠినంగా ప్రభుత్వం వ్యవహరిస్తుంది. వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకుంటుంది.

(అంతరాయం)

ఆ రోజు కూడా చెప్పాము. కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవలసినప్పుడు ఖచ్చితంగా తీసుకుంటాము. ఇందులో రెండు ప్రధానమైన అంశాలు ఉన్నాయి. ఈ విగ్రహాలను కాపాడడానికి పోలీసులకు అడ్డం వచ్చాయి. 1. జనం 8,000 నుండి 10,000 మంది వరకూ చేరారు. ఇది మ.3.30 నుండి 4.00 మధ్యలో జరిగింది. వారు అనుమతిని అడిగింది ఇవ్వకున్నా ర్యాలీ చేస్తామని చెప్పింది మ.1.00 నుండి 4.00 వరకూ.

మ.3.10

మ.3.30 నుండి 3.45 ప్రాంతంలో ఈ విగ్రహాలను ధ్వంసం చేయడం మొదలు పెట్టారు. అప్పుడు టెన్షన్ మొదలైంది. ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి ఎక్కడ వచ్చిందంటే, ఉద్యమ కారులకు ప్రాణాపాయం కలుగుతుందని, ఎవరైతే ధ్వంసం చేస్తున్నారో వారి విషయంలో కొంత జాగ్రత్త తీసుకొన్న మాట వాస్తవం. ఎందుకంటే, ఇది సున్నితమైన అంశం. కాబట్టి ఒక ప్రాంతంలో ఉద్వేగాలు వచ్చి ఇంకా గొడవలు జరిగే పరిస్థితి ఉందని, వారు కొంత కాషియన్ గా ఉన్న మాట వాస్తవం. గొడవలు ఎక్కువయ్యే సమయానికి అంటే నాలుగున్నర ఆ ప్రాంతంలో టియర్ గ్యాస్ ని కూడా వారు వాడడం జరిగింది. పోలీసులు ఒక ప్రక్క యూనివర్సిటీలో కంట్రోల్ చేస్తున్నారు, ఒక ప్రక్క ప్రివెంటివ్ అరెస్టులు చేశారు. ఒక ప్రక్క ఎగ్జామినేషన్స్ సెంటర్స్ ని కాపాడుకోవాల్సిన బాధ్యతతో అన్ని సెంటర్స్ కి సంబంధించిన రూట్స్ లో సెక్యూరిటీ ఇవ్వడం జరిగింది. పోలీసు పూర్తిగా స్కాటర్ అయింది. ఒక ప్రాంతమో, ఒక దగ్గరో పోలీసులు లేరు. ఇంత పెద్ద అంశంలో కొన్ని పొరపాట్లు, కొంత మంది ఆఫీసర్స్ చేసి ఉండవచ్చు. వాటి వల్ల ఈ రోజు మనం కొంత గౌరవం పోగొట్టుకొన్నాం. ఈ రోజు విగ్రహాలు కూల్చేసినందువల్ల మీతోబాటు నేను కూడా బాధపడుతున్నాను. దేశానికి, రాష్ట్రానికి, తెలుగు జాతికి, ప్రపంచానికి దారి చూపిన మహనీయుల విగ్రహాలు కాపాడలేకపోయామన్న బాధ నాలో కూడా ఖచ్చితంగా ఉంది. ఎవరైతే ఈ చర్యలకు పాల్పడ్డారో వారిని ఎట్టి పరిస్థితుల్లో వదిలిపెట్టే ఉద్దేశ్యం లేదు. కఠినమైన సెక్షన్స్ పెట్టి వారిని శిక్షించడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకొంటాం. లా అండ్ ఆర్డర్ విషయంలో మేం కఠినమైన నిర్ణయాలు తీసుకొంటాం. మీ సపోర్ట్ కూడా మాకు అవసరం. మీరు పదే పదే కేసుల విషయం చెపుతున్నారు. నేను ఆ రోజు శాసన సభలో చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. ఏవైతే చిన్న కేసులు ఉన్నాయో వాటన్నిటినీ తొలగిస్తున్నాం. మిగతా కేసులను పరిశీలన చేసి అంచెల వారీగా ఇవ్వడం జరుగుతుంది, వాటి విషయంలో ఇప్పటికిప్పుడే నిర్ణయం తీసుకోలేమన్న మాట ఆ రోజు చెప్పాం. మా ఎమ్.పి.లు చెప్పిన రోజు కూడా ఇదే విషయాన్ని వారితో చెప్పాను. ఇప్పటికి కూడా ఆ ప్రాసెస్ జరుగుతోంది. లీగల్ గా కేసులన్నీ తొలగించామంటే అంచెల వారీగా ఆ కేసులు తొలగించడం జరుగుతోంది. ఏవైతే కేసులను తీసివేయగలుగతామో వాటిని ఆ రోజు శాసనసభలో అనౌన్స్ చేయడం జరిగింది. అసెంబ్లీ అంటే నాకు అత్యంత గౌరవం ఉంది. అన్ని కేసులను ఒకే రోజు తీసేయలేమని ఆ రోజు కూడా నేను అసెంబ్లీలో చెప్పాను. ప్రాసెస్ ప్రకారం వీలైనంత వరకు కేసులను తీసేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. అన్ని ప్రాంతాలకు సంబంధించిన విద్యార్థులపై కేసులు ఉన్నాయి.

(అంతరాయం)

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమనాయుడు : అధ్యక్షా, ఒక్క నిమిషం. నాకు మాట్లాడానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : మీరు సీనియర్ సభ్యులు. ఎందుకు డిస్ట్రబ్ చేస్తారు. మీరు మాట్లాడినప్పుడు నేను డిస్ట్రబ్ చేయలేదు కదా. Do not become litigant here. విద్యార్థులపై మాకు కక్ష

లేదు. కచ్చితంగా వీలైనంత వరకు మేము సహాయం చేస్తాం. అంచెల వారీగా కేసులను తీసివేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని ఆ రోజూ నేను ఈ సభ ద్వారానే చెప్పాను. అంచెల వారీగా కేసులను తీయడం జరుగుతుంది. ఆ ప్రక్రియ ప్రాగ్రెస్ లో ఉంది. కేసులను అంచల వారీగా పోలీసులు తీసివేయడం జరుగుతోంది. అది కేసుల విషయం. శాసన సభలో గానీ, బయట గానీ, అగౌరవ పరిచే విధంగా నేనెక్కడా మాట్లాడలేదు. నేను ఆ రోజూ హౌజ్ లో కూడా అదే మాట చెప్పాను. రెండు, మూడు అంశాలు స్పష్టంగా చెప్పాలి. ఒకటి, ఇప్పుడున్న సమస్యపై మీకు ఎంతైతే బాధ్యత ఉందో, మాకూ అంతే ఉంది. లేదని తప్పించుకోడానికి వీలేదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : మీదే బాధ్యత. మాది కాదు.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : లేదని తప్పించుకోడానికి వీలేదు. ఎందుకుంటే, ఆ రోజు మనమంతా కూడా... రెండు కళ్ళ సంగతి చెప్పింది నేను కాదు. మన ప్రాంత ప్రజల అభిప్రాయం మేరకు, మన పార్టీలు స్టాండ్ మార్చుకొన్నాయి. ఆ రోజున జరిగిన సంఘటనల్లో కేంద్ర ప్రభుత్వానిది ఎటువంటి పొరపాటూ లేదు. ఆ రోజు కె.సి.ఆర్ గారు నిరాహార దీక్ష చేస్తుంటే, అపోజిషన్ పార్టీల స్టాన్స్ రికార్డ్ చేసుకొని, ఢిల్లీకి తీసుకెళ్లిన తరువాత, ఒక అనౌన్స్ మెంట్ ని కేంద్రం చేసింది. తరువాత, మన ప్రాంత ప్రజా ప్రతినిధుల అభిప్రాయాలకు అనుగుణంగా మన పార్టీలు స్టాన్స్ ని మార్చుకొన్నాయి. ఇక్కడ మా కాంగ్రెస్ పార్టీ స్టాన్స్ చెప్పలేదు. అన్ని పార్టీలు ఒప్పుకొన్నందున వారు అసెంబ్లీలో ఒక ప్రొసెస్ మొదలు పెడతామని చెప్పారు. తరువాత మన ప్రాంత అభిప్రాయాలు, మన ప్రజల అభిప్రాయాలు, మనందరి అభిప్రాయాలు మారాయి. ప్రాంతాల వారిగా పార్టీల్లో మేజర్ అపోజిషన్, కాంగ్రెస్ పార్టీ డివైడ్ అయింది. కాబట్టి, మన స్టాన్స్ లు మారాయి. మన స్టాన్స్ లు మారినప్పుడు, మనం ఉద్యమం చేశాం. మన ప్రజలు ఆంధ్రా ప్రాంతంలో వారు ఉద్యమం చేశారు. కేంద్రం తన అభిప్రాయాన్ని మార్చుకోవాలని మనం కోరాం. తొమ్మిదవ తేదీన వారిచ్చిన స్టాండ్స్ ఎందుకు మార్చాల్సి వచ్చిందంటే, మన ప్రాంత ప్రజల అభిప్రాయం మేరకు, ప్రజా ప్రతినిధుల అభిప్రాయం మేరకు, మన రిజిస్ట్రేషన్స్ ఇక్కడ, పార్లమెంట్ లో ఎక్కువ కావడం వల్ల, కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా వారి స్టాన్స్ మార్చుకొని ఒక కమిటీని నియమించింది. ఆ కమిటీ, రిపోర్టుని అందజేయడం జరిగింది. అక్టోబర్ 11 గారు చెప్పింది వాస్తవమే. ఒక వారం పది రోజుల్లో పిలుస్తామని చెప్పారు. కానీ కొంత సమయమైంది. మన శాసన సభ సమావేశాలు ముగిసిన తరువాత, మన పార్టీల వారందరినీ పిలిచి మన అభిప్రాయాలను వారు కోరడం జరుగుతుంది. మనందరం ఈ ఎనిమిది పార్టీల వారం అభిప్రాయాలు ఇచ్చిన తరువాత, కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఒక నిర్ణయం తీసుకొంటారు. ఆ నిర్ణయానికి ఈ ప్రభుత్వం, మేము కట్టుబడి ఉంటామని ఈ రోజు నేను స్పష్టంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ఎనిమిది పార్టీల వారి నుండి వచ్చిన అభిప్రాయం తరువాత, కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పే అభిప్రాయాన్ని ఈ ప్రభుత్వం తూచా తప్పకుండా పాటిస్తుంది. అంతవరకు ఓపిగ్గా ఉండాలి. ఉద్యమాలు చేయవద్దని పదే పదే కోరడం జరిగింది. ఈ 'మిలియన్ మార్చ్' సందర్భంగా కూడా వారికి పబ్లిక్ గా అప్పీల్ చేశాం. వారు ఇంటర్మీడియట్ ఎగ్జామ్స్ ని పోస్టుపోస్ట్ చేయమని అడిగారు. ఇంటర్మీడియట్ బోర్డు ఎగ్జామ్స్ పోస్ట్ పోస్ట్ మెంట్ విషయం మన చేతుల్లో ఉన్నప్పటికీ, సి.బి.ఎస్.ఇ, ఐ.ఎస్.సి. ఎగ్జామ్స్ పోస్ట్ పోస్ట్ కావని చెప్పాము. ఏ విధంగా మనం ముందుకు వెళ్లాలా అన్న అంశంతో మంత్రి గారు ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ లో అందరి అభిప్రాయాలు తీసుకోవడం జరిగింది. హై కోర్టులో ఒక పబ్లిక్ ఇంట్రస్ట్ లిటిగేషన్ (పిల్) వస్తే దానికి సమాధానంగా ఎగ్జామినేషన్స్ కి ఇబ్బంది లేదని చెప్పడం జరిగింది. పరీక్షలు సక్రమంగా, ప్రశాంతంగా మామూలు అటెండెన్స్ ప్రకారంగానే జరిగాయి. అన్ని చర్యలు తీసుకొంటున్నాం. నిన్న కొంచెం సొరపాటు జరిగిన మాట వాస్తవమే. ఉద్యమంలో భాగంగా దాదాపు పది వేల మందికి పైగా వచ్చి ఆ విగ్రహాలను ధ్వంసం చేయడం కానీ, ప్రజా

ప్రతినిధులపైన అటాక్ చేసే విషయం కానీ, వచ్చిన పది, వన్నెండు వేల మందికి ఉండి ఉండదు. కొందరు వారిలో చేరి ఇవన్నీ చేయడం వల్ల, ప్రజా ప్రతినిధులను, మీడియాను, మీడియాలోని మహిళలను అటాక్ చేశారు. వారి కమెంటులను, వారి ఇక్విప్‌మెంట్‌ని, వెహికల్స్‌ని డెస్ట్రాయ్ చేశారు. పోలీసు వారిపై దాడి చేశారు. ఇవన్నీ ఒక పథకం ప్రకారం ఆ ఉద్యమంలో పాల్గొన్న కొంత మంది చేసిన అంశమన్నది స్పష్టంగా ఉంది. ఇప్పటికే 66 మందిని అరెస్ట్ చేశారు. కేసులు పెడుతున్నారు. స్పష్టంగా, ప్రభుత్వం డీల్ చేయడం జరుగుతుంది. దాంట్లో ఎటువంటి బేధాభిప్రాయం ఉండాలి అవసరం లేదు. కచ్చితంగా, కఠినంగా ఉంటాం. లా అండ్ ఆర్డర్ విషయానికి వచ్చేసరికి ఎవర్నీ ఈ ప్రభుత్వం స్పేర్ చేయదు. ఈ విషయంలో స్పష్టంగా ఉంటాం. ఎంతో మంది ప్రజా ప్రతినిధులు, ఎమ్.ఎల్.ఏ.లు వచ్చి 'ఈ మిలియన్ మార్చ్ కి మేం గ్యారెంటీ ఇస్తాం' అని చెప్పినా మేము పర్మిషన్ ఎందుకు ఇవ్వలేదంటే, వీరు గ్యారెంటీ ఇస్తామని చెప్పినా అక్కడ సిట్యుయేషన్ వీరి కంట్రోల్లో ఉండదనే ఒక ప్రధానమైన అంశం మా మనస్సులో ఉంది. ఒక్కసారి జనం చేరిన తరువాత, వారు కంట్రోల్ తప్పితే పరిస్థితి హద్దు మీరి పోతుంది.

మ.3.20

ఆ పది వేల మందిని రానీయకుండా చేయగలిగివుంటే చాలా సంతోషపడి వుండేవాళ్ళం, మీరు కూడా సంతోషపడే వాళ్ళం . పది లక్షల మంది ఉద్యమకారులు వస్తారని చెప్పినపుడు, ఒక మిలియన్ అంటే పది లక్షల మంది అని చెప్పిన తర్వాత, కేవలం పది, వన్నెండు వేల మంది వరకే ఆగిపోయిందంటే, చాలా వరకు ప్రీవెంటివ్ అరెస్టులు గానీ, చాలా అంశాలలో కట్టడి చేయడం గానీ, బస్సులను క్యాన్సిల్ చేయడం గానీ , రైళ్లు క్యాన్సిల్ చేయడం గానీ, చాలా ప్రీవెంటివ్ స్టెప్స్ తీసుకున్నాం . దాని తర్వాత కూడా అక్కడ వున్న డ్వాక్రా భవనాన్ని ధ్వంసం చేశారు . ఒక ఎటియం సు ధ్వంసం చేశారు. ఒక హోటల్‌ను ధ్వంసం చేశారు. దీన్ని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాం . ఎవరైతే రాష్ట్రంలో ఉద్యమాలు చేస్తామని కోరతారో, వారిపై బాధ్యత వుంది, మీరు దానికి గ్యారంటీ ఇచ్చి ఇటువంటి సంఘటనలు జరిగితే మీపై ప్రభుత్వం కేసు పెడుతుంది. దీంట్లో వెనకాలకు పోయేది లేదు. పూర్తి బాధ్యత మీరు వహించవలసిన అవసరం ఖచ్చితంగా వుంది. మేము మిలియన్ మార్చ్ చేస్తామని చెప్పిన తర్వాత, మీరు బాధ్యత నుంచి తప్పుకోలేరు. మీ ప్రోత్సాహం వల్ల ఈ సంఘటన జరుగుతుంటే మీరు కారణం కాదా అని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వంలో గానీ, పోలీసుల్లో గానీ ఎక్కడా కూడా **slackness** లేదు. నీలైనంత వరకు చేశాం . ఎంతవరకంటే మీ ఎమ్మెల్యేలు వచ్చి - పోలీసులు మితిమీరి ప్రవరిస్తున్నారు, పోలీసులు ఎక్కువ మందిని అరెస్టు చేస్తున్నారెందుకు, శాంతియుతంగా చేస్తామని నాతో చెప్పారు. హైదరాబాదు మీద ఎటాక్ జరుగుతుందేమోననే ఉద్దేశంతో కొంచెం కఠినంగా వుండాలని మేము చాలా స్పష్టంగా పోలీసులకు ఆదేశాలు ఇచ్చాం . ఏదైతే జరిగిందో దాన్ని ఈ ప్రభుత్వం తరపున పూర్తిగా ఖండిస్తున్నాం, చింతిస్తున్నాం . ఇటువంటి సంఘటనలు మళ్ళీ జరగకుండా అన్ని చర్యలు తీసుకోవడానికి ఈ ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుంది. ఇటువంటివి జరగకుండా ముందే ప్రీవెంటివ్ చేసేలా అన్ని చర్యలు తీసుకుంటాం .

ఇది ఒక సంస్థ చేసిన ఉద్యమం కాదు. చాలా సంస్థలు కలిసి చేసిన ఉద్యమం ఇది. ఏ ప్రక్క నుంచి ఎక్కడ నుంచి ఎవరు వస్తారో తెలుసుకోలేని పరిస్థితి. ఒక పార్టీయో లేక ఒక సంస్థనో ఉద్యమం చేస్తే మనకు తెలిసే పరిస్థితి వుండేది. చాలా పార్టీలు, చాలా గ్రూపులు, చాలా సంఘాలు కలిసి చేసిన ఉద్యమం కాబట్టి అసెస్‌మెంటులో కొంత పొరపాటు జరిగింది పోలీసుల నుంచి అని నేను స్పష్టంగా ఒప్పుకుంటున్నాను. కానీ ఇన్ని చర్యలు తీసుకోకుండా వుండివుంటే దీనికంటే ఎక్కువగా నష్టం జరిగేది. ఇంత వరకు ప్రీవెంటివ్

చేయగలిగామంటే అది పోలీసు వల్లే ప్రివెంట్ చేయగలిగాం . నేను కూడా బాధపడుతున్నాను జరిగిన నష్టానికి. ప్రజలందరూ కూడా బాధ పడుతున్నారు. ఇటువంటి సంఘటనలు ఇకపై జరగకుండా అన్ని చర్యలు తీసుకుంటామని మీకందరికీ హామీ ఇస్తున్నాను.

ఇంకొక ప్రధానమైన అంశం ఏమంటే - మనం డీల్ చేస్తున్నది ఒక ఉద్యమానికి సంబంధించిన విషయాన్ని, ఒక ప్రాంత భావాల గురించి . ఉద్రేకాలు, భావాల గురించి డీల్ చేస్తున్నాం కాబట్టి ఎటువంటి చిన్న పొరపాట్లు జరిగినా, ఎటువంటి నిర్ణయం వల్లయినా ఎవరికైనా ప్రాణ హాని కలిగినా కూడా ఇంకా ద్వేషం, ఉద్రేకాలు ఎక్కువ అవుతాయనే ఉద్దేశంతో చాలా వరకు పోలీసులు సంయమనంతో ఉండాలని చెప్పిన మాట వాస్తవమే. నేను కూడా స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చాను, ఎక్కడా కూడా రబ్బర్ బుల్లెట్ కూడా దయచేసి వాడవద్దు, ఎవరికైనా ప్రాణ హాని కలిగితే ఇటువంటి సమయంలో ఇంకా ఎక్కువ ఉద్రేకాలు రావడానికి ఆస్కారం వుందని నేను స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. జరిగిన సంఘటన వల్ల మనందరికీ బాధ కలిగింది, విగ్రహాలకు కలిగిన డ్యామేజీకి నేను చింతిస్తున్నాను, నేను బాధ పడుతున్నాను, ఖండిస్తున్నాను కూడా . ఇటువంటి సంఘటనలు చేయొద్దని వదేవదే కోరుతూ, లా అండ్ ఆర్డర్ను మెయిన్టెయిన్ చేయడానికి మీ అందరి సహకారం కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు ఓవైసీ గారు అడిగినప్పుడు, టైము మేనేజ్మెంటు గురించి చెబుతూ, టైము అయిందనే ఉద్దేశంతో దీని వల్ల ప్రయోజనం ఉండదని మీరు మాట్లాడారు, అది కరెక్టు కాదు. సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి అనేక విధాలుగా మేము ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం వుంది.

MR. DEPUTY SPEAKER: That is not what I meant. మీరు కూడా అలా అంటే ఎలా? He has misunderstood me.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: Then, it is alright. మీరు రికార్డులు చూడండి. హాస్లో ముఖ్యమంత్రి గారు ఏమి చెప్పారు, యంపీలు ఆందోళన చేసిన తర్వాత ఏమి చెప్పారో చూడండి, రెండు కేసుల్లో చూసుకోండి, మీకే అర్థమవుతుంది. ఆ రోజు మీ యంపీలు ఆందోళన చేస్తే కేసులన్నీ విత్ డ్రా చేశామని మంత్రులు అందరూ కలిసి స్పష్టంగా చెప్పారు. ఉత్తరం కూడా రాసి పంపించారు. మీరు గవర్నమెంటులో వున్నారు, మీ ఎమ్మెల్యేలకు, యంపీలకు, మీ మినిస్టర్స్ కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇచ్చారని చెప్పామే తప్ప ఇంకొకటి కాదు, అది వాస్తవం . అసెంబ్లీ మీద గౌరవం .....

శ్రీ యన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: మీరందరూ అసెంబ్లీలో కోరారు కేసులు విత్ డ్రా చేయమని. అన్ని పార్టీల వారు కోరారు. నేను ఎగ్జామిన్ చేస్తాను, అంచలంచలుగా చేస్తామని అసెంబ్లీలో చెప్పాను. కొన్ని లీగల్ సమస్యలు వస్తాయి, అంచలంచలుగా కేసులు తీసేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను, స్టూడెంట్స్ మనకు వ్యతిరేకస్తులు కాదు, వాళ్లు మన పిల్లలే, మన భవిష్యత్తు వారిపై వుంది, వారికి సహాయం చేయడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకుంటానన్నాను. కానీ కేసులను విత్ డ్రా చేస్తున్నట్లుగా ఇప్పటికిప్పుడు మీరు ఎనౌన్స్ చేయండని మీరంటే, అంచలంచలుగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం, పరిశీలన చేస్తామని చెప్పాను. మా యంపీలతో కూడా అదే చెప్పాను, ఇప్పుడు కూడా అంచలంచలుగా తీసేయడం జరుగుతోంది, ఇప్పటికీ కూడా ఇంకా కేసులున్నాయి . మీరందరూ కోరారు, వాళ్లు కూడా కోరారు. ఇప్పటికీ కూడా కొన్ని కేసులు అదే విధంగా

వున్నాయి. అవి ప్రాసెస్ లో వున్నాయి. అదే ఆరోజు చెప్పాను, ఈరోజు కూడా చెప్పాను. మీరు చెబితే నేను నిర్లక్ష్యంగా ప్రవర్తించ లేదు. వాళ్లు చెబితే నేనేదో ప్రేమతో స్పందించి తీసేయలేదు. రెండూ కూడా కర్తవ్య బాధ్యతలో ఒకే విధంగా డీల్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, మేము హాస్ లో అడిగినపుడు వీలు పడదని అన్నారు, రెండు మూడు రోజులు దాని గురించే హాస్ ఎడ్జర్స్ అయింది. కొన్ని కేసులు తీసేస్తాం, మిగతావి తీసేయడానికి వీలులేదని చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. మేము రిక్వెస్ట్ చేశాం . కోర్టుల్లో కూడా వున్నాయని చెప్పారు. కావాలంటే రికార్డులు చూడండి.

MR. DEPUTY SPEAKER: O.K., I will check-up the records.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు : ముఖ్యమంత్రి గారికి అంత చిత్తశుద్ధి వుంటే అక్కడ ఏమి చెప్పారో, ఇక్కడ ఏమి ఆర్డర్స్ ఇచ్చారో, ఏమి లెటర్స్ ఇచ్చారో ఆ రెండింటిని తెప్పించి చూడండి, దాన్ని ఎగ్జామిన్ చేస్తే వాస్తవాలు బయటకు వస్తాయి. మీరు రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసమే మీ యంపీలు చెప్పినప్పుడు కేసులు విత్ డ్రా చేసిన మాట వాస్తవం, ఆ విషయమే మేము చెప్పాం . స్టూడెంట్స్ మీద వున్న కేసులన్నీ ఎత్తేయాలని మేము ఆ రోజు చాలా స్పష్టంగా చెప్పాం . ఇప్పుడు కూడా మాకు స్పష్టత వుంది. చదువుకునే పిల్లల మీద కేసులు పెడితే వాళ్లు చదువుకోలేరు, చాలా మానసికంగా దెబ్బతింటారని మేము ఆ రోజు చెప్పిన స్టాండ్ కు ఇప్పుడు కూడా కట్టుబడి వున్నాం . అందరి మీద కేసులు ఎత్తేయాలన్నదే మా ఉద్దేశం . మా ఎమ్మెల్యేలు నిన్న వచ్చి చెప్పారని అన్నారు. ప్రతిపక్ష పార్టీలుగా మేము చెబుతాం, చాలా విషయాలు చెబుతున్నాం, మేము చెబుతున్నవన్నీ మీరు చేయడం లేదు. మా సోలీసులున్నారు, ఇంటిలిజెన్స్ వాళ్లు వున్నారు, రిపోర్టులు తెప్పించుకుంటాం, తెప్పించుకున్న తర్వాత చేస్తామని మీరు అంటున్నారు. మేము అడిగింది ఒక్కటే, మా ఎమ్మెల్యేలను ఇక్కడే అరెస్ట్ చేశారు, మంచిదే. కానీ మీ యంపీలను మాత్రం అక్కడికి పంపించారు. అంటే మీ ఉద్దేశం ఏమిటి? రికార్డులున్నాయి అక్కడ . ఊరకే తప్పించుకోవడానికి నూట డెబ్బై ఆరు చెప్పవచ్చు గానీ అది వాస్తవం .

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మీరు రికార్డులు చూసుకోండి. టివి లలో వచ్చింది, రాష్ట్ర ప్రజానీకం మొత్తం చూశారు. ఏమి మాట్లాడతారు? ఇప్పుడు తప్పించుకోవడానికి ....

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఇదొక నున్నితమైన సమస్య, మేము కూడా ఒప్పుకుంటున్నాం . అందుకనే చాలా మందిని ఫ్రీవెంటివ్ అరెస్టులు చేశామని మీరంటున్నారు. ఆ విధంగా చేయకుండా, ఆ ఫ్రీవెంటివ్ అరెస్టులను తగ్గించి వుంటే సమస్య ఇంకా **ease out** అయ్యేదేమో! మీరు ఎక్కువ అరెస్టులు చేశారు. అరెస్ట్ చేసి లాస్ట్ కు వచ్చేసరికి ఎక్కడైతే విగ్రహాలున్నాయో వాటిని ప్రాటెక్ట్ చేయడంలో ఫెయిల్ అయ్యాం, మా దగ్గర సమాచారం లేకుండా పోయిందని కొంత వరకు మీరే ఒప్పుకునే పరిస్థితి వచ్చింది. ట్యాంక్ బండ్ పై వున్నవి విగ్రహాలే, అక్కడ డ్యామేజీ కావడానికి ఏమీ అందుబాటులో లేవు, చిన్న చిన్న ప్రావర్టిస్ వుంటే బయటకు పోయి చేయాలి. అక్కడి విగ్రహాలను

ప్రాటెక్ట్ చేయాలని ముందుగానే ఒక పద్ధతి ప్రకారం పోయివుంటే ఒక రకంగా వుండేది. మీలోనే consistencies వున్నాయి. చాలా ఆర్గనైజేషన్స్ వున్నాయి, ఎవరు వచ్చారో తెలియదని ఇక్కడ చెబుతున్నారు. ఒక సున్నితమైన అంశం మీద ఆందోళన జరుగుతోంది, మీరు కూడా సున్నితంగా యాక్ట్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. జాగ్రత్తగా యాక్ట్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. తెలుగువాళ్ళ మనోభావాలు దెబ్బతినే విధంగా ఆ రోజు విగ్రహాలు డ్యామేజీ అయ్యాయి. ఆ విగ్రహాలు డ్యామేజీ కాకుండా చూడవలసి వుండే. ఎందుకంటే ఎన్నో సంవత్సరాలు ఎంతోమంది మహానుభావులు మన రాష్ట్రం కోసం వివిధ ఫీల్డ్స్ లో పని చేసిన వ్యక్తులు వాళ్ళు. ప్రతి ఒక్కరిలో ప్రగాఢమైన మనోభావాలున్నాయి. అవి దెబ్బ తినే విధంగా విగ్రహాలను కూల్చే పరిస్థితికి వచ్చారు.

పైసల్ గా ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక మాట చెప్పారు. మమ్ముల గురించి మాట్లాడుతూ - రెండు కళ్ళ థియరీ అన్నారు. ఒక విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాలి. డిసెంబర్ 9 నాడు మీరు నిర్ణయం తీసుకున్న తర్వాత, మీ యంపీలే రివోల్ట్ అయ్యే పరిస్థితికి వచ్చారు. అది మరచిపోయి అన్ని పార్టీలను అనే పరిస్థితికి మీరు వచ్చారు. ఈ రోజు కేంద్ర ప్రభుత్వం మీది, శ్రీకృష్ణ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చింది, దానిపై యాక్షన్ తీసుకోవలసిన బాధ్యత మీపై వుంది. ఆ బాధ్యతను మీరు వేరే వాళ్ళ మీద నెట్టేయడం కరెక్టు కాదు. రెండు కళ్ళ థియరీ అని విమర్శిస్తున్నారు కానీ మాది రెండు నాలుకల ధోరణి మాత్రం కాదని తెలియజేస్తున్నాను. మీరు దీన్ని గుర్తు పెట్టుకోవాలి. రాజకీయాలలో విమర్శించాలంటే చాలా విమర్శించవచ్చు. నేను రాజకీయాల జోలికి వెళ్ళడం లేదు. కానీ ఈ విషయంలో ఏదైతే ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడారో అది కరెక్టు కాదు, మీరు గవర్నమెంటులో ఉండి ఈ సమస్యను ట్యాకిల్ చేయడంలో ఫెయిల్ అయ్యారు.

మ.3.30

ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతున్నారు కానీ, ప్రభుత్వం ఈ సమస్యను ఎదుర్కోవడంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమైంది. దానిలో సందేహం లేదు. మీరు ఆ బాధ్యత తీసుకోవాల్సిన అవసరముంది. ఆ బాధ్యత నుంచి మీరు తప్పించుకోలేరని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

SRI AKBARUDDIN OWAI: Mr. Deputy Speaker, Sir, there has been a contradiction in the statement given by the Hon'ble Home Minister and then, again, given by the Hon'ble Chief Minister. Sir, Madam Home Minister, in her reply, just said that the application for permission was given only on 9th and the Hon'ble Chief Minister says that a few legislators have met him before. I want to have a clarification whether it was on the same day they met or before? The second thing is that the Hon'ble Home Minister mentioned that political parties have given consent and then Chidambaram had issued a statement on December 9th. I want to correct her record. At the same time, it is also mentioned that all political parties had agreed and then on the agreement of all the political parties in the meeting which was convened by Mr. Rosaiah a statement was issued on 9th. For that meeting all the political parties have come and the Hon'ble Chief Minister said that as far as Congress Party was concerned decision was not taken. But, I would like to remind and tell him that the Congress Legislature Party meeting was convened and in that unanimous decision was taken and the authority was given to the Congress High Command to take decision. This was told by Hon'ble Rosaiah Sahib when we have gone for that meeting. The High Command of the Congress and the UPA Government are one and the same. Again, the Congress went back on the unanimous decision what they took earlier. All the political parties ..

SRI N. KIRAN KUMAR REDDY: What I said was our party had taken decision according to the will of the people of each region. The Legislators, M.Ps and others changed their decision. The parties also changed their decision because of that and that is exactly what I said.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పింది ఏమంటే, మీరందరూ చెప్పారు, మా పార్టీ మాత్రం నిర్ణయం తీసుకోలేదనే విధంగా వారు చెప్పారు. Owaisi garu made it very clear. మీ లెజిస్లేచర్ పార్టీలో యునానిమస్ గా తీర్మానం ఆమోదించి నిర్ణయం తీసుకోనే అధికారాన్ని సోనియా గాంధీ గారికి, పార్టీ అధిష్టానానికి అధరైజ్ చేశారు. అదే మాదిరిగా మీ పార్టీ అధ్యక్షురాలు నాయకత్వంలో కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న యూపీఏ ప్రభుత్వం 2009 డిసెంబర్ 9వ తేదీన ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నది. మీరు దానికి కూడా పార్టీ. డిసెంబర్ 9వ నిర్ణయం తీసుకున్న తర్వాత మరలా మీరు రివర్స్ చేసుకున్నారు తప్పు మేమేదో నిర్ణయం చేశామని మీరు చెప్పడం, మాట్లాడడం కరెక్ట్ కాదు. That is what Owaisi has said and it is 100% right.

శ్రీ డి.శ్రీధర్ బాబు: అధ్యక్షా, ఆ రోజు కాంగ్రెస్ శాసన సభా వక్ష సమావేశంలో అన్ని పార్టీలు అంగీకరిస్తే అసెంబ్లీలో తీర్మానం పెట్టడానికి ఆమోదించారు. దానిని వక్కన పెట్టండి. శ్రీకృష్ణ కమిటీ తన రిపోర్టును కేంద్రానికి ఇచ్చింది. ఆ రిపోర్టుపై వారి పార్టీ స్టాండ్ ఏమిటో కేంద్రానికి చెప్పమనండి. రాష్ట్రంలోని ఎనిమిది పార్టీలు తమ స్టాండ్ను చెప్పకపోతే ఎట్లా? మాకు కన్సర్న్ లేదని అంటున్నారు కదా! మీకు కన్సర్న్ ఉంటే మీ పార్టీ స్టాండ్ చెప్పండి.

(అంతరాయం)

ప. 3.40

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, I might not be understanding the entire sentence and the entire speech of the Hon'ble Chief Minister or the Home Minister because the Interpreter is not here. But, still, I understand a little bit of Telugu. With whatever Telugu understanding I am trying to have a clarification. Sir, in that meeting, I would like once again to correct the records. In that meeting I was there representing my party and the Communists were there sitting beside me. I rose and asked Mr. Rosaiah why that meeting was convened for. If I am wrong I may be corrected. The other political parties also can correct me. When a phone call was received it never asked us to attend meeting and convey our decision regarding our stand on Telangana. When a phone call was received by me from the Chief Minister's Office it was told that the meeting was called regarding the on-going fast of KCR. But not the meeting was convened to ask about our stand on the issue. It was only about KCR hunger strike. When I entered the meeting hall – Madam Geetha Reddy was also present there – we were asked to give our opinion how to break the fast of KCR but not on Telangana or united Andhra Pradesh. I am not going to say my stand unless and until the ruling party which is ruling this country for maximum years comes up with their stand. When they come up with their stand our party will have a meeting and we will make our stand known. It was only the MIM which took the stand and said that we would stand by the decision that we took in 1960 and we will stand by that decision. This is what I want to clarify. The same thing had come up in the meeting of Chidambaram also. At that time also I told Chidambaram Sahib.

(Interruptions)

Let me correct. Then Chidambaram said: "Yes, Mr. Owaisi, you are right. It is only your party which said that you are for united Andhra Pradesh and you never changed your stand". I want to just clarify this thing.

At the same time, I would like to state that all our concern is that law and order should prevail in the State. The hatred of minds and hearts should go and that the people of all regions should come together. Peace should prevail. Investments should come up. No burning of buses should happen. No burning of offices should happen. No pen down strikes should take place in the State of Andhra Pradesh. No ATM should be looted and no statues should be demolished. The Police vehicles should not be burnt. This is our concern. I would like to know from the Government what all the actions which the Government is going to ensure and see that this tension in the City in particular and the State in general ends, hatred ends and love comes in the hearts of the people. I am sorry to say that nothing has been said about this.

My other important concern is that our State has been losing revenue. I would like to know from the Hon'ble Home Minister and the Hon'ble Chief Minister as to how many Central forces are deployed in the State of Andhra Pradesh. How much of money is going away from the State Exchequer to these forces. Sir, we are not only losing money but we are spending so much of money on these forces. In spite of all that peace is not prevailing. Buses are being burnt. In one day the APSRTC has lost an income of Rs. 2.50 crores. Who is responsible for this? State revenues are going away. No mention has been made about that.

Another important thing is as to how long are you going to take for the enquiry report to be given by the Police on an assault on a legislator in the very premises of the Andhra Pradesh Legislative Assembly? It was assured that after the report action would be taken. When will action be taken against those responsible? When the finding will come up?

MR. DEPUTY SPEAKER: I will update you with regard to that on Monday.

(Interruptions)

SRI AKBARUDDIN OWAISI: I am addressing to the Deputy Speaker only. I know that a Member is supposed to address the Speaker only. Through the Chair he asks the Chief Minister or the Ministers or the Opposition leaders.

(Interruptions)

(Looking at the Hon'ble Chief Minister) Do you mean that I should not look at you? I can look at you. You have smiling face and that is why, I am looking at you. I would like to know from the Government what action has been taken against those people, those elements who burnt shops in Hyderabad and who had burnt buses. One MMTS station was also burnt. How many people have been arrested and what action has been taken in that regard? Private properties are damaged. What action has been taken in that regard?

I want to know that with regard to yesterday's incident are you going to have judicial enquiry or not. I am saying that enough is enough and we have to take a decision and call on the situation. For that I had requested the Opposition parties as well as the ruling party to move a resolution to condemn the incidents of yesterday of demolishing of statues, attack on the Press and the Electronic media, burning of cameras etc. At the same time, let us move a unanimous resolution demanding the

Central Government to take decision at the earliest for or not for. Whatever it is, whatever decision it is, that is the demand of the moment. On the other hand, if you are going to prolong this, the same situation would prevail. I hope that peace should prevail in the State. How long we are going to suffer? Sir, today the people of Andhra Pradesh in general and the people of Hyderabad in particular are facing a lot of inconvenience. What if the people of Andhra give a call of 'Chalo Hyderabad'? Then what will happen Sir?

جناب اکبرالدین اولیسی (Sri Akbaruddin Owaisi): صاحب! آج یہ حالت بڑی خطرناک ہے۔ حکومت اس کو کس طرح سے tackle کرے گی، کوئی موثر جواب ہی نہیں دیا جاتا۔ آج حکومت بالکل خاموش بیٹھی ہوئی ہے۔ میں جانتا چاہوں گا کہ وہ کون سے پولیس آفیسر ہیں جن کی لاپرواہی کی وجہ سے کل کے حادثات ہوئے اور کیوں ہوئے؟ یہ ساری تحقیقات ہونی چاہئے۔ ان کے خلاف کارروائی کرتے ہوئے اس بات کو یقینی بنانا چاہئے کہ آئندہ ایسے حادثات شہر میں نہ ہوں، اور اس بات کو بھی یقینی بنایا جائے کہ طلباء کے مستقبل کا نقصان نہیں ہوگا، کاروبار کا نقصان نہیں ہوگا اور یہاں پر امن و سکون رہے گا، یہ بہت اہم چیز ہے۔

MR. DEPUTY SPEAKER: We will leave it at that.

(సిపిఠ పక్ష నాయకులు శ్రీ జి.మల్లేశ్ మాట్లాడే అవకాశమివ్వాలనిగా. ఉప సభాపతిని స్పీకర్ను పదే పదే కోరసాగారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మీరు వినండి. Mallesh garu you need to have clarification? హోంమంత్రిగారు స్టేట్మెంట్ ఇచ్చినపుడు మీరు లేరు. ఇప్పుడు మీరేమి మాట్లాడతారు? Yes. He was not there. He was not present in the House at that time.

శ్రీ జి.మల్లేశ్ (బెల్లంపల్లి) : అధ్యక్షా, నేను సుదీర్ఘ సమయం ఉపన్యసించడానికి నిలబడలేదు.

SRI D.SRIDHAR BABU: One minute. We are all concerned about the incident which happened yesterday in Hyderabad. That is the very reason why the statement was made and you allowed discussion. Till 4.00 PM you allowed discussion. Still members want to speak. So, you can adjourn the House for tomorrow and again take it up.

MR. DEPUTY SPEAKER: If more people want I will go for Monday. We can continue this on Monday.

శ్రీ జి.మల్లేశ్ : అధ్యక్షా, ఇలా మాట్లాడవలసి రావడం చాలా దురదృష్టం. ఏమైనప్పటికీ, నిన్న జరిగిన మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంలో జరిగిన సంఘటనలు చాలా దురదృష్టకరమైనవి. దానికి కారణం ఏమైనప్పటికీ విచారించవలసిన అవసరముంది. ముఖ్యంగా మీ ద్వారా చెప్పేదేమంటే, ఈ రాష్ట్రంలో శాంతియుత వాతావరణం ఏర్పడవలసిన అవసరముంది. దీనిలో అందరూ కూడా భాగస్వాములు కావాలి. దీనికి ప్రధానమైన కారణం మన శాసన సభలో సభ్యులు ఎక్కువ మంది లేకుండా సభ జరుగుతున్నది. తమకు తెలుసు. ఇది ప్రత్యేకమైన పరిస్థితి. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా వినాలి. ఇవాళ కస్పెన్సన్ ప్రకారం తెలంగాణ ఏర్పాటు చేయాలంటున్నారు. కేంద్రంలోనూ, రాష్ట్రంలోనూ జాతీయ పార్టీ అయిన కాంగ్రెస్ పార్టీ కస్పెన్సన్ ఏమిటని అడుగుతున్నాను.

MR.DEPUTY SPEAKER: Leave it there. You cannot demand like that. క్లారిఫికేషన్ అని చెప్పి ఈ లైన్లో వెళుతుంటే ఎలా? I cannot allow. Minister for Home.

(సిపిఐ సభ్యులు సార్, సార్ అని కోరసాగారు)

Sambasiva Rao garu, he has been repeating the same point.

శ్రీ జి.మల్లేశ్ అధ్యక్షా, విగ్రహాలు తిరిగి ఏర్పాటుచేస్తామని చెప్పినందుకు ముఖ్యమంత్రి గారిని అభినందిస్తున్నాను. కానీ, అనేక మంది ప్రముఖ తెలంగాణ వ్యక్తుల విగ్రహాలను కూడా పెట్టాల్సిన అవసరముంది. కొమరం భీం, దాశరథి, రావి నారాయణరెడ్డి, బద్దం ఎల్లారెడ్డి, చాకలి ఐలమ్మ, దొడ్డి కొమరయ్యల విగ్రహాలను కూడా పెట్టాల్సిన అవసరముంది.

శ్రీ జె.రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, గౌరవ హోం మంత్రి గారు ఇచ్చిన రిస్కలో మిలినియం మార్చుకు వచ్చిన 10 వేల మంది ఉగ్రవాదుల్లో, విదేశీయుల్లో కాదు, మన వారే, మన బిడ్డలే అన్నారు. 10 లక్షల మంది మన వారే, మన బిడ్డలే అన్నప్పుడు వారికి అనుమతిస్తే పోయేది కదా! మేం ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు కొన్ని విషయాలు చెబుతాం. వాటిని వినే ఓపిక లేకపోతే ఎట్లా? కూల్చివేసిన విగ్రహాలను పునర్నిర్మిస్తామని చెప్పారు. సంతోషం. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఉన్న మంచి చరిత్ర ఉన్నవారు చాలా మంది ఉన్నారు, వారి విగ్రహాలను కూడా ప్రతిష్ఠిస్తే మీ గౌరవం ఉంటుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: తొందరగా ముగించండి.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఒక సెకండ్, మీరు ఇట్లా చేస్తే ఎలా? రాష్ట్రంలో మొత్తం అనిశ్చిత పరిస్థితి ఏర్పడింది. మిత్రులు అక్బరుద్దీన్ గారు చెప్పినట్లుగా శ్రీకృష్ణ కమిటీ రిపోర్టు పైన కేంద్రం తక్షణమే నిర్ణయం తీసుకుని ప్రకటించాలని శాసన సభలో తీర్మానం ప్రవేశపెట్టింది, కేంద్రం ఏ నిర్ణయం తీసుకుంటుందో తీసుకోనివ్వండి. మీరు సభలో తీర్మానం పెట్టండి.

శ్రీమతి పి.నబితా: అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా స్పష్టంగా అన్ని విషయాలు చెప్పారు. మిలియన్ మార్చుకు సంబంధించి పోలీసు కమీషనర్ను పర్మిషన్ అడగలేదని చెప్పారు. అది వాస్తవం. 9వ తేదీన తెలంగాణకు సంబంధించిన టిడిపి శాసనసభ్యులు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిశారు. ముఖ్యమంత్రి గారు తర్వాత మమ్మల్ని పిలిచి అడిగారు. 9వ తేదీన సాయంత్రం వెళ్లి వాళ్లు పర్మిషన్కు దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. కానీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు ట్యాంక్ బండ్ వద్ద ధర్నాలు పెట్టవద్దని కోర్టు ఆదేశాలు ఉన్నాయి కాబట్టి అక్కడ పెట్టకూడదని పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు. ఇంతకు ముందే నేను చెప్పాను, గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పినట్లు కేశవరావు, మధు యాప్పిలు ఆ ప్రాంతానికి వెళ్లినప్పుడు కూడా వారిని వెనక్కి పంపించాలని ప్రయత్నం చేసినప్పుడే వారి మీద దాడి జరిగింది. ఇంతకు ముందు సభకు అదే విషయం చెప్పాను.

(అంతరాయం)

మేమేమీ సెక్యూరిటీ ఇవ్వలేదు. మీరు చెప్పేది వాస్తవం కాదు. ఇంతకు ముందు కేశవ్ గారు మాట్లాడినప్పుడు ఒక విషయం చెప్పారు. మళ్ళీలో ఉన్న పోలీసులే విగ్రహాలను ధ్వంసం చేశారని అన్నారు. దయచేసి ఇలాంటి అసందర్భ కామెంట్స్ చేయవద్దు. ఎందుకంటే, ఆ మహనీయులు అందరికీ ఆదర్శప్రాయులు. పోలీసు దుస్తుల్లో ఉన్నా, లేకున్నా, మిగిలిన అందరికీ కూడా ఆ మహనీయులు ఆదర్శప్రాయులు కాబట్టి ఇలాంటి వ్యాఖ్యలు చేయవద్దని తెలియజేస్తున్నాను.

మ.3.50

కాకరాపల్లి, సోంపేటల్లో జరిగిన సంఘటనలు చాలా బాధాకరం. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చారు. అలాంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా ఉండాలి కాబట్టి రేపు జరుగుతున్న మిలియన్ మార్చ్ సందర్భంగా పోలీసులు చాలా జాగ్రత్తగా సంయమనం పాటించాలని చెప్పడంతో పోలీసులు గాయపడ్డా కూడా చాలా వరకూ సంయమనం పాటించి దాన్ని ప్రశాంతంగా ఎటాక్ చేయడం జరిగింది. పెద్దలందరూ మాట్లాడారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి సమాధానంతో బాటు ఓపైసీ గారు చెబుతున్నట్లుగా నిజంగానే అందరం ఈ విధ్వేషాలకు దూరంగా, విధ్వంసాలు జరగకుండా ఉండేటట్లు ముఖ్యమంత్రి గారు కోరుకున్నట్లు రాష్ట్రంలో ప్రశాంతమైన వాతావరణం రావడానికి అందరి సహకారం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరుతుందని మీద్వారా తెలియచేస్తున్నాను.

MR.DEPUTY SPEAKER: The House is adjourned to meet at 9.00 AM on Monday, 14-03-2011.

(The House then adjourned at 3-51 PM to meet again at 9-00 AM on Monday, the 14th of March 2011)